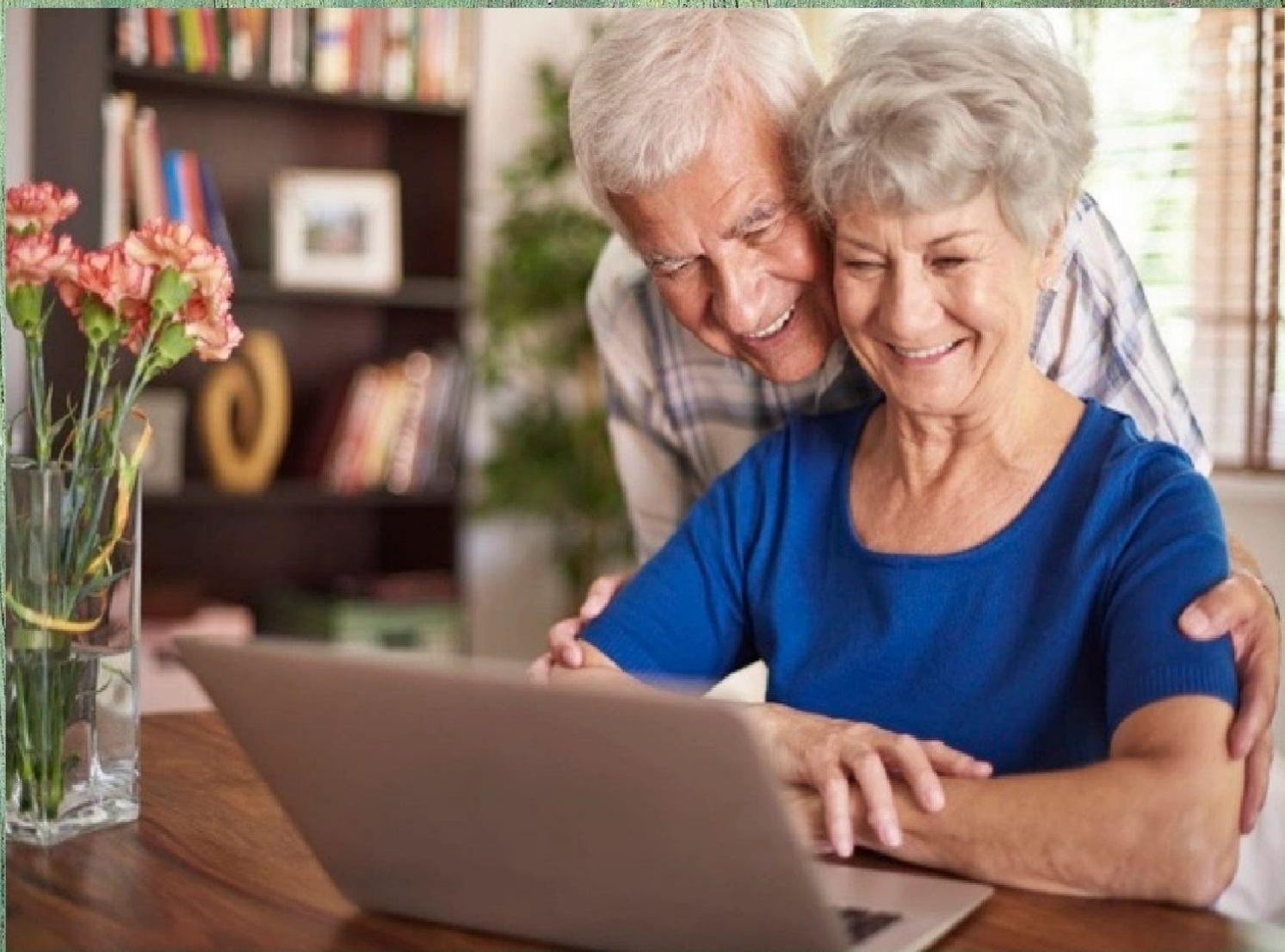

INFORMATOR DLA SENIORA

Toruń, 2021

Opracowanie i aktualizacja:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu

ul. Bartkiewiczówny 93

87-100 Toruń

<http://www.rops.torun.pl/>

Grafika: <https://pixabay.com/pl/>

Wydanie VIII uzupełnione – wersja elektroniczna

@ Copyright by Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu

Wszelkie prawa zastrzeżone. Każda reprodukcja lub adaptacja całości lub części niniejszej publikacji, niezależnie od zastosowanej techniki reprodukcji (drukarskiej, fotograficznej, komputerowej i in.) wymaga pisemnej zgody Wydawcy.

Ewentualne uwagi, propozycje zmian, co do treści zawartych w „Informatorze” prosimy kierować na adres e-mail Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu: infosenior@rops.torun.pl lub telefonicznie pod nr 56 657-14-68

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. MIESZKALNICTWO SENIORALNE	4
MIESZKANIA CHRONIONE / WSPOMAGANE	4
CENTRA OPIEKUŃCZO-MIESZKALNE.....	6
MIESZKANIA WSPIERANE NA WYNAJEM.....	8
DOBRE PRAKTYKI	13
II. WSPARCIE OPIEKUŃCZE	18
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	18
WSPARCIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19	19
USŁUGI OPIEKUŃCZE	31
POMOC SĄSIEDZKA	33
WOLONTARIAT OPIEKUŃCZY	35
WSPARCIE OPIEKUNÓW RODZINNYCH	36
SYSTEM TELEOPIEKI.....	37
USŁUGI TRANSPORTOWE	41
III. OŚRODKI DZIENNEGO WSPARCIA	44
DZIENNY DOM POMOCY/POBYTU.....	44
KLUBY SAMOPOMOCY.....	50
KLUBY SENIORA	51
GOSPODARSTWA OPIEKUŃCZE.....	52
IV. OPIEKA INSTYTUCJONALNA.....	68
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	68
PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI	76
V. OCHRONA ZDROWIA	79
WSPARCIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19	79
PORADNIE/ODDZIAŁY/KLINIKI GERIATRYCZNE	85
ZAKŁADY OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ	87
OPIEKA PALIATYWNA I HOSPICYJNA	101
VI. AKTYWNY SENIOR.....	107
RADY SENIORÓW.....	107
UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU	109
OFERTA KULTURALNA	120

WSTĘP

Szanowni Państwo,

W tym roku przygotowaliśmy już VIII edycję *Informatora dla Seniora*, której celem jest dostarczenie kujawsko-pomorskim seniorom niezbędnych informacji na temat dostępnych form wsparcia opiekuńczego, środowiskowego i instytucjonalnego, jak również w obszarze ochrony zdrowia. Tegoroczna edycja poświęcona została tematyce wsparcia w dobie pandemii Covid-19, jak również bardziej szczegółowej prezentacji obszaru mieszkalnictwa senioralnego, upowszechniając dobre praktyki realizowane w tym zakresie w gminach naszego regionu.

Biorąc pod uwagę wytyczne strategiczne kierunki interwencji na najbliższe lata, związane z rozwojem usług społecznych w środowisku zamieszkania (zgodnie z duchem deinstytucjonalizacji), następować będzie zwiększanie skali wsparcia osób starszych poprzez ofertę różnych form usług mieszkaniowych. Pragniemy zaprezentować aktualną sytuację w tym obszarze, licząc, iż prezentacja dostępnych rozwiązań stanie się impulsem dla rozwoju tego rodzaju działań w naszym regionie.

Uwzględniając potrzebę aktywizowania środowisk senioralnych oraz wykorzystywania ich potencjału na rzecz rozwoju społeczności lokalnych, przygotowaliśmy również informacje na temat działalności rad seniorów oraz uniwersytetów trzeciego wieku w województwie kujawsko-pomorskim. Liczymy na to, że głos seniorów będzie coraz bardziej słyszalny i wykorzystywany do kreowania gminnej, powiatowej i wojewódzkiej polityki senioralnej. Ponadto, chcemy zaprosić Państwa do korzystania z regionalnej oferty kulturalnej adresowanej specjalnie do seniorów, która pomimo pandemicznej rzeczywistości staje się coraz częściej dostępna.

Mamy nadzieję, że przedstawione Państwu informacje ułatwią odnalezienie i skorzystanie z oferty instytucji, która udzieli oczekiwanej pomocy i wsparcia. Zapraszamy do lektury i czekamy na Państwa głosy dotyczące treści, które powinny znaleźć się w kolejnych edycjach informatora. Zależy nam bardzo, aby ta publikacja trafiała bezpośrednio w najważniejsze potrzeby informacyjne, jakie odczuwają kujawsko-pomorscy seniorzy i w ten sposób była maksymalnie użyteczna oraz pomocna.

I. MIESZKALNICTWO SENIORALNE

MIESZKANIA CHRONIONE / WSPOMAGANE

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej, w której pod opieką specjalistów osoby w nim przebywające są przygotowywane do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagane w codziennym funkcjonowaniu. Ustawa o pomocy społecznej¹ zalicza „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych” do **obowiązkowych zadań własnych gminy.**

Mieszkalnictwo chronione to relatywnie nowy, rozwijający się i przynoszący duże korzyści instrument wspierania seniorów. Jest to **rozwiązanie pośrednie** pomiędzy wsparciem instytucjonalnym (w ramach długoterminowego pobytu w domu pomocy społecznej) a zamieszkiwaniem we własnym mieszkaniu (w sytuacji, gdy z różnych przyczyn staje się ono dla seniora niemożliwe). Mieszkanie chronione posiada duży atut, w postaci zapewnienia w dalszym ciągu możliwości podtrzymywania samodzielności i zaradności życiowej seniorów. Ten rodzaj wsparcia jest kierowany do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale **nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.**

Mieszkanie chronione wspierane (przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych), w którym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Do podstawowych zadań mieszkań chronionych wspieranych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami należy:

- zapewnienie warunków mieszkaniowych dostosowanych do potrzeb i możliwości mieszkańców,
- zapewnienie wsparcia ze strony opiekunów,
- zwiększenie samodzielności mieszkańców dzięki zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań i udogodnień technicznych.

Różne źródła określają wymagania dotyczące organizowania i funkcjonowania mieszkań chronionych², w tym określają:

- warunki lokalowe,
- zakres świadczonych usług.

Mieszkania, które nie spełniają standardu określonego w rozporządzeniu, pełnią rolę mieszkań wspomaganych.

---

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 271, 730, 752) - art. 53.

² Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA MIEJSCA W MIESZKANIU CHRONIONYM

- A. Złożenie pisemnego wniosku o przyznanie pomocy w formie usług w mieszkaniu chronionym / wspomaganym
- B. Sporządzenie wywiadu środowiskowego i planu pomocy
- C. Zapoznanie się z regulaminem mieszkań chronionych
- D. Podpisanie i przestrzeganie porozumienia dotyczącego zakresu działań podejmowanych przez pracownika socjalnego oraz najemcę mieszkania chronionego w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz zobowiązanie strony do aktywnej współpracy.

Uzgodnienia są zawarte pisemnie w formie **kontraktu** między osobą ubiegającą się o wsparcie (lub jej przedstawicielem ustawowym) a pracownikiem socjalnym, który kieruje daną osobę do tej formy pomocy, a także pracownikiem jednostki (organizacji) prowadzącej mieszkanie chronione. Określają one:

- cel i okres pobytu;
- rodzaj i zakres świadczonego wsparcia;
- poziom odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia;
- sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym;
- zasady i sposób realizacji programu wspierania osoby.

- E. Sporządzenie decyzji i wydanie jej osobie ubiegającej się o miejsce w mieszkaniu chronionym

Przyznanie tej formy pomocy jest uzależnione od decyzji administracyjnej dokonywanej po wskazanych powyżej uzgodnieniach. W decyzji określony zostaje czas trwania pobytu w mieszkaniu chronionym³. W stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony.

WYJĄTEK:

Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu chronionym prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej przez podmiot prowadzący z osobą korzystającą z pobytu w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.

---

³ <https://mopr.kielce.pl/formy-pomocy/pomoc-spoeczna/mieszkania-chronione-wspierane-dla-osob-starszych-i-niepelnosprawnych-oraz-lokale-aktywizujace/> (data korzystania: 22.05.2020)

MIESZKANIA CHRONIONE I WSPOMAGANE DLA OSÓB STARSZYCH

Lp.	Podmiot prowadzący	Lokalizacja	Rodzaj mieszkania
1	Fundacja Inkubator Społeczny ⁴	Bydgoszcz	Mieszkania wspierane
2	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim ⁵	Solec Kujawski (powiat bydgoski)	Mieszkania chronione
3	Miasto Grudziądz	Miasto Grudziądz	Mieszkania wspierane
4	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu ⁵	Inowrocław	Mieszkania wspierane
5	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem ⁵	Dobre (powiat radziejowski)	Mieszkanie chronione
6	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie ⁵	Miasto Radziejów	Mieszkanie wspierane
7	Dom pomocy społecznej w Kamieniu Krajeńskim	Kamień Krajeński (powiat sępoleński)	Mieszkania chronione wspierane
8	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowem ⁵	Nowe (powiat świecki)	Mieszkanie chronione
9	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu ⁵	Toruń	Mieszkania wspierane
10	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy ⁵	Płużnica Goryń (powiat wąbrzeski)	Mieszkanie wspierane
11	Gmina Barcin	Barcin Piechcin (powiat żniński)	Mieszkanie wspierane
12	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie ⁵	Żnin	Mieszkania wspomagane

CENTRA OPIEKUŃCZO-MIESZKALNE

Jeden z programów wdrożonych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, finansowanych ze środków Solidarnościowego Funduszu Wspierania Osób Niepełnosprawnych, zakłada przeznaczenie dotacji na tworzenie i utrzymanie **placówek pobytu dziennego lub całodobowego dla osób z niepełnosprawnościami, tzw. centrów opiekuńczo-mieszkalnych**. Są one przeznaczone dla dorosłych osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem traktowanym na równi). Program przewiduje realizację dwóch modułów, pierwszy związany z uruchomieniem

⁴ Inkubator Społeczny w Bydgoszczy, ul. Kasztanowa 33/21, 85-605 Bydgoszcz

⁵ Dane teleadresowe ośrodków pomocy społecznej znajdują się na stronach 20-31.

centrum oraz drugi z funkcjonowaniem placówki. Ministerstwo opracowało standard⁶ związany z infrastrukturą, organizacją i zakresem świadczonych usług, jak również kwalifikacjami personelu centrum.

Przyjęto założenie, iż uczestnicy ze znacznym stopniem niepełnosprawności będą stanowić co najmniej 40% ogółu osób korzystających z oferty placówki, która zapewnić będzie co najmniej 2 miejsca pobytu całodobowego.

Z wykorzystaniem infrastruktury centrum świadczone są także inne formy wsparcia na rzecz uczestników programu, w tym **usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze**. Ponadto, uczestnikom zapewnione jest **wyżywienie** (minimum trzy posiłki dziennie w pobycie całodobowym – śniadanie, obiad, kolacja, minimum dwa posiłki dziennie w pobycie dziennym – śniadanie, obiad), z uwzględnieniem zaleceń wynikających ze stanu zdrowia. Uczestnikom centrum udzielane jest w szczególności **wsparcie w zakresie samodzielności** w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych (takich jak: jedzenie, korzystanie z toalety, mycie się, ubieranie się, poruszanie się) oraz **kształtowania podstawowych umiejętności komunikacyjnych**. Centra mogą zapewnić warunki do realizacji **usług opieki wytchnieniowej** ze środków Funduszu Solidarnościowego. Podopieczni centrów uzyskują wsparcie w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA MIEJSCA W CENTRUM OPIEKUŃCZO-MIESZKALNYM

- A. Zakres i rodzaj usług oraz czas trwania pobytu w centrum określany jest **decyzją administracyjną**.
- B. Osoba, która uzyska stosowną decyzję, **zgłasza się niezwłocznie do kierownika centrum** celem:
  - uzgodnienia indywidualnego planu korzystania z usług centrum;
  - uzgodnienia zasad pobytu w centrum;
  - zapoznania się i stosowania regulaminu centrum;
  - uzgodnienia innych spraw związanych z korzystaniem z usług centrum, w tym transportu z miejsca zamieszkania do centrum.
- C. **Uzgodnienia** następują pomiędzy kierownikiem centrum a uczestnikiem programu.

W województwie kujawsko-pomorskim w pierwszej edycji konkursu dotyczącego uruchomienia i działalności centrów opiekuńczo-mieszkalnych, dotację na utworzenie centrum otrzymał **powiat golubsko-dobrzyński** (w wysokości blisko 2,8 mln zł). Zaplanowane zostało utworzenie całodobowego centrum mieszkalno-opiekuńcze dla osób z niepełnosprawnościami, zlokalizowanego w sąsiedztwie szpitala. Placówka będzie

---

⁶ <https://www.gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski/program-centra-opiekunczo-mieszkalne--rok-2021> (data korzystania: 19.10.2021)

dysponowała 14 miejscami pobytu. Jej działalność będzie finansowana ze środków zewnętrznych, budżetu powiatu oraz gmin, z których będą pochodzić pensjonariusze.

W kolejnej edycji konkursu, dofinansowanie zostało przyznane **gminie Lubicz** (niecałe 3 mln zł), **gminie Brześć Kujawski** (ponad 3 mln zł). Gmina Sępólno Krajeńskie nie uzyskała dotacji.

Jedno z centrów opiekuńczo-mieszkalnych powstanie również w **gminie Wąpielsk**. Do gminy z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych trafi ponad 3 mln zł. Nowa placówka powstanie w centrum Wąpielska na gruncie będącym własnością gminy. Z centrum będzie mogło skorzystać 15 osób w ramach pobytu dziennego. Opieka całodobowa została przewidziana dodatkowo dla 5 osób, w tym jedno miejsce w ramach opieki wytchnieniowej. Wąpielskie centrum opiekuńczo-mieszkalne będzie parterowym budynkiem o powierzchni użytkowej ponad 450 m kw. Znajdzie się w nim m. in. 5 pokoi wraz z łazienkami przeznaczonych do opieki całodobowej, sala ćwiczeń i rehabilitacji, gabinet zabiegowy, pomieszczenie socjalne z zapleczem oraz sala przeznaczona na pobyt dzienny wraz z jadalnią, kuchnią i czytelnia. Teren wokół gmachu zostanie ogrodzony, zazieleniony, a jego część utwardzona kostką brukową. Znajdzie się na nim altanka, ławki i oświetlenie. Przy samym budynku będzie zadaszony taras.

MIESZKANIA WSPIERANE NA WYNAJEM⁷

TORUŃ

Przykładem dobrej praktyki w zakresie organizowania mieszkań wspieranych na wynajem jest **program realizowany przez gminę miasto Toruń wraz z Toruńskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego**. Na toruńskim osiedlu Jar oddano dwa dwupiętrowe budynki wielorodzinne z 48 tanimi mieszkaniami przeznaczonymi dla osób starszych i niepełnosprawnych. Lokale mają od 33 do 48 m², są to mieszkania dwupokojowe z osobną kuchnią (lub z aneksem kuchennym). Czynsz za mieszkania wynosi od ponad 400 do 600 zł miesięcznie (w tym koszt mediów).

Oferta najmu skierowana była do osób:

- w wieku 60+, **pozbawionych opieki osób bliskich**,
- będących najemcami mieszkań komunalnych należących do gminy miasto Toruń (lub znajdujących się na listach potencjalnych najemców),
- z ograniczoną samodzielnością ze względu na wiek, niepełnosprawność, chorobę,
- zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym: korzystających ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujących się do objęcia przez pomoc społeczną; pierwszeństwo dla osób, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego kwalifikującego do pomocy społecznej⁸.

⁷ <https://ototorun.pl/arttykul/w-toruniu-powstaly-pierwsze/1020308> (data korzystania: 30.06.2020).

⁸ Tj. dochód dla osoby samotnej – 1 051,50 zł, dochód dla gospodarstwa domowego wieloosobowego 792,00 zł na osobę

- **Mieszkania są wynajmowane przez gminę** i podnajmowane najemcom wytypowanym na podstawie zatwierzonego regulaminu przez specjalną komisję.
- Na czas nieokreślony zawarta zostaje trójstronna umowa najmu pomiędzy najemcą, Gminą Miasto Toruń (reprezentowaną przez MOPR w Toruniu) oraz Toruńskim TBS.
- Mieszkania mają służyć osobom niesamodzielnym (starszym, z niepełnosprawnościami), wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych i asystenckich.
- **Mieszkania są przystosowane do potrzeb osób starszych**, np. poruszających się na wózkach inwalidzkich, w pełni wykończone i wyposażone w urządzenia sanitarne oraz kuchenkę elektryczną wraz z piekarnikiem. Każde mieszkanie posiada balkon.

- **Mieszkańcom gwarantuje się objęcie pomocą pracowników socjalnych MOPR.** Na parterach obu budynków wydzielone zostały lokale użytkowe o powierzchni 500 m² każdy. W jednym z nich (zarządzanym przez MOPR) powstał klub seniora i dom dziennego pobytu, przeznaczone każdy dla 30 uczestników (również spoza mieszkańców bloków) oraz mieszkanie dla opiekunów (pracowników socjalnych MOPR). Drugi lokal jest wynajęty na potrzeby utworzenia przychodni zdrowia obsługującej całe osiedle.
- Kolejnym ważnym aspektem w zakresie wsparcia opiekuńczego seniorów jest **wdrożenie usługi teleopieki**, w formie dostosowanej do potrzeb mieszkańców. Ponadto do ich dyspozycji zostały oddane atrakcyjnie zaprojektowane tereny zielone z alejkami i

ławeczkami. W budynkach są zamontowane windy umożliwiające dostęp do wszystkich pomieszczeń w obiekcie (w tym do komórek lokatorskich oraz innych pomieszczeń wspólnego użytku).

- Budowa mieszkań została sfinansowana ze środków gminy, rządowego Funduszu Dopląt, środków toruńskiego TBS oraz funduszy unijnych (na koszty wyposażenia).
- Wraz z mieszkaniami dla seniorów, na tym samym terenie wybudowane zostaną sześćdziesiąt trzy mieszkania dla rodzin z dziećmi.
- **II edycja:** budowa kolejnych dwóch bloków z 48 mieszkaniami, przeznaczonymi dla osób starszych, które będą zainteresowane zawarciem umowy o partycypację w kosztach budowy lokalu mieszkalnego (20% wartości budowanego mieszkania, min. 50 tys. zł). Lokale przeznaczone dla osób prowadzących jedno- lub dwuosobowe gospodarstwo domowe, z których co najmniej jedna jest w wieku powyżej 65 lat. Osoby zgłaszające się do programu, składają deklarację: *„Jestem osobą zdolną do wykonywania podstawowych czynności w zakresie samoobsługi”*.
- Sukces projektu to trafienie w społeczne zapotrzebowanie: starsi ludzie często bywają „uwięzieni” w lokalach nieprzystosowanych do potrzeb osób nie w pełni sprawnych, mieszkają w domach bez wind, z niewygodnymi łazienkami albo w zbyt wielkich metrażach, które ciężko im utrzymać samodzielnie.

BYDGOSZCZ

Bydgoskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego uruchomiło na osiedlu Okole pilotażową inwestycję. Osoby zainteresowane pozyskaniem mieszkania musiały mieć **ukończone 60 lat** i wpłacić 40% jego wartości. W budynku zaprojektowano 12 mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, z **preferencją zamieszkania przez osoby w wieku senioralnym**. Lokale mają 30, 45 i 68 metrów kwadratowych i stanowią odpowiednio jedno-, dwu- i trzypokojowe mieszkania (największe przeznaczone np. dla starszych małżeństw). W pobliżu bloku zlokalizowana jest przychodnia lekarska, sklepy, komunikacja miejska. Budynek składający się z 5 kondygnacji **wyposażony jest w niezbędne udogodnienia**, m.in. większe łazienki, podświetlane listwy podłogowe z czujnikiem ruchu, uchwyty na korytarzach. W przyziemiu zaprojektowany został parking, a na klatce schodowej zamontowana winda. Na pierwszym, drugim i trzecim piętrze ulokowane są mieszkania o bezprogowym dostępie. Ponadto, odpowiednią kolorystyką została zaznaczona identyfikacja poszczególnych kondygnacji, zastosowane jest również mocniejsze oświetlenie.

<https://btbs.pl/ul-jasna-33.html>

Na najwyższej kondygnacji rozmieszczony został 40-metrowy **taras widokowy** pełniący rolę sali spotkań mieszkańców wraz z aneksem kuchennym i sanitariatem, do którego dostęp mają wszyscy mieszkańcy bloku.

We wrześniu bieżącego roku zakończone zostały prace budowlano-wykończeniowe. Budynek został pomyślnie odebrany i uzyskał pozwolenie na użytkowanie. **Lokatorzy odebrali klucze** i mogli się wprowadzać do swoich nowych mieszkań.

Drugi blok w tej formule (na wynajem, z partycypacją) powstanie na bydgoskim Bocianowie. Jednocześnie Bydgoski TBS przewiduje **budowę mieszkań dla seniorów i osób niepełnosprawnych** w drugiej formule, to jest przy wykorzystaniu innego źródła finansowego wsparcia – środków z Funduszu Dopląt BGK. Ta formuła pozwala na stworzenie miejskiego zasobu mieszkań dla seniorów, co umożliwi pozyskanie mieszkań przystosowanych dla osób starszych, w tym dla osób aktualnie zajmujących mieszkania komunalne nieprzystosowane do ich potrzeb, wieku i stopnia sprawności.

DOBRE PRAKTYKI

KAMIEŃ KRAJEŃSKI

W strukturach domu pomocy społecznej w ramach projektu finansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, utworzone zostały **dwa mieszkania chronione dla 9 seniorów**, stanowiące alternatywę dla instytucjonalnej formy pomocy. Każde z mieszkań wyposażone jest w pokoje, kuchnię lub aneks kuchenny, łazienkę oraz jadalnię.

Grupą odbiorców są:

- osoby powyżej 65 roku życia,
- mieszkające w powiecie sępoleńskim,
- znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej lub zdrowotnej,
- potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- niewymagające usług całodobowych.

Głównym celem, jaki stawiany jest przed wsparciem osób w mieszkaniu, jest rozwój umiejętności samodzielnego życia w środowisku. Odbywa się to poprzez:

- pomoc seniorom w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych i życiowych,
- pomoc w integracji ze środowiskiem i społecznością lokalną,
- wskazanie alternatywnych, twórczych sposobów spędzania wolnego czasu,
- rehabilitację.

Oferta dotyczy **całodobowego pobytu wraz z realizacją programu wsparcia i usamodzielnienia**. Mieszkańcy zostają objęci wsparciem w wykonywaniu codziennych czynności wraz z treningiem umiejętności społecznych, co pozwala na ich częściowe lub całkowite usamodzielnienie i powrót do miejsca zamieszkania.

ŚWIECIE

Gmina Świecie rozpoczęła budowę **Centrum Pomocy Seniorom**⁹. W trzykondygnacyjnym, nowoczesnym, w pełni przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami budynku, powstanie 6 mieszkań chronionych (każde dla maksymalnie 6 osób), jak również 8 jedno- i dwuosobowych mieszkań wspomaganych oraz na parterze dom dziennego pobytu. Główna różnica między mieszkaniami chronionymi a wspomaganimi zależy od stopnia samodzielności seniora. Mieszkania chronione przeznaczone będą dla seniorów wymagających całodobowej opieki ze względu na ograniczenia w samodzielnym funkcjonowaniu. Ich mieszkańcom zapewnione zostanie całodobowe wsparcie w ramach usług opiekuńczych. Z kolei mieszkania wspomagane będą

⁹ <https://www.pfron.org.pl/komunikaty-z-regionu/szczegoly-komunikatu/news/centrum-pomocy-seniorom-w-swieciu/>

przeznaczone dla osób, które są bardziej samodzielne i potrzebują pomocy jedynie przez kilka godzin dziennie. Osoby te zostaną objęte również specjalnym monitorowaniem przez system przyzywowy. Dla wszystkich mieszkańców na parterze budynku uruchomiony zostanie dzienny dom pobytu oferujący atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego.

Budynek ma powstać, na bardzo prężnie rozwijającym się osiedlu Marianki, **do końca kwietnia 2022 roku.**

Budynek wraz z mieszkaniami będzie pozbawiony barier architektonicznych, dostosowany do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami. Szacuje się, iż z oferty pomocy skorzysta 50 seniorów, którzy na stałe zamieszkają w udostępnionym bloku. Mieszkańcy gminy się starzeją, a mieszkania socjalne i komunalne w starym budownictwie, które zajmują, są niedostosowane do ich możliwości, mają m.in. strome schody, wąskie klatki schodowe, problemowe systemy grzewcze. Z tego względu potrzebne są inicjatywy, które zapewnią godziwe warunki mieszkaniowe osobom w jesieni życia. Centrum będzie jednym z pierwszych budynków w Polsce, łączącym pod jednym dachem funkcjonowanie mieszkań wspomaganych, chronionych i domu dziennego pobytu.

SOLEC KUJAWSKI

W 2020 roku w Solcu Kujawskim odbyło się uroczyste otwarcie kamienicy, w budynku której powstał Dom Dobrych Praktyk.

<https://pomorska.pl/centrum-aktywnosci-seniora-w-solcu-kujawskim-juz-sluzycy-osobom-starszym-na-otwarcie-przyjechala-irena-santor-zdjecia/ga/c11-15167238/zd/45241944>

Działania w zrewitalizowanym budynku są skierowane przede wszystkim do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych. W kamienicy powstały trzy mieszkania wspomagane, Klub Senior+, klub samopomocy „Stokrotka”, przeznaczony dla osób powyżej 60 roku życia, które ze względu na swój stan zdrowia, są niesamodzielne w niektórych aspektach życia codziennego. Im właśnie dedykowane są spotkania z terapeutą zajęciowym, fizjoterapeutą i psychologiem. W kamienicy zapewniona jest również realizacja usług opiekuńczych. Budynek jest także miejscem organizowania szeregu projektów społecznych, w tym współfinansowanych są ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

II. WSPARCIE OPIEKUŃCZE

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek pomocy społecznej to instytucja, w której każda osoba potrzebująca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz jej rodzina, może szukać wsparcia. W swojej podstawowej, ustawowej działalności ośrodki realizują zadania państwa z zakresu pomocy społecznej, ukierunkowane na świadczenie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć.

Ośrodki pomocy społecznej oferują pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, m.in.

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- sprawienie pogrzebu.

W ostatnich latach, pojawiły się różnego rodzaju programy finansowane ze źródeł zewnętrznych (środków unijnych i krajowych), które umożliwiają sięgnięcie gminom, zazwyczaj za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej, po dofinansowanie na realizację działań w zakresie:

- organizowania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- organizowania pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu opiekuńczego,
- organizowania usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami,
- organizowania działań wspierających opiekunów rodzinnych osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu (w tym opieki wytchnieniowej),
- objęcia systemem teleopieki.

WSPARCIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIA COVID-19

PROGRAM WSPIERAJ SENIORA

W związku z występującą w kraju sytuacją epidemii koronawirusa, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej uruchomiło program „Wspieraj seniora”. Program ma na celu zapewnienie środków finansowych dla gmin przeznaczonych na realizację usług wsparcia na rzecz seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu, a potrzebują pomocy w codziennym funkcjonowaniu, m.in. dostarczenia zakupów (obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej), załatwienia drobnych spraw urzędowych, wyprowadzenia psa, dostarczenia ciepłych posiłków, itp.

Program adresowany jest przede wszystkim do seniorów, a w uzasadnianych przypadkach również do osób poniżej 70 roku życia, którzy pozostają w domu w związku z zagrożeniem zakażenia Covid-19. Ocena sytuacji i potrzeby udzielenia wsparcia należy do decyzji ośrodka pomocy społecznej. Uczestnikami programu mogą zostać osoby, które zgłoszą się przez ogólnopolską, bezpłatną infolinię utworzoną w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów (nr tel. 22 505 11 11), jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej.

Do programu przystąpiły wszystkie gminy z województwa kujawsko-pomorskiego.

Poza działaniami w ramach Programu, na terenie miast i gmin naszego województwa dostępne są również dodatkowe formy wsparcia dedykowane osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym oraz przebywającym na kwarantannie.

W poniższej tabeli prezentujemy **dane teleadresowe 144 ośrodków pomocy społecznej w gminach województwa kujawsko-pomorskiego.**

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ogrodowa 9 85-043 Bydgoszcz	52 325 44 10	sekretariat@mops bydgoszcz.pl
2	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Waryńskiego 34 A 86-300 Grudziądz	56 696 87 00	poczta@mopr. grudziadz.pl
3	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Słowackiego 114 87-100 Toruń	56 650 85 65	sekretariat@mopr. torun.pl
4	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Ogniowa 8/10 87- 800 Włocławek	54 423 23 00	sekretariat@mopr. wloclawek.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
POWIAT ALEKSANDROWSKI			
5	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 427 11 39, 514 034 082	mops@ aleksandrow kujawski.pl
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 20 59	gopssl@poczta. onet.pl
7	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Włocławska 82 87-704 Bądkowo	54 272 41 00	gopsbadkowo@ poczta.onet.pl
8	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kopernika 14 87-720 Ciechocinek	54 416 10 18	mops@ ciechocinek.pl
9	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Włodzimierza Lubańskiego 11 87-702 Koneck	54 272 20 02	gopskoneck@ pro.onet.pl
10	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 3 Maja 2 87-730 Nieszawa	54 283 80 31	mops@nieszawa.pl
11	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rynkowa 6 a 87-721 Raciążek	54 283 18 25	gopsraciazek@ pro.onet.pl
12	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dworcowa 7 87-731 Waganiec	54 283 09 45	gops@waganiec.pl
13	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Leśna 1 87-707 Zakrzewo	54 272 09 36, 570 401 906	gops120@wp.pl
POWIAT BRODNICKI			
14	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Bobrowo 27 87-327 Bobrowo	56 491 33 58	gops@bobrowo.org
15	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ustronie 2b 87-300 Brodnica	56 49 82 742, 56 49 84 933	sekretariat@ mops.brodnica.pl
16	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Mazurska 13 87 - 300 Brodnica	56 495 49 90, 506 106 394	gops@brodnica. ug.gov.pl
17	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Brzozie 50 87-313 Brzozie	56 491 29 25	gops@brzozie.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
18	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rynek 1 87-320 Górzno	56 49 88 181, 510 246 713	gops.gorzno@wp.pl
19	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Brodnicka 8 87-321 Bartniczka	56 49 368 18	gops@ gopsbartniczka
20	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Główna 22 87-330 Jabłonowo Pomorskie	56 498 04 92, 56 49 59 125	mgopsjab@op.pl mgops@jablonowo pomorskie.pl
21	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Osiek 81A 87-340 Osiek	56 472 82 89	swiadczenia@ gminaosiek.pl
22	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Świedziebnia 92A 87-335 Świedziebnia	56 4938460, 531 837 366	v.tomaszewska@ swiedziebnia.pl m.zmarzla@ swiedziebnia.pl
23	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zbiczno 199 87-305 Zbiczno	56 49 39 319	gops.zbiczno@.pl
POWIAT BYDGOSKI			
24	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Betonowa 1 A 86-005 Białe Błota	52 349 48 24	biuro@gops. bialeblota.pl
25	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Bydgoska 21 86-070 Dąbrowa Chełmińska	52 381 67 69	gops@dabrowa chelminska.lo.pl
26	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Długa 54 86-022 Dobrcz	52 364 80 28	gops@dobrcz.pl
27	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Pomianowskiego 1 86-010 Koronowo	52 567 31 11	sekretariat@mgops .koronowo.pl
28	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ogrodowa 2A 86-060 Nowa Wieś Wielka	52 381 24 55	gops.nowawies@ admin.com.pl
29	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Centralna 6A 86-031 Osielesko	52 324 07 85, 52 331 32 70	sekretariat@ gops.osielsko.pl
30	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Sportowa 2 86-014 Sicienko	52 587 04 06, 52 587 07 59	gopssicienko@gops sicienko.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
31	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 29 Listopada 12 86-050 Solec Kujawski	52 387 87 02	mgops@opssolec kujawski.pl
POWIAT CHEŁMIŃSKI			
32	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. gen. J. Hallera 11 86-200 Chełmno	56 686 84 36	sekretariat@ mopschelmno.pl
33	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dworcowa 5 86-200 Chełmno	56 686 14 42	gops@ gopschelmno.pl
34	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Chełmińska 7B 86-253 Kijewo Królewskie	56 686 70 54	gops@kijewo.pl
35	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Toruńska 15 86-230 Lisewo	56 676 85 10	gops@lisewo.com
36	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Papowo Biskupie 128 86-221 Papowo Biskupie	56 676 81 01, 601 836 607	gops@papowo biskupie.pl
37	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stolno 112 86-212 Stolno	56 677 09 21, 661 066 937	gopsstolno@ stolno.com.pl
38	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Parkowa 20 86-260 Unisław	56 68 68 731	gops1@unislaw.pl
POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI			
39	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Miliszewy 51 87-408 Ciechocin	56 683 70 67	gopsciechocin@ tlen.pl
40	Miejski Ośrodek Polityki Społecznej ul. Kilińskiego 10 87-400 Golub-Dobrzyń	56 683 54 10, 56 683 54 42	mopsum@ golub-dobrzyn.pl
41	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Plac 1000-lecia 22 a 87-400 Golub-Dobrzyń	56 683 54 04	gops-gd@wp.pl
42	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Świętego Mikołaja 5 87-410 Kowalewo Pomorskie	56 684 11 30	mgops@interia.pl
43	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej Radomin 1A 87-404 Radomin	56 683 75 22	gops@radomin.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
44	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zbójno 178A 87-645 Zbójno	54 280 19 32	gops@ gopszbojno.pl
POWIAT GRUDZIĄDZKI			
45	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Wybickiego 38 86-300 Grudziądz	56 466 34 79	gops@ gopsgrudziadz.pl
46	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gruta 244 86-330 Mełno	56 465 87 34	gops@gruta.pl
47	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Radzyńska 2 86-320 Łasin	56 466 47 12	lasin@interia.pl
48	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9 87-220 Radzyń Chełmiński	56 462 66 84	mgops@radzyn chelminski.eu
49	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Rogóżno 91 B 86-318 Rogóżno	56 468 85 06	gops@rogozno. ug.gov.pl
50	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 86-341 Świecie nad Osą	56 466 19 51	gops@ swiecienadosa.pl
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
51	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Topolowa 2 87-133 Dąbrowa Biskupia	52 311 70 34	gops@dabrowa biskupia.pl
52	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dworcowa 8c 88-140 Gniewkowo	52 358 53 60	mgops@mgops- gniewkowo.pl
53	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Św. Ducha 90, 88-100 Inowrocław	52 357 10 31	sekretariat@mops inowroclaw.samorz ady.pl
54	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Królowej Jadwigi 43 88-100 Inowrocław	52 35 55 850	gops@ gopsinowroclaw.pl
55	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Miła 11 88-160 Janikowo	52 351 44 34, 52 351 44 35	mgops@janikowo. com.pl
56	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rybacka 20 88-150 Kruszwica	52 351 54 89	mops@kruszwica. um.gov.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
57	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Inowrocławska 14 88-170 Pakość	52 351 81 37	mgops.pakosc@ admin.com.pl
58	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Rojewo 8 88-111 Rojewo	52 354 79 20	gops@rojewo.pl
59	Gminny Ośrodek Pomocy społecznej ul. Powstańców Wlkp. 6 88-180 Złotniki Kujawskie	574 632 825	biuro@gopszlotniki kujawskie.pl
POWIAT LIPNOWSKI			
60	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Nieszawska 10 87-617 Bobrowniki	54 230 51 42, 54 230 51 45, 54 230 51 46	gopsbobrowniki@ pro.onet.pl
61	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Chrostkowo 99 87-602 Chrostkowo	54 306 75 41	Kierownik.gops@ chrostkowo.pl
62	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 1 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	54 253 05 06	mgopsdobrzyn@ onet.pl
63	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Plac Kościuszki 7a 87-620 Kikół	54 289 46 70, 509 358 276	gops@kikol.pl
64	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Włocławska 16a 87-600 Lipno	54 287 20 67	mops@umlipno.pl
65	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Mickiewicza 29 87-600 Lipno	54 288 62 26, 54 288 62 04	gops@uglipno.pl
66	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kościelna 2 87-630 Skępe	54 287 85 31, 54 287 85 32	mgopsskepe@ pro.onet.pl
67	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Sierpecka 20 87- 605 Tłuchowo	54 287 62 60 wew. 22	gops.tluchowo@ wp.pl
68	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Starowiejska 8 87-603 Wielgie	54 289 71 11	gopswielgie@ pro.onet.pl
POWIAT MOGILEŃSKI			
69	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Parkowa 2 88-306 Dąbrowa	52 318 62 10	gops@ ug-dabrowa.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
70	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Jeziora Wielkie 106/4 88-324 Jeziora Wielkie	52 318 72 20 wew. 13, 19, 20	gops@ug. jeziorawielkie.pl
71	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Rynek 10 88-300 Mogilno	52 315 93 15	mgops@mogilno.pl
72	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Sportowa 6 88 - 320 Strzelno	52 569 14 47, 52 569 14 57, 782 181 095	sekretariat@ mgopsstrzelno.pl
POWIAT NAKIELSKI			
73	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni ul. Libelta 28 89-240 Kcynia	52 384 76 78	mgops@ mgops-kcynia.pl
74	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Łąkowa 7 89-115 Mrocza	52 385 63 55	mgops@mgops. mrocza.pl
75	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. ks. Piotra Skargi 2 89-100 Nakło nad Notecią	52 306 08 14, 530 818 864	mgops_naklo@ poczta.onet.pl
76	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ignacego Tomysłaka 37 89-110 Sadki	52 385 90 55	gops.sadki@wp.pl
77	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kcyńska 34 89-200 Szubin	52 391 03 70, 503 440 140	renata.michalak@ mgopsszubin.pl sekretariat@mgops szubin.pl
POWIAT RADZIEJOWSKI			
78	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Bytoń 72 88-231 Bytoń	54 285 13 27	gops@ugbyton.pl
79	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dworcowa 6 88-210 Dobrze	54 285 00 83	gops_dobre@op.pl
80	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Wojska Polskiego 14 88-220 Osiecin	54 265 00 24	gopsosieciny@ pro.onet.pl
81	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słoneczna 32 88-230 Piotrków Kujawski	54 265 41 84	mgops@piotrkow kujawski.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
82	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rynek 1 88-200 Radziejów	54 285 22 86	kontakt@ mopsradziejow.pl
83	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kościuszki 58 88-200 Radziejów	54 231 28 78	gops@ ugradziejow.pl
84	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Topólka 22 87-875 Topólka	54 286 90 68	gops.topolka@ wp.pl
POWIAT RYPIŃSKI			
85	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Brzuze 63 87-517 Brzuze	54 233 06 66	gops@brzuze.pl
86	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Rogowo 51 87-515 Rogowo	54 280 16 22, 730 214 736	gops@rogowo.pl
87	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Warszawska 40 87-500 Rypin	54 280 96 50, 54 280 96 51	mops@rypin.eu
88	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Lipnowska 4 87-500 Rypin	54 280 97 06	gops@rypin.pl
89	Gminny Ośrodek Pomocy społecznej ul. Rypińska 7 87-510 Skrwilno	881 469 989, 881 470 306, 54 270 00 12	gops@skrwilno.pl
90	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wąpielsk 59D 87-337 Wąpielsk	56 493 83 21	gops@wapielsk.pl
POWIAT SĘPOLEŃSKI			
91	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Plac Odrodzenia 3 89-430 Kamień Krajeński	52 389 45 26	sekretariat@ mgops.kamienkr.pl
92	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 8 89-400 Sępólno Krajeńskie	52 388 84 50	ops@ ops-sepolno.pl
93	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Parkowa 4 89-412 Sośno	52 389 12 17	sekretariat@ gops.sosno.pl
94	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Mickiewicza 22a 89-410 Więcbork	52 389 53 50	sekretariat@ mgopswiecbork.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
POWIAT ŚWIECKI			
95	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dr Fl. Ceynowy 14 86-122 Bukowiec	52 330 93 24	gops@bukowiec.pl
96	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dragacz 7a 86-134 Dragacz	52 332 48 70	gops@dragacz.pl
97	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Podgórna 10 86-140 Drzycim	52 331 70 42	gops@drzycim.pl
98	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Główna 10 86-131 Jezewo	52 522 81 54, 52 522 81 56	gops@jezewo.eu
99	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wyzwolenia 9 86-141 Lniano	52 332 37 64, 52 332 37 65	gopslniano@ interia.pl
100	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Plac Św. Rocha 5 86-170 Nowe	52 333 72 37	mgops@ gminanowe.pl
101	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dworcowa 6 86-150 Osie	52 320 97 32	pomoc@ gopsosie.pl
102	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Główna 33 86-120 Pruszcz	52 562 43 08	gops@pruszcz.pl
103	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Generała Józefa Hallera 11 86-100 Świecie	52 519 05 40	sekretariat@ opsswiecie.pl
104	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Tucholska 6 86-182 Świekatowo	52 320 55 84	gopsswiekatowo@ poczta.fm
105	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 12 86-160 Warlubie	52 380 05 32	gops@warlubie.pl
POWIAT TORUŃSKI			
106	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Gen. J. Hallera 19 87-140 Chełmża	56 675 24 69	mops@chelmza.pl
107	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Paderewskiego 11 87-140 Chełmża	56 675 60 19, 53 588 50 37	gops@ gminachelmza.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
108	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słowackiego 12 87-640 Czernikowo	54 287 50 01	gops@ czernikowo.pl
109	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Toruńska 56 87-162 Lubicz	56 674 21 55	gopslubicz@ home.pl
110	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Toruńska 97 87-152 Łubianka	56 649 56 60	gops@lubianka.pl
111	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Warszawska 19 87-148 Łysomice	56 674 89 30, 501 804 049	sekretariat@ gopslysomice.pl
112	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Aleja Lipowa 27 87-126 Obrowo	56 678 60 22 wew. 131	gops@ gopsobrowo.pl
113	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wielka Nieszawka ul. Toruńska 14 87-165 Cierpice	56 622 08 28, 56 678 12 12	ops@gopswlk nieszawka.pl
114	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Słoneczna 28 87-134 Zławieś Wielka	56 674 39 66 wew. 15	gops@zlawies.pl
POWIAT TUCHOLSKI			
115	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 2 89-511 Cekcyn	52 334 75 69	gops@cekczyn.pl
116	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Sępoleńska 12 A 89-520 Gostycyn	52 334 62 00, 882 618 537	gopsgostycyn1@ wp.pl
117	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Główna 19 89-506 Kęsowo	52 334 41 33	gops@kesowo.pl
118	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Hallera 7 89-526 Lubiewo	52 334 92 49	gops@lubiewo.pl
119	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. ks. dr. St. Sychowskiego 28 89-530 Śliwice	52 334 07 27	gops@sliwice.pl
120	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Świecka 45 89-500 Tuchola	52 395 63 00	ops@tuchola.pl

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
POWIAT WĄBRZESKI			
121	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębowa Łąka 38 87-207 Dębowa Łąka	56 688 49 12, 56 688 49 13, 56 688 49 25	gops@ugdl.pl
122	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Bankowa 4 87-222 Książki	56 688 81 10 w. 36, 43, 51	gops@ gminaksiazki.pl
123	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Płużnica 54 87-214 Płużnica	56 688 75 09	gops@pluznica.pl
124	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Wolności 32 87-200 Wąbrzeźno	56 689 04 00	mops@ torun.home.pl
125	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Ryńsk ul. Mickiewicza 12/1 87-200 Wąbrzeźno	56 687 75 34	ops@gminarynsk.pl
POWIAT WŁOCŁAWSKI			
126	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Baruchowo 54 87-821 Baruchowo	54 284 56 11 w. 25	gops@ baruchowo.pl
127	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szkolna 28 87-851 Boniewo	54 284 01 81 w. 44, 509 714 604	kierownik@ gops.boniewo.pl
128	Brzeski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Królewska 5 87-880 Brześć Kujawski	500 750 827, 789 396 308	bops@pro.onet.pl
129	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Sikorskiego 8b 87-850 Chocień	54 307 03 54, 606 465 493	hanna.golebiewska @chocen.pl
130	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kaliska 2 87-860 Chodecz	54 284 80 70	mgops@chodecz.pl
131	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Fabianki 4 87-811 Fabianki	54 231 78 00	gops@fabianki.pl
132	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Marszałka Piłsudskiego 32 87-865 Izbica Kujawska	54 286 51 60	mgopsizbica@ pro.onet.pl
133	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Piwna 24 87-820 Kowal	54 284 20 29	mops@kowal.eu

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			
Lp.	Nazwa i adres	Numer telefonu	Adres e-mail
134	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Piwna 33 87-820 Kowal	54 284 22 52	gopskowl@ pro.onet.pl
135	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 87-732 Lubanie 28a	54 251 34 13	gops_lubanie@ op.pl
136	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 1 maja 44 87-840 Lubień Kujawski	54 255 50 27	ops@ lubienkujawski.pl
137	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Brzeska 49 87-890 Lubraniec	54 286 20 13 wew. 35	mgops@ lubraniec.pl
138	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Królewiecka 7 87-800 Włocławek	54 230 53 46	gops@ gmina.wloclawek.pl
POWIAT ŻNIŃSKI			
139	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Mogileńska 3 88 - 190 Barcin	52 383 34 45	mgops.barcin@ admin.com.pl
140	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Żnińska 19 88-410 Gąsawa	52 303 62 30	gops@gasawa.pl
141	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Strzelecka 8 88-430 Janowiec Wielkopolski	52 302 60 68	mgops.janowiec@ admin.com.pl
142	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Szubińska 1 89-210 Łabiszyn	52 384 41 83	mops.labiszyn@ admin.com.pl
143	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kolejowa 4 88-420 Rogowo	52 302 42 10	gops@rogowo. paluki.pl
144	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 700-lecia 36 88-400 Żnin	52 303 29 29	kontakt@mops. gminaznin.pl

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymaga wsparcia, a jest samotna lub w sytuacji gdy rodzina nie jest w stanie otoczyć ją opieką, przysługują USŁUGI OPIEKUŃCZE¹⁰. Jest to świadczenie realizowane w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a decyzję o ich przyznaniu, zakresie i miejscu świadczenia podejmuje ośrodek pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, w ramach usług opiekuńczych świadczona jest pomoc w zakresie:

- zaspokajania codziennych potrzeb życiowych,
- opieki higienicznej,
- pielęgnacji zaleconej przez lekarza,
- kontaktów z otoczeniem (w miarę możliwości).

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA USŁUG OPIEKUŃCZYCH

A. Zgłoszenie potrzeby otrzymywania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Wniosek do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ośrodka pomocy społecznej jest składany przez:

- osobę starszą / zainteresowaną pomocą w ramach usług
- inną osobę (np. członka rodziny, sąsiada)
- instytucję (np. placówkę służby zdrowia, parafię, policję, spółdzielnię/wspólnotę mieszkaniową)
- OPS z urzędu.

Zwyczajowo wszystkie formalnie złożone wnioski są rozpatrywane praktycznie na bieżąco¹¹.

B. Wywiad środowiskowy i analiza sytuacji osoby starszej

Wywiad środowiskowy jest przeprowadzany w celu ustalenia sytuacji osobistej i rodzinnej osoby występującej o przyznanie usług opiekuńczych. Ocenie podlega sytuacja życiowa, w tym potrzeby wnioskodawcy oraz możliwości zapewnienia opieki i pomocy przez rodzinę.

Wywiad środowiskowy przeprowadza się w ciągu 14 dni roboczych licząc od dnia zgłoszenia potrzeby objęcia usługami opiekuńczymi (w sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji, np. wypisu ze szpitala - niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch dni roboczych)¹².

---

¹⁰ Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), art. 50.

¹¹ Informacja o wynikach kontroli NIK *USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE OSOBOM STARSZYM W MIEJSCU ZAMIESZKANIA*, W-wa maj 2018, s. 15

¹² Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1788). Par. 2 ust. 1 i 2.

Dodatkowo niezbędna jest dokumentacja potwierdzająca sytuację zdrowotną wnioskodawcy, w tym opinia lekarza. Jest to niezbędne w sytuacji zapotrzebowania na wsparcie w realizacji czynności pielęgnacyjnych, gdyż w zaświadczeniu lekarskim powinien zostać określony zakres koniecznej pielęgnacji. Na podstawie powyższych dokumentów ustalany jest zakres i wymiar usług oraz okres i miejsce ich świadczenia.

C. **Kompletowanie dokumentacji** i ewentualne wszczęcie postępowania u osób zobowiązanych do alimentacji

D. **Wydanie przez OPS decyzji przyznającej usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania**

W decyzji przyznającej usługi opiekuńcze, ośrodek pomocy społecznej określa zakres, okres i miejsce świadczenia oraz szczegółowe warunki płatności.

Przeciętny czas oczekiwania na przyznanie decyzji o objęciu wsparciem zasadniczo nie przekracza dwóch tygodni.

W 2020 roku **usługi opiekuńcze świadczone były w 133 gminach** województwa kujawsko-pomorskiego. W tej grupie zdecydowana większość (124 gminy) zabezpieczała potrzeby osób starszych w zakresie usług opiekuńczych w wystarczającym stopniu. Dziewięć ośrodków pomocy społecznej zgłosiło realizację usług w stopniu niewystarczającym. Jednostki te przyznają usługi opiekuńcze wszystkim, którzy kwalifikują się do tej formy pomocy, jednakże nie zawsze w takiej ilości godzin, o jakie wnioskuje klient.

Natomiast **11 gmin nie realizowało pomocy w formie usług opiekuńczych** w ramach zadań własnych. Sytuacja taka występowała najczęściej w gminach, gdzie dominuje nadal model rodziny wielopokoleniowej, wspólnie zamieszkującej, których członkowie we własnym zakresie zapewniają opiekę osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. Fakt braku realizacji tej formy wsparcia uzasadniano brakiem potrzeb, wskazując zwłaszcza na zapewnienie niezbędnej opieki przez członków rodziny. W 2020 roku **usługi opiekuńcze nie były realizowane w następujących gminach:**

- z powiatu aleksandrowskiego: Raciążek i Waganiec,
- z powiatu chełmińskiego: Kijewo Królewskie i Stolno,
- z powiatu golubsko-dobrzyńskiego: Ciechocin,
- z powiatu inowrocławskiego: Rojewo,
- z powiatu lipnowskiego: Bobrowniki,
- z powiatu radziejowskiego: Dobrze,
- z powiatu toruńskiego: gmina wiejska Chełmża i Łubianka,
- z powiatu włocławskiego: Baruchowo.

POMOC SĄSIEDZKA

Usługi w ramach pomocy sąsiedzkiej są realizowane jako inicjatywa oddolna lub w formule usług zakontraktowanych przez ośrodek pomocy społecznej. Pomoc sąsiedzka dotyczy **udzielania opiekuńczego wsparcia samotnym seniorom przez osoby z ich najbliższego otoczenia. Zakres świadczonych usług dotyczy przede wszystkim pomocy w czynnościach dnia codziennego (organizacyjnych, gospodarczych i żywieniowych), zazwyczaj z pominięciem obszaru higieniczno-pielęgnacyjnego.** Przyjmuje się, iż z usług sąsiedzkich zasadniczo powinny korzystać osoby stosunkowo samodzielne, mające różnego rodzaju ograniczenia zdrowotne, lecz chodzące i mogące samodzielnie zadbać o własną higienę.

Zakres czynności wchodzących w ramy sąsiedzkiej usługi opiekuńczej powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb i sytuacji osoby korzystającej. Katalog wykonywanych prac nie może być zamknięty, należy go na bieżąco dostosowywać do zgłaszanych przez podopiecznego potrzeb i odpowiednio modyfikować¹³. Ogólny zakres pomocy sąsiedzkiej obejmuje **wspieranie i pomoc w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych** (z pominięciem obszaru higieniczno-pielęgnacyjnego, gdyż ten zakres wsparcia powinien być świadczony przez osoby zatrudnione do realizacji tradycyjnych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania).

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA SĄSIEDZKICH USŁUG OPIEKUŃCZYCH

A. Zgłoszenie potrzeby objęcia sąsiedzkimi usługami opiekuńczymi

Informacja o kryteriach i trybie przyznawania usługi powinna być jawna i publicznie dostępna. Kryteria przyznawania usług opiekuńczych przez gminę w ramach pomocy społecznej określa uchwała gminy, która powinna również odnosić się do usług w formule sąsiedzkiej.

B. Wywiad środowiskowy i analiza sytuacji osoby starszej

Pracownik socjalny OPS przeprowadza wywiad środowiskowy z potrzebującym wsparcia i ewentualnie jego rodziną, aby określić potrzeby, stan zdrowia i stopień jego niesamodzielności.

W ramach potrzebnej dokumentacji, należy uwzględnić zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia i zakresie samodzielności seniora stanowiące obiektywne źródło informacji o jego potrzebach. Zdiagnozowane potrzeby osoby starszej powinny podlegać weryfikacji i aktualizacji.

C. Przyznanie sąsiedzkich usług opiekuńczych

Przy przyznawaniu sąsiedzkiej usługi opiekuńczej, określaniu jej wymiaru i zakresu powinno się uwzględnić:

---

¹³ B. Głuszak, C. Miżejewski, *Usługi sąsiedzkie jako część katalogu usług opiekuńczych*, WRZOS W-wa 2016.

- indywidualne potrzeby seniora, jego stan zdrowia oraz stopień niesamodzielności;
- umiejętności i kwalifikacje potrzebne do wykonywania określonych czynności (ocenie podlega, czy daną czynność będzie mógł wykonywać sąsiad po przyuczeniu, czy wymaga formalnych kwalifikacji);
- sytuację rodzinną osoby starszej (czy osoba jest samotna, czy żyje w rodzinie; ocenie podlega, w jakim zakresie i wymiarze niezbędne jest uzupełnienie wsparcia zapewnianego przez rodzinę, czy w ramach pomocy wytnieniowej);
- sytuację socjalno-bytową osoby starszej, w szczególności dochód osoby potrzebującej wsparcia.

W 2020 roku, zgodnie ze wskazaniem pracowników ośrodków pomocy społecznej, w **25 gminach województwa kujawsko-pomorskiego (17%) świadczona była pomoc sąsiedzka**. W przypadku **11 gmin ta forma wsparcia była realizowana w sposób formalny**, poprzez zakontraktowanie w OPS.

POMOC SĄSIEDZKA – USŁUGA ZAKONTRAKTOWANA	
PODMIOTY ZLECAJĄCE ¹⁴	
1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konecku (powiat aleksandrowski)
2	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu
4	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy (powiat inowrocławski)
5	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie (powiat nakielski)
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie
7	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku (powiat sępoleński)
8	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu (powiat świecki)
9	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowem (powiat świecki)
10	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku
11	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej (powiat włocławski)

W pozostałych **14 przypadkach, była to usługa świadczona nieformalnie**, oddolnie, rozliczana indywidualnie lub bezpłatna.

POMOC SĄSIEDZKA – USŁUGA NIEFORMALNA (ODDOLNA)	
PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI W GMINIE ¹⁴	
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinku (powiat aleksandrowski)
2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku (powiat bydgoski)
3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinie (powiat golubsko-dobrzyński)

¹⁴ Dane teleadresowe ośrodków pomocy społecznej znajdują się na str. 20-31.

POMOC SĄSIEDZKA – USŁUGA NIEFORMALNA (ODDOLNA)

PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI W GMINIE¹⁴

- 4 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu
- 5 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie (powiat grudziądzki)
- 6 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą (powiat grudziądzki)
- 7 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Biskupiej (powiat inowrocławski)
- 8 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rojewie (powiat inowrocławski)
- 9 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie (powiat mogileński)
- 10 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzuzem (powiat rypiński)
- 11 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu (powiat toruński)
- 12 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie (powiat tucholski)
- 13 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryńsku (powiat wąbrzeski)
- 14 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie (powiat żniński)

WOLONTARIAT OPIEKUŃCZY

Wśród działalności związanej z wolontariatem, realizowany jest tzw. **wolontariat opiekuńczy**, który koncentruje się na przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz utrzymaniu w środowisku zamieszkania osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia, czy innych czynników nie radzą sobie same w codziennym życiu i nie mogą liczyć na pomoc innych¹⁵.

Zakres usług świadczonych w ramach wolontariatu jest ustalany indywidualnie, w zależności od potrzeb podopiecznych oraz zasad działalności placówki realizującej wsparcie wolontariackie. Najczęściej stanowi odpowiedź na potrzeby podopiecznych w zakresie obecności drugiego człowieka, zapewnienia kontaktów z otoczeniem, wsparcia w drobnych czynnościach dnia codziennego (m.in. robienie drobnych zakupów, proste prace porządkowe, zmiana pościeli i ścielenie łóżek, asystowanie przy posiłkach, rzadziej pomoc przy czynnościach pielęgnacyjnych)¹⁶.

Tego rodzaju działalność może być prowadzona przez różnego rodzaju podmioty (organizacje pozarządowe, w tym kościelne, placówki edukacyjne, podmioty ochrony zdrowia).

Na podstawie danych pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim, w 2020 roku **wolontariat opiekuńczy prowadzony był w 6 gminach**.

¹⁵ <http://wolontariatopiekunczy.pl/images/ebook/Poradnik-wolontariusza-w-pomocy-spoecznej.pdf>

¹⁶ *Podręcznik wolontariusza w pomocy społecznej*, Fundacja Hospicyjna Gdańsk 2014, s. 7.

WOLONTARIAT OPIEKUŃCZY

PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI W GMINIE¹⁴

- 1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinku (powiat aleksandrowski)
- 2 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim (powiat bydgoski)
- 3 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
- 4 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu
- 5 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie (powiat grudziądzki)
- 6 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku

WSPARCIE OPIEKUNÓW RODZINNYCH

W Polsce najpopularniejszy jest model wspierania niesamodzielnych osób starszych opierający się przede wszystkim na rodzinie¹⁷. Komisja Europejska szacuje, że formalne usługi opieki domowej i instytucjonalnej trafiają w naszym kraju do niespełna 10% populacji osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu, w tym osób w podeszłym wieku. Zatem szacunki dotyczące liczby osób objętych opieką nieformalną wahają się od 80% do ponad 90%¹⁸. Z tego względu obszar, który musi być szczególnie rozwijany w najbliższym czasie, dotyczy wdrażania działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia opiekunów rodzinnych. W ostatnich latach w gminach województwa kujawsko-pomorskiego podejmowane były pierwsze inicjatywy w zakresie wsparcia opiekunów osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Wiąże się to z uruchomieniem środków, m.in. w ramach Solidarnościowego Funduszu Wspierania Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonych na realizację dotacji na sfinansowanie działań w zakresie tzw. opieki wytchnieniowej, czy upowszechnienia usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2020 roku, na podstawie informacji z ośrodków pomocy społecznej w regionie, w **11 gminach realizowane były usługi wsparcia opiekunów** rodzinnych osób niesamodzielnych.

WSPARCIE OPIEKUNÓW RODZINNYCH

PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI W GMINIE¹⁴

- 1 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej (powiat bydgoski)
- 2 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim (powiat bydgoski)
- 3 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy
- 4 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim (powiat golubsko-dobrzyńskim)

¹⁷ M. Koziarek, P. Sobiesiak-Penszko, *Jak dobrze mieć sąsiada*, ISP W-wa 2015, s. 6.

¹⁸ Model 3 Podręcznik wdrożenia opieki koordynowanej, World Bank Group 2017, s. 60.

WSPARCIE OPIEKUNÓW RODZINNYCH

PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI W GMINIE¹⁴

- 5 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie (powiat grudziądzki)
- 6 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem (powiat lipnowski)
- 7 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie (powiat nakielski)
- 8 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu (powiat świecki)
- 9 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy (powiat wąbrzeski)
- 10 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brześciu Kujawskim (powiat włocławski)
- 11 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie

SYSTEM TELEOPIEKI

Teleopieka to system opiekuńczo-ratunkowy, który został uruchomiony w województwie kujawsko-pomorskim w ramach projektu finansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Głównym efektem funkcjonowania tego systemu jest poprawa jakości życia i bezpieczeństwa osób starszych i ich bliskich.

System teleopieki składa się z nadajników/odbiorników umożliwiających szybkie wezwanie pomocy w sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu (np. upadku) oraz z centrum operacyjnego, w którym odbierane są sygnały alarmowe od podopiecznych 7 dni w tygodniu 24 godziny na dobę. Gromadzone przez system dane medyczne o podopiecznych – informacje o przebytych chorobach, przewlekłych schorzeniach oraz przyjmowanych lekach - mogą być pomocne lekarzom i ratownikom, niosącym im pomoc w sytuacjach nagłego pogorszenia się stanu zdrowia. Osoba objęta teleopieką zostaje wyposażona w przycisk SOS przygotowany w wygodnej formie zawieszki na szyję czy bransoletki, umożliwiający szybkie wezwanie pomocy w sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu.

W województwie kujawsko-pomorskim usługa teleopieki została zainicjowana w 2018 roku jako część projektu pn. „*Pogodna jesień życia na Kujawach i Pomorzu - projekt rozwoju pomocy środowiskowej dla seniorów*”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020 i realizowanego przez Kujawsko-Pomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu. W ramach w/w projektu, w okresie od lipca 2018 roku do czerwca 2021 roku systemem teleopieki objętych zostało blisko 250 seniorów, mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.

Na bazie doświadczeń zgromadzonych w trakcie projektu pilotażowego został przygotowany i uruchomiony nowy projekt pn. *Kujawsko-Pomorska Teleopieka*, który realizowany jest przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, w partnerstwie z Kujawsko-Pomorskim

Centrum Kompetencji Cyfrowych Sp. z o.o. – Conectio oraz ostatecznie z 76 gminami z terenu województwa kujawsko – pomorskiego. Z początkiem września 2021 roku **rozpoczęto działalność Kujawsko-Pomorskiego Telecentrum**, które będzie świadczyło **usługę teleopieki docelowo nawet dla 3000 potrzebujących** wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Obsługę telecentrum zapewniają profesjonalni ratownicy medyczni, którzy całodobowo monitorują urządzenia do teleopieki i reagują na zgłoszenia od użytkowników objętych usługą.

W ramach obecnego projektu uczestnicy otrzymali do bezpłatnego użytkowania specjalistyczne bransoletki telemedyczne, dostarczone przez firmę SIDLY, wyposażone w przycisk alarmowy SOS, umożliwiający bezpośrednie połączenie głosowe z ratownikiem w telecentrum i wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia. Urządzenia te posiadają również wbudowane czujniki upadku, pomiaru tętna, lokalizator GPS oraz możliwość kontaktu telefonicznego dla wskazanych osób z rodziny lub opiekunów.

SYSTEM TELEOPIEKI	
PARTNERZY PROJEKTU PN. KUJAWSKO-POMORSKA TELEOPIEKA ¹⁴	
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy
2	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
3	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu
4	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku
POWIAT ALEKSANDROWSKI	
5	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
6	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinku
7	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu
POWIAT BRODNICKI	
8	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartniczce
9	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrowie
10	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
11	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
12	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzoziu
13	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górznie
14	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim
15	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku
16	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbicznie
POWIAT BYDGOSKI	
17	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Chełmińskiej
18	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie

SYSTEM TELEOPIEKI

PARNTERZY PROJEKTU PN. KUJAWSKO-POMORSKA TELEOPIEKA¹⁴

19 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim

POWIAT CHEŁMIŃSKI

20 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie

21 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie

22 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kijewie Królewskim

23 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie

24 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Papowie Biskupim

25 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stolnie

26 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu

POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI

27 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim

28 Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Radominie

29 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie

POWIAT GRUDZIĄDZKI

30 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gruciu

31 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

POWIAT INOWROCŁAWSKI

32 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie

33 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu

34 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu

35 Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości

POWIAT LIPNOWSKI

36 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kikole

37 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie

38 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuchowie

39 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim

POWIAT MOGILEŃSKI

40 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich

41 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie

42 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelnie

POWIAT NAKIELSKI

43 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni

44 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią

SYSTEM TELEOPIEKI

PARNERZY PROJEKTU PN. KUJAWSKO-POMORSKA TELEOPIEKA¹⁴

45 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie

POWIAT RADZIEJOWSKI

46 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem

POWIAT RYPIŃSKI

47 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzuzem

48 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie

49 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie

50 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie

51 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąpielsku

POWIAT SĘPOLEŃSKI

52 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim

53 Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

54 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku

POWIAT ŚWIECKI

55 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lnianie

POWIAT TORUŃSKI

56 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży

57 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży

58 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie

59 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu

60 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance

61 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łysomicach

62 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie

63 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce

64 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej

POWIAT TUCHOLSKI

65 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie

66 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie

67 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie

POWIAT WĄBRZESKI

68 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Książkach

69 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy

70 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie

SYSTEM TELEOPIEKI

PARNTERZY PROJEKTU PN. KUJAWSKO-POMORSKA TELEOPIEKA¹⁴

71 Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Ryńsk

POWIAT WŁOCŁAWSKI

72 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fabiankach

73 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu

74 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włocławku

POWIAT ŻNIŃSKI

75 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie

76 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie

PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI POZA WW. PROJEKTEM¹⁴

77 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bądkowie (powiat aleksandrowski)

78 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brześciu Kujawskim (powiat włocławski)

79 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubrańcu (powiat włocławski)

USŁUGI TRANSPORTOWE

Jedną z potrzebnych form wsparcia są usługi transportowe dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami. Rozwój tego rodzaju usług jest szczególnie niezbędny na obszarach wiejskich, gdzie jest ograniczona oferta komunikacji publicznej.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) jest realizatorem dużego projektu grantowego, w ramach którego środki Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) przeznaczone zostały m.in.¹⁹ na rozwój usług transportowych „door-to-door” dla osób o ograniczonej mobilności. Dzięki środkom grantowym gminy zyskują okazję do wprowadzenia oferty wsparcia w formie indywidualnych oraz wysokiej jakości usług transportowych (szczególnie niezbędnych na obszarach wiejskich, w których dostęp do placówek zdrowia czy placówek rehabilitacji jest znacznie utrudniony). Usługa obejmuje pomoc w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca pobytu, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Zgodnie z wytycznymi Programu, osoby z potrzebą wsparcia

w zakresie mobilności to grupa charakteryzująca się ograniczoną możliwością poruszania się (w tym: osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące i in.):

¹⁹ Projekt przewiduje również granty na poprawę dostępności budynków wielorodzinnych, osiedlowych i publicznych, zwłaszcza poprzez budowę podjazdów i modernizację wind. Zakres usprawnień możliwych do sfinansowania może być szeroki i obejmować m.in. montaż barierek, podjazdów, podnośników, wprowadzenie rozwiązań bezprogowych, montaż lekko otwierających się drzwi czy automatycznego oświetlenia.

- posiadające orzeczenie o niepełnosprawności (lub równoważne),
- osoby nieposiadające takiego orzeczenia a mające trudności z chodzeniem z widoczną dysfunkcją,
- **osoby starsze w wieku powyżej 75 lat.**

Z usługi transportowej można korzystać w jednym z czterech określonych celów:

- aktywizacja społeczna (tj. udział w zajęciach organizowanych przez instytucje kultury; załatwienie spraw urzędowych; korzystanie z obiektów sportowych),
- cel zawodowy;
- cel edukacyjny;
- cel zdrowotny (tj. rehabilitacja zdrowotna; zaplanowane wizyty lekarskie; nieprzewidziane przypadki losowe związane ze zdrowiem i życiem).

Na potrzeby realizacji usługi door-to-door uruchomiony zostaje punkt obsługi klienta, w którym zapewniona jest możliwość osobistego kontaktu oraz zorganizowany zostaje punkt dyspozytorski. Osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności może zamówić usługę na kilka sposobów:

- podstawowym kanałem przyjmowania zamówień jest połączenie telefoniczne,
- elektronicznie poprzez wskazany adres e-mail, na który można zgłaszać zamówienie;
- poprzez złożenie pisemnego formularza lub osobiście w punkcie obsługi klienta;
- poprzez skorzystanie z formularza zamówienia usługi w serwisie na portalu gminnym.

Zgłoszenie zamówienia musi nastąpić na minimum 72 godziny przed realizacją usługi. Decyduje kolejność zgłoszeń²⁰.

Cały projekt z budżetem sięgającym ponad 53,7 mln zł jest kolejnym krokiem dla realizacji rządowego Programu Dostępność Plus, w ramach którego podejmowane są działania zmniejszające wykluczenie społeczne powodowane barierami. Warto zatem upowszechniać informacje na temat dostępnych środków na wdrażanie usług transportowych w gminach, aby w sposób oddolny wywoływać presję na jednostki samorządu terytorialnego by zechciały sięgnąć po dostępne na ten cel granty. Wśród 97 gmin z Polski, które uzyskały dofinansowanie, granty na **usługi transportowe „door-to-door” uzyskało 9 gmin** z województwa kujawsko-pomorskiego²¹.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2020 roku 47 gmin i 1 powiat świadczyły usługi w postaci organizowania przewozu osób starszych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Część z nich dysponowała własnym samochodem wykorzystywanym do tego celu.

---

²⁰ https://cms-v1-files.idcom-jst.pl/sites/944/wiadomosci/188820/files/regulamin_swiaczenia_uslug_transportowych_doortodoor.pdf
(data korzystania: 23.10.2021)

²¹

USŁUGI TRANSPORTOWE	
PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI	DODATKOWE INFORMACJE
1	Miasto Bydgoszcz
2	Miasto Grudziądz ✓ Gmina dysponuje samochodem
3	Miasto Toruń ✓ Gmina dysponuje samochodem
4	Miasto Włocławek ✓ Usługi transportowe door-to-door
5	Gmina wiejska Aleksandrów Kujawski ✓ Usługi transportowe door-to-door
6	Gmina Bartniczka ✓ Gmina dysponuje samochodem
7	Gmina Bądkowo ✓ Gmina dysponuje samochodem
8	Gmina Białe Błota ✓ Gmina dysponuje samochodem
9	Gmina Bobrowniki ✓ Usługi transportowe door-to-door ✓ Gmina dysponuje samochodem
10	Gmina Boniewo ✓ Gmina dysponuje samochodem
11	Gmina miejska Brodnica
12	Gmina Brześć Kujawski ✓ Gmina dysponuje samochodem
13	Gmina Brzozie ✓ Usługi transportowe door-to-door
14	Gmina Brzuze ✓ Usługi transportowe door-to-door ✓ Gmina dysponuje samochodem
15	Gmina Cekcyn ✓ Gmina dysponuje samochodem
16	Gmina Ciechocin ✓ Gmina dysponuje samochodem
17	Gmina Czernikowo ✓ Gmina dysponuje samochodem
18	Gmina Dębowa Łąka ✓ Gmina dysponuje samochodem
19	Gmina Dobre
20	Gmina Drzycim ✓ Gmina dysponuje samochodem
21	Gmina Gąsawa ✓ Gmina dysponuje samochodem
22	Gmina Gostycyn ✓ Gmina dysponuje samochodem
23	Gmina Gruta ✓ Gmina dysponuje samochodem
24	Gmina Izbica Kujawska ✓ Usługi odpłatne
25	Gmina Jeziora Wielkie
26	Gmina Jezewo
27	Gmina wiejska Kowal ✓ Gmina dysponuje samochodem
28	Gmina Książki ✓ Gmina dysponuje samochodem
29	Gmina Łabiszyn ✓ Gmina dysponuje samochodem
30	Gmina Łubianka ✓ Gmina dysponuje samochodem
31	Gmina Łysomice
32	Gmina Mrocza ✓ Gmina dysponuje samochodem

USŁUGI TRANSPORTOWE		
PODMIOTY ZGŁASZAJĄCE REALIZACJĘ USŁUGI		DODATKOWE INFORMACJE
33	Gmina Nakło nad Notecią	✓ Usługi transportowe door-to-door ✓ Gmina dysponuje samochodem
34	Gmina Nowa Wieś Wielka	✓ Gmina dysponuje samochodem
35	Gmina Obrowo	✓ Gmina dysponuje samochodem
36	Gmina Pakość	✓ Gmina dysponuje samochodem
37	Gmina Płużnica	✓ Usługi transportowe door-to-door ✓ Gmina dysponuje samochodem
38	Gmina Raciążek	✓ Gmina dysponuje samochodem
39	Gmina Sicienko	✓ Gmina dysponuje samochodem
40	Gmina Skępe	✓ Gmina dysponuje samochodem
41	Gmina Szubin	✓ Gmina dysponuje samochodem
42	Gmina Topólka	✓ Gmina dysponuje samochodem
43	Gmina Świecie	✓ Gmina dysponuje samochodem
44	Gmina Unisław	✓ Gmina dysponuje samochodem
45	Gmina Zakrzewo	✓ Usługi transportowe w 2020 roku w miarę potrzeb ²²
46	Gmina Żnin	✓ Usługi transportowe door-to-door ✓ Gmina dysponuje samochodem
47	Powiat nakielski	✓ Powiat dysponuje samochodem

III. OŚRODKI DZIENNEGO WSPARCIA

DZIENNY DOM POMOCY/POBYTU

Dzienny dom pomocy jest jednym z rodzajów ośrodków wsparcia przewidzianych ustawą o pomocy społecznej²³. **Placówka ta świadczy pomoc w ciągu dnia w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub posiłku na rzecz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.** Zwyczajowa oferta wsparcia adresowana jest do osób starszych.

²² Obecnie gmina realizuje jedynie przewóz dzieci z niepełnosprawnościami do szkoły specjalnej.

²³ Ustawa o pomocy społecznej, art. 51.

Przepisy ustawowe nie regulują trybu i zasad prowadzenia tych placówek, ani standardów świadczonych przez nie usług, w tym kwalifikacji personelu i wymaganej infrastruktury.

Różne źródła określają **wymagania dotyczące organizowania i funkcjonowania** dziennych domów pomocy/pobytu, w tym określają:

- warunki lokalowe,
- założenia organizacyjne,
- zakres świadczonych usług.

Zakres i formy oferowanej w tych placówkach pomocy są zróżnicowane. Najczęściej są to usługi opiekuńcze, działalność kulturalno-oświatowa oraz możliwość skorzystania z przynajmniej jednego posiłku. Modelowym rozwiązaniem jest placówka zapewniająca posiłek, integrację, rozwój zainteresowań, w połączeniu ze świadczeniem usług opiekuńczych i rehabilitacyjno-zdrowotnych oraz pomocą w załatwianiu spraw urzędowych²⁴.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA MIEJSCA W DZIENNYM DOMU POMOCY

Procedura ubiegania się o miejsce w dziennym domu pobytu odbywa się poprzez ośrodek pomocy społecznej, na wniosek samej osoby zainteresowanej (ale również jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego i może być udzielana z urzędu²⁵).

A. **Złożenie pisemnego wniosku** (osoby ubiegającej się o skierowanie do placówki lub jej przedstawiciela ustawowego) do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania lub pobytu;

B. **Zebranie dokumentów** niezbędnych do załączenia do wniosku

- zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia emerytury (decyzje o waloryzacji rent i emerytur),
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (jeśli dotyczy),
- zaświadczenie lekarskie, które powinno zawierać:
  - określenie najważniejszych informacji o stanie zdrowia pacjenta, w tym opis stopnia samodzielności (m.in. o sposobie poruszania, występowaniu stanów depresyjnych, zaburzeniach pamięci, wzroku i słuchu),
  - określenie dopuszczalnych form usprawniania ruchowego uczestnika, bądź ograniczeń w tym zakresie.

C. **Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego**

Wywiad jest przeprowadzany przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej (właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się) w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku, w celu rozpoznania sytuacji osoby starszej i jej rodziny. Na jego podstawie zostaje określona sytuacja osobista, rodzinna, mieszkaniowa, zdrowotna (ocena stanu zdrowia, w jakim zakresie osoba jest samodzielna, a w jakim

²⁴ Informacja o wynikach kontroli NIK OPIEKA..., op. cit., s. 3.

²⁵ Ustawa o pomocy społecznej, art. 102.

obszarze wymaga pomocy innych) i ekonomiczna (dochodowa i majątkowa) osoby ubiegającej się o miejsce w placówce.

W oparciu o te informacje przyznawane jest prawa pobytu uczestnika w placówce oraz prawo do korzystania z usługi dowozu do i z placówki (na podstawie oceny sprawności fizycznej podopiecznych, odległości od ich miejsca zamieszkania, braku możliwości zapewnienia transportu przez rodzinę i osoby bliskie).

D. **Wydanie decyzji o przyznaniu miejsca w ośrodku wsparcia** (dziennym domu pomocy) wraz z zakresem usług świadczonych w placówce.

Rekomenduje się, aby **prawo pobytu w dziennym domu pomocy było weryfikowane nie rzadziej niż raz na 6 m-cy** za pomocą wywiadu (o którym mowa powyżej). Weryfikacja ma na celu przede wszystkim aktualizację danych uczestnika i bieżące określenie jego sytuacji, zwłaszcza zdrowotnej oraz dostosowanie form oddziaływań terapeutycznych do aktualnych jego potrzeb.

W bieżącym roku w 41 gminach województw kujawsko-pomorskiego prowadzona była działalność dziennych domów pomocy/pobytu (łącznie 59 placówek oraz 1 dom z zawieszoną działalnością ze względu na sytuację covidową).

DZIENNE DOMY POMOCY / POBYTU		
LP.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	NUMER TELEFONU
BYDGOSZCZ		
1	Dom Dziennego Pobytu „Senior” przy Stowarzyszeniu „Z Potrzeby Serca” ul. Jodłowa 14, 85-630 Bydgoszcz	52 371 01 80
2	Stowarzyszenie „Bydgoska Pomoc Społeczna” Dom Dziennego Pobytu „Kapuściska” ul. Kapuściska 10, 85-807 Bydgoszcz	52 361 28 28
3	Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelaktualnie ²⁶ ul. Gałczyńskiego 2, 85-322 Bydgoszcz	52 372 91 51
4	Dzienny Dom Pobytu w Bydgoszczy, ul. Wojska Polskiego 65 a, 85-825 Bydgoszcz	509 205 602
5	Dzienny Dom Pobytu w Bydgoszczy ul. Rzeźniackiego 1a, 85-790 Bydgoszcz	509 205 602
6	Dzienny Dom Pobytu w Bydgoszczy ul. Jarużyńska 9, 85-790 Bydgoszcz	509 205 602

²⁶ To placówka dzienna przeznaczona dla 60 podopiecznych w wieku od 3 do 25 lat, z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnością ruchową.

DZIENNE DOMY POMOCY / POBYTU

LP.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	NUMER TELEFONU
7	Dzienny Dom Pobytu w Bydgoszczy (opieka wytchnieniowa) ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz	509 205 602
8	Dzienny Dom Pobytu dla osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych w Bydgoszczy (placówka prywatna) ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz	509 205 602
9	Bydgoski Dzienny Dom Pobytu Senectus ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz	511 140 223
GRUDZIĄDZ		
10	Dom Dziennego Pobytu ul. Piłsudskiego 111, 86-300 Grudziądz	56 462 06 37
	*Filia - Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy DPS nr 3 ul. Dywizjon 303/4, 86-300 Grudziądz	56 463 79 50
TORUŃ		
11	Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Rydygiera 30/32, 87-100 Toruń	56 648 26 72
	*Filia DDPS w Toruniu ul. Gagarina 152, 87-100 Toruń	56 654 18 57
12	Dzienny Dom Pomocy Społecznej „Samarytanin” przy Parafii pw. Miłosierdzia i Św. Siostry Faustyny Kowalskiej w Toruniu ul. Św. Faustyny 7, 87-100 Toruń	56 639 42 50
13	Dzienny Dom Pobytu ul. Watzenrodego 15, 87-100 Toruń	512 210 529
14	Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów przy Toruńskim Centrum „Caritas” ul. Szosa Bydgoska 1a, 87-100 Toruń	534 285 213
15	Dom Dziennego Pobytu „PARK” ul. Szosa Bydgoska 3, 87-100 Toruń	507 038 442
WŁOCŁAWEK		
16	Ośrodek Dziennego Pobytu ul. Brzeska 15, 87-800 Włocławek	54 411 27 72
POWIAT ALEKSANDROWSKI		
17	Dzienny Dom Pobytu w gminie Aleksandrów Kujawski w Słomkowie, ul. Kasztanowa 11, 87-700 Aleksandrów Kujawski	790 309 808

DZIENNE DOMY POMOCY / POBYTU		
LP.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	NUMER TELEFONU
18	Dzienny Dom Pobytu MAX Łówkowice 38, 87-704 Bądkowo	572 333 000
19	Dzienny Dom Pobytu w Wagańcu ul. Dworcowa 9, 87-731 Waganiec	506 277 344
POWIAT BRODNICKI		
20	Dzienny Dom Pobytu "WIGOR" w Grążawach Grążawy 29, 87-321 Bartniczka	56 493 68 18
21	Dzienny Dom Pomocy w Górznie ul. Leśna 12, 87-320 Górzno	792 996 002
22	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Jabłonowo-Zamek 19, 87-330 Jabłonowo Pomorskie	56 495 70 50
POWIAT CHEŁMIŃSKI		
23	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Franciszkańska 12, 86-200 Chełmno	56 686 00 32
24	Dzienny Dom Pobytu Seniora w ramach projektu „Złota jesień dla Seniora” ul. Lipowa 31, 86-260 Unisław	609 443 095
POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI		
25	Dzienny Dom Pobytu w Golubiu-Dobrzyniu ul. Kościuszki 12, 87-400 Golub-Dobrzyń	500 660 786
26	Dzienny Dom Pobytu „Grodno” Nowogród 99, 87-400 Golub-Dobrzyń	601 619 159
27	Dzienny Dom Pobytu w Kowalewie Pomorskim ul. Plac Wolności 1A, 87-410 Kowalewo Pomorskie	797 483 645
POWIAT INOWROCŁAWSKI		
28	Dom Dziennego Pobytu „Życzliwa Przystań” ul. Wachowiaka 6, 88-100 Inowrocław	52 357 80 90
	*Filia DDPS w Inowrocławiu ul. Łokietka 12, 88-100 Inowrocław	52 352 32 49
29	Dzienny Dom Pobytu przy Parafii pw. św. Królowej Jadwigi ul. Wojska Polskiego 20, 88-100 Inowrocław	52 352 22 20
30	Dzienny Dom Senior+ w Żalinowie Żalinowo 7, 88-100 Inowrocław	796 660 772
31	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Św. Jana 14, 88-170 Pakość	52 329 26 29
32	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Dworcowa 1, 88-160 Janikowo	503 821 275
POWIAT LIPNOWSKI		

DZIENNE DOMY POMOCY / POBYTU		
LP.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	NUMER TELEFONU
33	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Rachcin 8A, 87-617 Bobrowniki	604 689 979
34	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Stalmierz 70, 87-602 Chrostkowo	509 777 801
35	Dzienny Dom Pobytu w Mokowie Mokowo 37, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	516 976 356
36	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Krzyżówki 49, 87-600 Lipno	511 687 545
37	Dzienny Dom Pobytu w Skępem ul. Warszawska 2, 87-630 Skępe	605 720 806
38	Dzienny Dom Pobytu w Złowody Złowody 48, 87-603 Wielgie	500 123 058
POWIAT MOGILEŃSKI		
39	"Radość Życia" – Dzienny Dom Pobytu przy Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy ul. Jana Pawła II 3, 88-300 Mogilno	52 315 14 06
POWIAT NAKIELSKI		
40	Dzienny Dom Pobytu Senior+ ul. Mickiewicza 3, 89-100 Nakło n. Notecią	52 386 00 10
41	Dzienny Dom Pobytu w Paterku Centrum Akceptacji i Aktywności Społecznej ul. Wyzwolenia 13, 89-100 Paterok (gm. Nakło nad Notecią)	799 019 757
42	Dzienny Dom Pobytu w Mroczy ul. Sportowa 1, 89-115 Mrocza	601 832 653
POWIAT RADZIEJOWSKI		
43	Dzienny Dom Seniora w gminie Dobrze ul. Fabryczna 32, 88-210 Dobrze	605 307 044
POWIAT RYPIŃSKI		
44	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Urszulewo 32, 87-811 Fabianki	503 845 270
45	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Mławska 54, 87-500 Rypin	697 076 236
POWIAT SĘPOLEŃSKI		
46	Dom Dziennego Pobytu ul. Wyspiańskiego 2, 89-430 Kamień Krajeński	609 556 009
POWIAT ŚWIECKI		

DZIENNE DOMY POMOCY / POBYTU		
LP.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	NUMER TELEFONU
47	NZOZ Florencja II Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych w Świeciu ul. Świętego Wincentego 1, 86-100 Świecie	52 330 30 75
POWIAT TORUŃSKI		
48	Dzienny Dom Senior+ (Klub Seniora „Pod Wiatrakiem”) ul. Ziętarskiego 24, 87-152 Bierzgłowo (gm. Łubianka)	535 432 302
49	Dzienny Dom Pobytu w Biskupicach ul. Kościelna 38, 87-152 Biskupice (gm. Łubianka)	56 678 86 01
50	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Przysiek, Parkowa 1, 87-134 Zławieś Wielka	794 140 516
POWIAT TUCHOLSKI		
51	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Słoneczna 4, 89-520 Gostycyn	577 511 211
52	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Świecka 45a, 89-500 Tuchola (działalność zawieszona ze względu na COVID)	52 564 25 18 698 119 921
POWIAT WŁOCŁAWSKI		
53	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Kolejowa, 87-851 Boniewo	obecnie brak założonej linii telefonicznej
54	Dom Dziennego Pobytu Senior+ Szczkowo 26, 87-865 Izbica Kujawska	723 988 524
55	Dzienny Dom Senior+ w Lubieniu Kujawskim ul. 1 Maja 44, 87-840 Lubień Kujawski	54 284 43 20 54 255 50 27
POWIAT ŻNIŃSKI		
56	Dzienny Dom Pobytu „Zacisze” przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barcinie ul. Mogileńska 3, 88-190 Barcin	790 730 210
57	Dom Dziennego Pobytu Senior+ ul. Dworcowa 1, 88-400 Żnin	52 303 29 16

KLUBY SAMOPOMOCY

KLUB SAMOPOMOCY jako **jednostka organizacyjna pomocy społecznej dziennego pobytu**, to typ ośrodka wsparcia w ramach oferty pomocowej dla osób starszych, w którym udziela się pomocy w prostych czynnościach dnia codziennego oraz organizacji czasu wolnego swoim podopiecznym. Placówki tego rodzaju adresowane są zazwyczaj do seniorów

o różnych potrzebach wynikających z posiadanych chorób (przede wszystkim po przebytych udarach, z zespołem otępiennym czy chorobą Alzheimera), którzy potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Kluby działają od poniedziałku do piątku, oferując wsparcie przez 6-8 godzin dziennie, zazwyczaj grupie do 20 podopiecznych.

Oferta opiekuńczego wsparcia dotyczy szerokiej gamy zajęć aktywizujących, w tym wyjazdów i wycieczek. **Wszystko zależy od wysokości pozyskanych środków na działalność.** W sytuacji realizacji projektu oferta jest zawsze bogatsza i bardziej interesująca. Działalność oparta jedynie na środkach gminy i odpłatności uczestników (najczęściej za sam posiłek), zazwyczaj opiera się na organizowaniu przez opiekuna zajęć na miejscu w siedzibie klubu.

Zdarza się, że zawiązana zostaje współpraca z wolontariuszami, którzy wzbogacają tematykę i poziom realizowanych zajęć.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA WSPARCIA W RAMACH KLUBU

Zazwyczaj, możliwość udziału w klubie samopomocy, wymaga zgłoszenia się do właściwego ośrodka pomocy społecznej, celem złożenia wniosku i przejścia procedury rekrutacyjnej opartej o wywiad środowiskowy i wydanie stosownej decyzji.

KLUBY SENIORA

KLUB SENIORA to miejsce spotkań osób starszych stwarzające możliwość integracji, wymiany doświadczeń i poglądów oraz realizacji własnych pasji, którego misją jest przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji. W praktyce, w przypadku klubów działających nie na zasadach projektowych²⁷, uczestnikami są osoby spełniające zazwyczaj jedno kryterium dotyczące wieku.

Kluby seniora mogą powstawać przy bardzo różnych instytucjach, takich jak np. ośrodki pomocy społecznej, domy kultury, biblioteki, spółdzielnie mieszkaniowe, parafie, szkoły wyższe, związki zawodowe. Powstanie klubu seniora to zazwyczaj inicjatywa podejmowana przez osoby aktywnie działające w środowisku lokalnym. Zdarza się, iż powstanie klubu seniora jest konsekwencją pojawienia się zewnętrznego źródła finansowania, które może zostać przeznaczone na ten cel (środki unijne, dotacje z budżetu państwa).

Uczestnictwo w klubie stwarza możliwość integracji, wymiany doświadczeń i poglądów oraz realizacji własnych pasji, jak również stanowi źródło poczucia przynależności do grupy oraz obcowania w rodzinnej i przyjacielskiej atmosferze. **Klub seniora pełni niejednokrotnie funkcje pomocowe,** podejmując się zadania niesienia pomocy najbardziej potrzebującym, schorowanym i samotnym uczestnikom, zazwyczaj **promując działalność samopomocową.**

W ramach programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, stworzona została możliwość uzyskania dofinansowania na utworzenie i funkcjonowanie nie tylko Dziennych Domów Senior+, lecz również Klubów Senior+. Zgodnie z założeniami programu, Kluby

---

²⁷ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020 w klubach seniora wsparciem są obejmowane osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

„Senior+” prowadzą działalność jako ośrodki wsparcia²⁸, konkretnie w formule klubów samopomocy. Zapewniają tygodniowo co najmniej 20-godzinną ofertę usług, co rozszerza perspektywę działalności tych placówek do kilku godzin dziennie (zmniejszona formuła dziennego ośrodka wsparcia). Działalność Klubów „Senior+” ma polegać również na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych²⁹.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA WSPARCIA W RAMACH KLUBU

O możliwości zapisu do klubu seniora decyduje zazwyczaj kwestia określonego miejsca zamieszkania (w danej gminie), ustalonego wieku (55+ lub 60+), niekiedy przeszłości zawodowej (np. nauczycielski klub seniora).

Chęć udziału w klubie wyraża się poprzez złożenie pisemnej deklaracji o woli uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez tą placówkę oraz zgody na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku.

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
MIASTO BYDGOSZCZ			
1	Klub Seniora Cyganeria	Opera Nova ul. Focha 5	52 325 15 02
2	Klub Seniora „Bociania Oaza”	ul. Ogrodowa 9	52 325 44 54
3	Klub „Senior +”	ul. Fredry 1	52 325 44 66
4	Klub Seniora Familia	Kościół pw. Świętej Rodziny, ul. Drzycimska 7	-
5	Klub Seniora przy Domu Kultury „Modraczek”	ul. Ogrody 15	52 371 33 31
6	Grupa Wsparcia Psychospołecznego dla Seniorów 60 plus „Piątek jest dla Nas”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Toruńskiej 272	52 361 12 68
7	Klub Seniora „Młodzi Duchem”	ul. Toruńska 185	-
8	Klub Seniora „Radość”	ul. Kapuściska 10	52 325 98 70
9	Klub Seniora	ul. Świetlicowa 8	-
10	Klub Emerytów i Rencistów „Łęgnowianka”	(siedziba Rady Osiedla Łęgnowo)	-
11	Klub Seniora „Kalina”	ul. Pl. 6-letniego 38	52 363 18 67

²⁸ W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, art. 51 ust. 4.

²⁹ http://senior.gov.pl/program_senior_plus/pokaz/544 (data korzystania: 26.10.2021)

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
	przy Klubie Odnowa		
12	Koło Emerytów i Rencistów	ul. Woj. Polskiego 19B (siedziba Rady Osiedla Wyżyny)	-
13	Klub Seniora „Złota Jesień”	ul. Plac Kościeleckich 6	-
14	Klub Seniora BARTOSZ	ul. Połczyńska 3	-
15	Stowarzyszenie Uśmiechnięte Seniorki 60+	ul. Swarzewska 39/1	-
16	Klub „ Marzenie” 50+	ul. Rynek 6	-
17	Klub Seniora „Wiatrak”	ul. Bołtucia 7	52 323 48 10
18	Klub Seniora „Niezapominajki”	Rejonowy Ośrodek Pomocy Społecznej „ Fordon” ul. Janiny Porazińskiej 9	52 343 06 55
19	Klub Seniora „Heros”	ul. Thommée 1	52 343 00 04
20	Klub Seniora przy Domu Kultury Orion	ul. 16 Pułku Ułanów Wlkp.1	-
21	Klub Seniora „Lawendowa Przystań”		52 339 06 54
22	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów przy Radzie Osiedla Błonie Oddział Okręgowy Nr 2	Rejonowy Ośrodek Pomocy Społecznej „Błonie” ul. Broniewskiego 1	-
23	Klub Seniora przy Radzie Osiedla Wzgórze Wolności	ul. Ujejskiego 66	-
24	Klub Seniora „Odnowa”	Al. Planu 6-letniego 38, 85-033 Bydgoszcz	-
25	Klub Seniora „Okatik”	ul. Powstańców Wlkp. 33	-
26	Pomorsko-Kujawski Klub Seniora Boksu	ul. Lelewela 38/31a	-
MIASTO GRUDZIĄDZ			
27	Klub Seniora przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Ojca Pio	ul. Paderewskiego 6-8	-
28	Klub Seniora im. św. Jana Pawła II przy Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Bydgoska 7	-
29	Klub Seniora „Młodzi Duchem” przy Parafii pw. św.	ul. Kościelna 1	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
	Mikołaja Biskupa		
30	Klub Seniora „Złota Jesień Życia” przy Parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego	ul. Wyspiańskiego 1	-
31	Klub Seniora „Pogodna Jesień” przy Parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	ul. Konstytucji 3 Maja 45	-
32	Klub Seniora „Radość” i „Upływający Czas”	ul. Bydgoska 26	-
33	Klub Seniora „Epicentrum”	ul. Śniadeckich 26	-
34	Klub Seniora „Słońce”	ul. Kulerskiego 11	-
35	Klub Seniora „U Mirki”		-
36	Klub Seniora „Ikar”	ul. Warszawska 5	-
37	Klub Seniora „Wesoła Wiara”	ul. Śniadeckich 6	-
38	Oddziałowa Sekcja Emerytów i Rencistów Związku Nauczycielstwa Polskiego	ul. Chełmińska 104	-
39	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Grudziądzu	ul. Mickiewicza 25	-
40	Koło Emerytów i Rencistów „Pogodna Jesień”	ul. Mikołaja z Ryńska 10	-
41	Klub Seniora Regionalisty	ul. Stara 5	-
42	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych Koło w Grudziądzu	ul. Chełmińska 111	-
MIASTO TORUŃ			
43	Klub Seniora	ul. Kujawska 1	-
44	Klub Seniora	ul. Matejki 38/3	-
45	Klub Seniora	ul. Św. Katarzyny 13	-
46	Klub Seniora	ul. Stokrotkowa 22	-
47	Klub Seniora	ul. Poznańska 49	-
48	Klub Seniora	ul. Podgórna 14	-
49	Klub Seniora	ul. Olsztyńska 20c	-
50	Klub Seniora	ul. Bydgoska 62	-
51	Klub Kameleon	ul. Tuwima 9	56 622 56 64

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
52	Klub Sobótka	ul. Wojska Polskiego 43/45	56 623 08 72
53	Klub Spółdzielni Mieszkaniowej Rubinkowo	ul. Łyskowskiego 29/35	-
54	Klub „Zodiak”	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 6	56 648 68 55
55	Klub Seniora Podgórki Walczyk	Dom Muz ul. Poznańska 5	-
56	Klub Seniora przy parafii Św. Józefa	ul. św. Józefa 23/35	56 654 47 62
57	Klub Seniora przy parafii Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa	ul. Niesiołowskiego 21	-
58	Klub seniora Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej Czerniewice	ul. Włocławska 256	-
59	Parafialny Klub Seniora Michalici	ul. Rybaki 59	56 622 27 31
60	Klub Seniora „Kopernik” Centrum Aktywizacji Seniorów	ul. Świętopięta 15/23	-
61	PKPS WOAK Klub Seniora „Supetek”	ul. Szpitalna 8	-
62	Klub Seniora „Zacisze”	ul. Bema 38a	-
63	Klub Seniora „Zielona Dolina”	ul. Olsztyńska 114	-
64	Klub Seniora „Kacper” SM „Kopernik”	ul. Kaliskiego 9	-
65	Klub Seniora	ul. Watzenrodego 15	-
MIASTO WŁOCŁAWEK			
66	Klub Seniora WRZOS	Włocławskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu ul. Żabia 12a	-
67	Klub Seniora STOKROTKA	Włocławek – Stara Remiza	-
68	Klub Seniora SENIOR KUJAWY	ul. Żabia 8	-
69	Klub Seniora ZPiT PIAST	ul. Al. Chopina 27, 87- 800 Włocławek	-
70	Klub Seniora ZŁOTA JESIEŃ	ul. Fredry 16/klatka III/11 piętro	-
71	Klub Seniora NASZ DOM	ul. Gałczyńskiego 9	-
72	Klub Seniora JUBILAT	Al. Chopina 27	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
73	Klub Seniora ZAZAMCZE	ul. Wieniecka 34	-
74	Klub Seniora ŁĘGOWIANIE	ul. Płocka 246	-
POWIAT ALEKSANDROWSKI			
75	Klub Seniora „Złoty Wiek”	ul. Parkowa 3 87-700 Aleksandrów Kujawski	-
76	Klub Seniora	Zduny 16 87-700 Aleksandrów Kujawski Urząd Gminy Aleksandrów Kujawski	-
77	Klub Seniora w Zdunach	ul. Słowackiego 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	-
78	Klub Seniora „Aktywni Bądkowianie” w Toporzyszczewie Starym	Urząd Gminy Bądkowo ul. Włocławska 82 87-704 Bądkowo	-
79	Klub Senior + „Niezapominajka”	ul. Mickiewicza 10 87-720 Ciechocinek	54 281 80 17
80	Klub Seniora „Raj”	Ul. Wysoka 4 87-721 Raciążek	-
81	Ośrodek Wsparcia – Klub Senior +	ul. Rynkowa 6A 87-721 Raciążek	-
82	Klub Seniora „Aktywni Seniorzy w Nieszawie”	Miejska Biblioteka Publiczna ul. Sienkiewicza 10 87-730 Nieszawa	-
83	Dom Kultury w Zakrzewie	ul. Dworcowa 1 87-707 Zakrzewo	54 272 04 07
84	Klub Seniora „Mimoza”	ul. Dworcowa 9 87-731 Waganiec	-
POWIAT BRODNICKI			
85	Stowarzyszenie Klub Seniora „PRZYJAŹŃ”	Bobrowo 52 87-327 Bobrowo	-
86	Klub Seniora	Nieżywieć 150 87-326 Nieżywieć (gm. Bobrowo)	-
87	Klub Seniora Towarzystwo Miłośników Kultury „Brodniczanka” w Brodnicy	ul. Przykop 43 87-300 Brodnica	-
88	Klub Seniora „Cichy Zakątek”	ul. Wyspiańskiego 10A	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
		87-300 Brodnica	
89	Klub Seniora „Źródło Zdrowia”	ul. Nad Drwęcą 1 87-300 Brodnica	-
90	Klub Seniora „Karbowianie” Karbowo	ul. Klubowa 25 87-300 Brodnica	-
91	Klub Seniora Towarzystwo Przyjaciół Kultury „Ziemia Michałowska”	ul. Przykop 43 87-300 Brodnica	-
92	Parafialny Klub Seniora "Radosna Jesień"	ul. Rynek 14 87-320 Górzno	-
93	Klub Seniora „Złote Kłosa”	ul. Główna 22 87-300 Jabłonowo Pomorskie	-
94	Klub Seniora „Serce na Dłoni”	Osiek 81 87-340 Osiek	-
95	Klub Seniora „Wesołe Kumoszki”	Zbiczno 199 87-305 Zbiczno	-
96	Klub Seniora „Pokrzydowianki”	Pokrzydowo 23 87-305 Zbiczno	-
97	Klub Senior+	Brzozie 51C 87-313 Brzozie	-
POWIAT BYDGOSKI			
98	Klub Seniora „Kwiat Kruszyny”	ul. Czysa 1a 86-005 Białe Błota	-
99	Klub Seniora „Razem Rażniej”	ul. Jałowcowa 7 86-065 Łochowo (gm. Białe Błota)	-
100	Klub Senior + w Cielu	ul. Kościelna 6 86-005 Ciele (gm. Białe Błota)	-
101	Klub Seniora Gminny Ośrodek Kultury w Dobrczu	ul. Długa 52 86-022 Dobrcz	-
102	Klub Seniora „Grabina”	Szosa Kotomierska 3 86-010 Koronowo	-
103	Klub Seniora „Wrzos”	ul. Ogrodowa 22 86-060 Nowa Wieś Wielka	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
104	Klub Seniora	Prądocin Świetlica Wiejska 86-060 Nowa Wieś Wielka	-
105	Klub Seniora w Brzozie	Ul. Przemysłowa 9 86-060 Nowa Wieś Wielka	-
106	Klub Seniora Gminny Ośrodek Kultury w Osielsku	ul. Szosa Gdańska 57 86-031 Osielsko	52 381 35 67
107	Świetlica w Bożenkowie	ul. Harcerska 2 86-021 Bożenkowo (gm. Osielsko)	-
108	Świetlica w Niemczu	ul. Pod Wierzbami 2b 86-032 Niemcz (gm. Osielsko)	52 381 36 80
109	Świetlica Maksymilianowo	ul. Kościelna 2 86-031 Maksymilianowo (gm. Osielsko)	-
110	Świetlica w Jaruzynie	ul. Starowiejska 26 86-031 Osielsko	52 324 02 47
111	Świetlica w Żołędowie	ul. Wyczółkowskiego 2 85-031 Żołędowo (gm. Osielsko)	-
112	Świetlica Niwy-Wilcze	ul. Słupska 4 86-013 Wilcze (gm. Koronowo)	-
113	Świetlica Wiejska w Wojnowie	86-014 Sicienko	-
114	Świetlica Wiejska w Zielonczynie	ul. Spacerowa 10 86-014 Sicienko	-
115	Klub Seniora „Szarotka”	Urząd Miasta i Gminy ul. 23 Stycznia 7 86-050 Solec Kujawski	-
116	Klub Seniora Dom Dobrych Praktyk	Plac Jana Pawła II 4 86-050 Solec Kujawski	-
POWIAT CHEŁMIŃSKI			
117	Klub Seniora	ul. Dominikańska 40 86-200 Chełmno	-
118	Klub Seniora	Urząd Gminy Chełmno ul. Dworcowa 1 86-200 Chełmno	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
119	Klub Seniora „Zgoda”	ul. Dworcowa 40a 86-200 Chełmno	-
120	Klub Seniora „Malwa”	86-221 Papowo Biskupie	-
121	Klub Seniora	ul. Św. Wawrzyńca 4 86-253 Kijewo Królewskie	56 686 70 56
POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI			
122	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów	Plac Wolności 13 87-410 Kowalewo Pomorskie	-
123	Klub Seniora	Zbójno 35a 87-645 Zbójno	54 280 10 91
124	Klub Seniora	Klonowo 64 87-645 Zbójno	54 280 19 32
POWIAT GRUDZIĄDZKI			
125	Klub Senior+ w Łasinie	ul. Dworcowa 2 86-320 Łasin	-
126	Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury w Małym Rudniku	Mały Rudnik 35A 86-302 Mały Rudnik (gm. Grudziądz)	56 468 26 21
127	Klub Seniora Świetlica wiejska w Rozgartach	Rozgarty 15A 86-302 Rozgarty (gm. Grudziądz)	-
128	Klub Seniora w Białym Borze Świetlica wiejska „Leśny Zakątek”	86-302 Biały Bór	-
129	Klub Seniora w Węgrowie Świetlica wiejska w Węgrowie	86-302 Węgrowo	-
130	Klub Seniora / Remizo- świetlica w Wielkim Wełczu	Wielki Wełcz 17 86-302 Wełcz (gm. Grudziądz)	-
131	Klub Seniora	Rogóżno 91c 86-318 Rogóżno	-
132	Klub Seniora	Świecie nad Osą 112 86-341 Świecie nad Osą	-
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
133	Pracownia Seniora	ul. Dworcowa 5 88-140 Gniewkowo	-
134	Klub Seniora ZŁOTY WIEK	ul. Przemysłowa 26 88-160 Janikowo	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
135	Klub „Kopernik”	ul. Toruńska 60 88-100 Inowrocław	-
136	Klub Osiedlowy „Przydomek”	ul. Marulewska 7 88-100 Inowrocław	-
137	Klub Seniora	ul. Błonie 13 88-100 Inowrocław	-
138	Klub Seniora Biblioteki Miejskiej	ul. Wilkońskiego 32 88-100 Inowrocław	-
139	KSM „Rondo”	ul. Wojska Polskiego 5 88-100 Inowrocław	-
140	Klub Seniora „Łojewianie”	Łojewo 21 88-101 Inowrocław	-
141	Klub Seniora Janowice	Zarząd Miejsko-Gminny Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej ul. Rybacka 20 88-150 Kruszwica	-
142	Klub Seniora Kobylniki		-
143	Klub Seniora Ostrowo		-
144	Klub Seniora Polanowice		-
145	Klub „Oświata”		-
146	Klub Seniora Brześć		-
147	Klub Seniora „Popiel		-
148	Klub Senior+	ul. Nadgoplańska 4c 88-150 Kruszwica	-
149	Klub Seniora Chełmce przy świetlicy	ul. Rybacka 20 88-121 Chełmce (gm. Kruszwica)	-
150	Klub Seniora „Złota Jesień” przy Gminnym Ośrodku Kultury	ul. Św. Jana 12 88-170 Pakość	52 351 83 45
151	Gminny Klub Seniora “Wrzos”	Rojewo 105 88-111 Rojewo	-
POWIAT LIPNOWSKI			
152	Klub Seniora	Chrostkowo 99 87-602 Chrostkowo	-
153	Klub Seniora “Aktywni Dobrzyniaczy 55 PLUS”	ul. Szkolna 2 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	-
154	Klub Seniora „Jesienny Liść”	ul. Toruńska 20 87-620 Kikół	-
155	Klub Seniora	ul. Piłsudskiego 22 87-600 Lipno	54 287 24 40

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
156	Klub Seniora „Koziołek”	ul. Al. 1 Maja 124A 87-630 Skępe	-
157	Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Spółdzielcza 6 87-630 Skępe	-
158	Klub Seniora „Vena”	ul. Sierpiecka 26 87-605 Tłuchowo	-
159	Stowarzyszenie „Aktywnych Seniorów w Uniwersytecie Trzeciego Wieku”	ul. Starowiejska 8 87-603 Wielgie	-
POWIAT MOGILEŃSKI			
160	Klub Seniora „Radość”	Jeziora Wielkie 98 88-324 Jeziora Wielkie	-
161	Klub Seniora przy Mogileńskim Domu Kultury	ul. Ks. P. Wawrzyniaka 1 88-300 Mogilno	-
162	Klub Seniora przy Ośrodku Kultury i Rekreacji	ul. Gimnazjalna 26 88-320 Strzelno	-
POWIAT NAKIELSKI			
163	Klub Seniora „Aktywny Senior” przy Gminnym Centrum Kultury i Biblioteki	ul. Libelta 27 89-240 Kcynia	-
164	Klub Seniora	ul. Mickiewicza 89-100 Nakło nad Notecią	-
165	Klub Seniora w Rynarzewie	ul. Bydgoska 2 89-203 Rynarzewo	-
166	Klub Seniora przy Szubińskim Domu Kultury	ul. Kcyńska 13 89-200 Szubin	-
167	Klub Seniora w Zalesiu	Zalesie 89-200 Szubin	-
168	Klub Seniora w Zamościu	ul. Wierzbowa 1 Zamość 89-200 Szubin	-
POWIAT RADZIEJOWSKI			
169	Klub Seniora w Bytoniu	Stróżewo 16 88-231 Bytoń	-
170	Klub Seniora „Osiećciny”	ul. I. Armii Wojska Polskiego 21	-
171	Klub Seniora „Kujawy Bachorne Nowe”	88-220 Osiećciny	-
172	Klub Seniora „Złota Jesień”	Topólka 19	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
		87-875 Topólka	
173	Klub Seniora „Złota Jesień”	ul. Targowa 2	54 265 41 27
174	Klub Seniora „Polonez”	88-230 Piotrków Kujawski	
POWIAT RYPIŃSKI			
175	Klub Seniora „Przystań”	Brzuze 62 87-517 Brzuze	-
176	Klub Seniora Aster	ul. Kościelna 4a 88-420 Rogowo	52 302 40 76
177	Klub Seniora „Srebrny Włós”	ul. Warszawska 8	-
178	Klub Seniora „Wrzosey”	87-500 Rypin	-
179	Klub Seniora „Skrwilenianki”	ul. Rypińska 7 87-510 Skrwilno	-
180	Klub Seniora „TĘCZA”	Radziki Duże 17/3 87-337 Wąpielsk	-
POWIAT SĘPOLEŃSKI			
181	Klub Senior + Więcbork	ul. Mickiewicza 22a 89-410 Więcbork	52 389 53 50
POWIAT ŚWIECKI			
182	Klub Seniora w Budyniu	Urząd Gminy Bukowiec	-
183	Klub Seniora w Korytowie	ul. Dr Fl. Ceynowy 14,	-
184	Klub Senior+ w Bukowcu	86-122 Bukowiec	-
185	Klub Seniora „Radosne Serca”	ul. Świecka 8 86-134 Dragacz	-
186	Klub Seniora „Jarzębina” z Gródka	ul. Słoneczna 1a 86-140 Drzycim	-
187	Klub Seniora „Niezapominajka” w Drzycimiu	ul. Szkolna 8 86-140 Drzycim	-
188	Klub Seniora w Jeżewie	ul. Główna 4a 86-131 Jeżewo	-
189	Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury	ul. Kolejowa 9 86-130 Laskowice (gm. Jeżewo)	-
190	Klub Seniora przy Centrum Kultury „Zamek”	Plac Zamkowy 3 86-170 Nowe	-
191	Klub Aktywnego Seniora	ul. Myśliwska 19 86-170 Nowe	-
192	Klub Seniora „Osiacy”	ul. Rynek 2	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
		86-150 Osie	
193	Stowarzyszenie Klub Seniora „Wrzos”	ul. Marszałka Piłsudskiego 15 86-105 Świecie	-
194	Klub Seniora „Kalina” SOK Stokrotka	ul. Wyszyńskiego 15 86-105 Świecie	-
195	Klub Seniora „Kociewiaczy” OKSiR	ul. Wojska Polskiego 139 86-100 Świecie	-
196	Klub Seniora „Pogodna Jesień”	ul. Dworcowa 20A 86-182 Świekatowo	-
197	Klub Seniora, Świetlica wiejska - Jaszcz	Miedzno 86-150 Osie	-
POWIAT TORUŃSKI			
198	Parafialny Klub Seniora	ul. Tumska 12 87-140 Chełmża	-
199	Klub „Niteczka”	ul. Rynek 4 87-140 Chełmża	-
200	Klub Seniora w Bielczynach		-
201	Klub Seniora w Dziemionach	Urząd Gminy Chełmża	-
202	Klub Seniora w Dźwierznie	ul. Wodna 2 87-140 Chełmża	-
203	Klub Seniora w Kiełbasinie		-
204	Klub Seniora „Radość”	ul. Toruńska 20	-
205	Klub Seniora w Czernikowie	87-640 Czernikowo	-
206	Klub Seniora „Dolina Drwęcy”	ul. Sportowa 9 87-162 Lubicz Górny	-
207	Klub Seniora „Lubiczanie”		-
208	Stowarzyszenie Klub Seniora „Lubiczanie”	ul. Lipnowska 11 87-162 Lubicz Górny	-
209	Stowarzyszenie Kulturalne „Pokolenie”	ul. Mostowa 1 87-162 Lubicz Dolny	-
210	Klub Seniora „Arka”	ul. Różana 7 87-162 Lubicz Dolny	-
211	Klub Seniora „Złota Jesień”	ul. Szkolna 8 87-122 Grębocin (gm. Lubicz)	-
212	Klub Seniora „ Barwy Jesieni”	ul. Toruńska 4 87-152 Łubianka	-
213	Klub Seniora „Szarotka”	ul. Okrężna 7 Turzno	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
		87-148 Łysomice	
214	Klub Seniora „Sami Swoi”	ul. Aleja Lipowa 29 87-126 Obrowo	-
215	Klub seniora „Leśna Kraina”	ul. Brzozowa 7 87-165 Cierpice	-
216	Klub Seniora w Gminie Wielka Nieszawka	Urząd Gminy w Wielkiej Nieszawce ul. Toruńska 12 87-165 Cierpice	-
217	Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Złejwsi Małej	ul. Topolowa 6 87-134 Zławieś Wielka	-
218	Klub wsparcia seniora	ul. Boczna 4 87-162 Lubicz Górny	-
219	Klub Seniora przy Ośrodku Kultury w Górsku	ul. Leśna 13 Górsk 87-134 Zławieś Wielka	-
POWIAT TUCHOLSKI			
220	Klub Seniora „Cisowianie”	ul. Szkolna 4 89-511 Cekcyn	-
221	Klub Seniora „Wrzos” przy GOK w Gostycynie	ul. Bydgoska 35 89-520 Gostycyn	-
222	Klub Seniora „Spokojna Przystań” w Kamienicy	ul. Kamienica 16a 89-520 Gostycyn	-
223	Klub Seniora „Malwa” w Pruszczu	ul. Kościelna 89-520 Gostycyn	-
224	Klub Senior+ Świetlica wiejska w Wielkim Mędromierzu	89-520 Wielki Mędromierz (gm. Gostycyn)	-
225	Klub Seniora Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło nr 5 w Lubiewie	Lubiewice 56 89-526 Lubiewo	-
226	Klub Seniora Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło nr 6 w Bysławiu	ul. Polna 4/3 89-510 Bysław (gm. Lubiewo)	-
227	Klub Seniora przy GOK	ul. Dworcowa 39	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
	w Śliwicach	89-530 Śliwice	
228	Stowarzyszenie Klub Seniora „JESIEŃ”	Plac Zamkowy 8 89-500 Tuchola	-
229	Klub Seniora „Jarzębina”	ul. Piastowska 5a 89-500 Tuchola	-
230	Klub Seniora „Promyk” przy Wiejskim Domu Kultury w Raciążu	ul. Wczasowa 1 89-502 Raciąż (gm. Tuchola)	-
POWIAT WĄBRZESKI			
231	Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury	ul. Szkolna 4 87-222 Książki	-
232	Klub Seniora „Płużniczanie” z siedzibą w świetlicy wiejskiej w Płużnicy	Płużnica 64 87-214 Płużnica	-
233	Klub Emerytów i Rencistów w Mgowie	Mgowo 87-214 Płużnica	-
234	Klub Seniora z siedzibą w świetlicy wiejskiej w Orłowie	Orłowo 87-214 Płużnica	-
235	Klub Seniora z siedzibą w świetlicy wiejskiej w Wielądzu	Wielądź 87-214 Płużnica	-
236	Klub Seniora z siedzibą w świetlicy wiejskiej w Uciążu	Uciąż 87-214 Płużnica	-
237	Klub Seniora z siedzibą w świetlicy wiejskiej w Błędowie	Błędowo 87-214 Płużnica	-
238	Klub Seniora „Jesień Życia”	Nowa Wieś Królewska 40 87-214 Płużnica	-
239	Klub Seniora Wiewiórki	Wiewiórki 87-214 Płużnica	-
240	Klub Seniora Echo - Wąbrzeski Dom Kultury	ul. Wolności 47 87-200 Wąbrzeźno	-
241	Klub seniora	ul. Wolności 32 87-200 Wąbrzeźno	-
POWIAT WŁOCŁAWSKI			
242	Klub Seniora Czarne	Czarne 11	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
		87-821 Baruchowo	
243	Klub Seniora w Wieńcu	Oddział Biblioteki ul. Jodłowa 3/8 87-814 Wieniec (gm. Brześć Kujawski)	-
244	Klub Seniora	ul. Apteczna 1 87-860 Chodecz	-
245	Klub Seniora przy Urzędzie Miasta Kowala	ul. Piwna 24 87-820 Kowal	54 284 12 55
246	Klub Senior + w Siemnowku	Siemnowek 1 87-890 Lubraniec	-
247	Klub Seniora w Siemnowku	Siemnowek 1A 87-890 Lubraniec	-
248	Klub seniora w Lubrańcu	ul. Brzeska 10 87-890 Lubraniec	-
249	Klub Seniora w Ossowie	Ossowo 7A 87-890 Lubraniec	-
250	Klub seniora SENIORITA	ul Krakowska 14C 87-880 Brześć Kujawski	-
POWIAT ŻNIŃSKI			
251	Klub Seniora „Wrzos”	ul. Lotników 23/67 88-190 Barcin	-
252	Klub „ART” Pracownia Kujawy w Piechcinie	ul. Okrężna 5/2 88-192 Piechcin (gm. Barcin)	-
253	Klub Seniora „Białe Zagłębienie”	ul. Skalników 5/18 88-192 Piechcin (gm. Barcin)	-
254	Klub Seniora przy GOK	ul. Żnińska 19 88-410 Gąsawa	-
255	Klub Seniora „Uśmiech”	Miejsko-Gminny Ośrodek	-
256	Klub Seniora „Sami Swoi”	Kultury ul. Powstańców	-
257	Harcerski Krąg Seniora	Wielkopolskich 16	-
258	Klub Seniora Polski Związek Emerytów i Rencistów	88-430 Janowiec Wielkopolski	-
259	Klub Seniora „Bratanki”	Jabłówko 89-210 Łabiszyn	-
260	Klub Seniora „Tulipan”	ul. Parkowa 1 89-210 Łabiszyn	-
261	Klub Seniora Polski Związek	ul. Poczтовая 15	-

KLUBY SENIORA			
LP.	NAZWA	ADRES	NR TELEFONU
	Emerytów Rencistów i Inwalidów	88-400 Żnin	
262	Klub Seniora Żniński Dom Kultury		-
263	Klub Seniora „Aster”	ul. Kościelna 4a 88-420 Rogowo	-

GOSPODARSTWA OPIEKUŃCZE

Gospodarstwa opiekuńcze to **gospodarstwa rolne, które oferują wsparcie i opiekę nad osobami potrzebującymi, z różnych powodów, pomocy w codziennym funkcjonowaniu**. Świadczenie usług społecznych w tej formule opiera się o **wykorzystywanie zasobów działalności tradycyjnego gospodarstwa rolnego**. Uczestnictwo w codziennych zajęciach w gospodarstwie ma na celu zapewnienie rozwoju i polepszenie dobrostanu podopiecznych, zwłaszcza poprzez poprawę ich samopoczucia i kondycji fizycznej.

Ta forma wsparcia stanowi **innovacyjne rozwiązanie oparte na połączeniu rolnictwa wielofunkcyjnego ze świadczeniem usług społecznych na poziomie lokalnym**. Wdrożenie go w polskich warunkach wiąże się z dużym wyzwaniem i wymaga określenia odpowiedniej formy prawnej i organizacyjnej oraz źródeł finansowania, jak również sposobu działania³⁰.

Podstawowy zakres wsparcia opiekuńczego winien przewidywać **dzienną opiekę w dni robocze w ustalonych godzinach, wyżywienie oraz transport**. Rodzaj i zakres świadczonych usług wynika z przyjętej formy organizacyjnej oraz uwzględnia stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną oraz indywidualne potrzeby i możliwości uczestnika. Oferta dziennej opieki powinna zawierać możliwość zapewnienia:

- usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych,
- usług aktywizująco-usprawniających,
- usług wspomagających, adresowanych zarówno do uczestników, jak i ich rodzin.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA WSPARCIA W GOSPODARSTWIE OPIEKUŃCZYM

Dotychczasowe doświadczenia dotyczą **funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych w ramach realizacji projektów unijnych**. W województwie kujawsko-pomorskim działalnością na rzecz tworzenia sieci tego typu gospodarstw zajmuje się Kujawsko-Pomorski

³⁰ <http://cdr112.e-kei.pl/gospodarstwaopiekuncze/zasady/idea> (data korzystania: 25.05.2020)

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Na stronie internetowej <http://www.opieka.kpodr.pl/pl/front/> zamieszczane są aktualne informacje, w tym o naborach do projektów osób potrzebujących wsparcia w formie opieki w gospodarstwach opiekuńczych. Aby wziąć udział w projekcie należy spełniać określone kryteria rekrutacyjne. Istnieje również możliwość skorzystania z usług opiekuńczych świadczonych przez gospodarstwa opiekuńcze na zasadach komercyjnych.

GOSPODARSTWA OPIEKUŃCZE				
LP.	POWIAT	ADRES	NR TELEFONU	UWAGI
1	TUCHOLSKI	Lubiewice 59 89-526 Lubiewice (gm. Lubiewo)	782 306 696	
2	RYPIŃSKI	Gulbiny 65 87-522 Ostrowite (gm. Brzuze)		Od 2021 r. działa jako gosp. agroturystyczne
3	GOLUBSKO- DOBRZYŃSKI	Sokołowo 20 87-865 Sokołowo (gm. Golub- Dobrzyń)		Od 2021 r. nie prowadzi działalności
4	SĘPOLEŃSKI	Jastrzębiec 13 89-410 Więcbork		Od 2021 r. nie prowadzi działalności

IV. OPIEKA INSTYTUCJONALNA

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Jest to forma wsparcia adresowana do osób:

- wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności,
- niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu,
- którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych³¹.

Działania realizowane w ramach DPS-ów prowadzone są zgodnie z indywidualnym planem wsparcia mieszkańca, opracowywanym w oparciu o jego potrzeby, przy jego udziale (jeżeli jest to możliwe).

³¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/dom-pomocy-spolecznej> (data korzystania: 12.02.2020)

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, **dzielą się na następujące typy**, tj. dla osób:

1. w podeszłym wieku;
2. przewlekle somatycznie chorych;
3. przewlekle psychicznie chorych;
4. dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
5. dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
6. niepełnosprawnych fizycznie;
7. uzależnionych od alkoholu³².

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRZYJĘCIA DO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

A. Wniosek osoby lub opiekuna prawnego o umieszczenie w DPS

Wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej składa się w ośrodku pomocy społecznej właściwym dla miejsca zamieszkania lub pobytu w momencie składania wniosku osoby (lub jej przedstawiciela ustawowego).

Z takim wnioskiem, za zgodą osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego, może wystąpić inna osoba fizyczna (np. członek rodziny) lub prawna, a także powiatowe centrum pomocy rodzinie lub ośrodek pomocy społecznej.

B. Rodzinny wywiad środowiskowy

Pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej, do którego wpłynął wniosek o skierowanie do DPS, przeprowadza z osobą zainteresowaną zamieszkaniem w placówce, w trybie i na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, rodzinny wywiad środowiskowy w jej domu. Jego celem jest uzyskanie informacji o sytuacji osobistej, rodzinnej i dochodowej tej osoby. Wypełniony na tej podstawie formularz wywiadu zostaje zakończony wnioskiem o umieszczenie danej osoby w DPS (w sytuacji, jeśli stwierdzony zostanie brak możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę), bądź wskazaniem innej formy pomocy.

Wywiad powinien zostać przeprowadzony najpóźniej w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku.

W sytuacjach wymagających bezzwłocznego przyznania świadczeń wywiad przeprowadza się nie później niż w ciągu 2 dni od daty złożenia wniosku.

C. Kompletowanie dokumentów przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej

Do niezbędnych dokumentów, poza wywiadem środowiskowym, zalicza się:

→ decyzję o posiadanym dochodzie (świadczeniu emerytalnym, rentowym czy zasiłku stałym),

---

³² <https://www.gov.pl/web/rodzina/dom-pomocy-spoecznej> (data korzystania: 12.02.2020). W województwie kujawsko-pomorskim nie funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- zgodę osoby zainteresowanej zamieszkaniem w DPS na potrącanie określonej należności przez organ wypłacający świadczenie,
- oświadczenie o wysokości dochodu współmałżonka, dzieci zobowiązanych do ponoszenia opłaty (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej),
- zgodę na zamieszkanie w DPS (podpisaną własnoręcznie lub przez opiekuna prawnego),
- badania lekarskie: HBS, WR, EKG, OB, morfologia, podstawowe badanie moczu, RTG klatki piersiowej,
- zaświadczenie lekarskie (w uzasadnionych przypadkach – zaświadczenie lekarza psychiatry) potwierdzające zasadność umieszczenia osoby w DPS o określonym typie.

D. Decyzja o skierowaniu lub odmowie skierowania do domu pomocy społecznej wydawana przez ośrodek pomocy społecznej

Postępowanie nie powinno trwać dłużej niż 30 dni, a gdy zaistnieją szczególne okoliczności, termin wydania decyzji może się wydłużyć maksymalnie do 60 dni. O przedłużeniu terminu należy powiadomić pisemnie osobę ubiegającą się o przyjęcie do DPS.

E. Ustalenie wysokości opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej

Wraz z decyzją o skierowaniu do domu pomocy społecznej, przez organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do DPS, zostaje wydana również decyzja ustalająca opłatę za pobyt w placówce.

F. Decyzja o umieszczeniu i przyjęciu do konkretnego domu pomocy społecznej

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Osobę wymagającą takiej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej jej miejsca zamieszkania, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w DPS.

W przypadku, gdy przewidywany termin umieszczenia w domu pomocy społecznej zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, można ją skierować do innej placówki tego typu, w której okres oczekiwania jest krótszy.

W sytuacji niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej³³.

---

³³ Źródło: <http://www.torun.naszdzps.pl/skierowania>, <https://pomocspoleczna24.pl/nr-4-marzec-2018/kierowanie-do-domu-pomocy-spoecznej-przejdz-procedure-krok-po-kroku-118.html> oraz <http://mopr.torun.pl/index.php/informacja-publiczna/struktura-organizacyjna-mopr/dzial-wspierania-rodziny/konsultant-d-s-domow-pomocy-spoecznej/441-pomoc-dla-starszych> (data korzystania: 27.06.2019)

W 2020 roku w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowało 49 domów pomocy społecznej (w tym 10 dla osób w podeszłym wieku). Podobnie, jak w latach poprzednich, jedynie w powiecie grudziądzkim nie funkcjonowała ani jedna placówka tego typu.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
POWIAT ALEKSANDROWSKI				
1	Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie ul. Inowrocławska 20 Zakrzewo 87-707	54 272 00 15	dompomocysek@interia.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
2	Dom Pomocy Społecznej w Grabiu 87-710 Służewo	54 282 12 70	dps.grabie@wp.pl	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
POWIAT BRODNICKI				
3	Dom Pomocy Społecznej w Brodnicy ul. Wiejska 1 87-300 Brodnica	56 498 34 80	dps.brodnica@neostrada.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych
4	Dom Pomocy Społecznej w Wichulcu 87-327 Bobrowo	56 495 95 04	dpswichulec@onet.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
POWIAT BYDGOSKI				
5	Dom Pomocy Społecznej w Bożenkowie 86-031 Osielsko	52 381 87 16	dpsbozenkowo@poczta.neostrada.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
6	Dom Pomocy Społecznej w Koronowie ul. Paderewskiego 35 86-010 Koronowo	52 382 25 64	dps_koronowo@tlen.pl	dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT CHEŁMIŃSKI				
7	Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie ul. Dominikańska 40 86-200 Chełmno	56 691 21 00	dps.ss@wp.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych ³⁴
8	Dom Pomocy Społecznej w Mgoszczu	56 676 89 68	dps_mgoszcz@poczta.onet.pl	dla osób dorosłych niepełnosprawnych

³⁴ DPS dedykowany również dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
	86-230 Lisewo			intelektualnie
POWIAT GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI				
9	Dom Pomocy Społecznej w Golubiu - Dobrzyniu ul. PTTK 6 87-400 Golub-Dobrzyń	56 683 21 05	dps@golub-dobrzyn.com.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT INOWROCŁAWSKI				
10	Dom Pomocy Społecznej w Tarnówku 88-121 Chełmce	52 351 68 84	dpstarnowko@wp.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
11	Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu ul. Wierzbńskiego 49 88-100 Inowrocław	52 357 48 24	dps.inowroclaw1@wp.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
12	Dom Pomocy Społecznej w Ludzisku 88-160 Janikowo	52 351 34 72	dpsludzisko@gmail.com	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
13	Dom Pomocy Społecznej w Warzynie 88-140 Gniewkowo	52 351 24 76	dpswarzyn1@wp.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
14	Dom Pomocy Społecznej w Parchaniu 88-110 Inowrocław 2	52 351 27 90	dpsparchanie@wp.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
POWIAT LIPNOWSKI				
15	Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi 1 87-603 Wielgie	54 289 71 92	dps1966@o2.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT MOGILEŃSKI				
16	Dom Pomocy Społecznej w Siemionkach 88-324 Jeziora Wielkie	52 318 76 23	dom@dpsciemionki.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
POWIAT NAKIELSKI				
17	Dom Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią ul. Parkowa 8 89-100 Nakło nad Notecią	52 386 77 01	sekretariat@dps-naklo.org	dla osób przewlekle somaticznie chorych
POWIAT RADZIEJOWSKI				
18	Dom Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim	54 265 40 25	dpsbl@wp.pl	dla osób przewlekle somaticznie chorych

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
	ul. Poznańska 98 88-230 Piotrków Kujawski			
POWIAT RYPIŃSKI				
19	Dom Pomocy Społecznej w Ugoszczu 30 87- 522 Ostrowite	54 270 11 33	kombatant30@ idsl.pl	dla osób przewlekle somaticznie chorych
POWIAT SĘPOLEŃSKI				
20	Dom Pomocy Społecznej w Suchorączku 89-410 Więcbork	52 389 70 51	dps-suchoraczek@ idea-net.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
21	Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim ul. Podgórna 2 89-430 Kamień Krajeński	52 388 60 15	dpskamienkr@ poczta.onet.pl	dla osób przewlekle somaticznie chorych
22	Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim ul. Dworcowa 1 89-430 Kamień Krajeński	52 388 60 34	dagmaraorzech@ wp.pl	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
POWIAT ŚWIECKI				
23	Dom Pomocy Społecznej w Gołuszycach 86-120 Pruszcz	52 332 00 19	dpsgol@wp.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
24	Międzygminny Ośrodek Opiekuńczy w Pruszczu ul. Łowińska 9 86-120 Pruszcz	52 332 02 90	moopruszcz@ poczta.onet.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
25	Dom Pomocy Społecznej w Świeciu ul. Wojska Polskiego 128 86-100 Świecie	52 331 18 84	dps_swiecie@ wp.pl	dla osób przewlekle somaticznie chorych
POWIAT TORUŃSKI				
26	Dom Pomocy Społecznej w Browinie 87-140 Chełmża	56 675 71 11	browina@home.pl	dla osób przewlekle somaticznie chorych
27	Dom Pomocy Społecznej w Dobrzejewicach 62 87-123 Dobrzejewice	56 678 64 14	dobrzejewice@ domypomocy.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
28	Dom Pomocy Społecznej w Pigży ul. Szkolna 8	56 674 08 00	pigza@wp.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
	87-152 Łubianka			
29	Dom Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce ul. Toruńska 18 87-165 Cierpice	56 678 72 80	dps.w.nieszawka@o2.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
POWIAT TUCHOLSKI				
30	Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej 89-502 Raciąż	52 559 23 53	dps.wysoka@wp.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych
POWIAT WĄBRZESKI				
31	Dom Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie ul. Pod Młynik 4a 87-200 Wąbrzeźno	56 688 03 70	dpswabrzezno@toru.n.home.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
POWIAT WŁOCŁAWSKI				
32	Dom Pomocy Społecznej w Wilkowiczkach 87-850 Chocień	54 284 71 16	dpswilkowiczki@poczta.onet.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
33	Dom Pomocy Społecznej w Kurowie 87-821 Baruchowo	54 284 56 26	dpskurowo@wloclawek.home.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
34	Dom Pomocy Społecznej w Kowalu ul. Kopernika 19 87-820 Kowal	54 284 18 65	sekretariatdps@wp.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych
35	Dom Pomocy Społecznej w Rzeżewie 87-840 Lubień Kujawski	54 284 27 26	dpsrzeszewo@poczta.onet.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
36	Dom Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej ul. Narutowicza 65 87-865 Izbica Kujawska	54 286 50 72	dpsizbicakuj@wp.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
POWIAT ŻNIŃSKI				
37	Dom Pomocy Społecznej w Podobowicach Podobowice 49 88-400 Żnin	52 302 47 23	dpspodobowice@by.home.pl	dla osób niepełnosprawnych fizycznie
38	Dom Pomocy Społecznej w Tonowie 88-430 Janowiec Wielkopolski	52 302 61 12	dps.tonowo@znin.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
39	Dom Pomocy Społecznej w Barcinie ul. Polna 30 88-190 Barcin	52 383 21 40	dpsbarcin@by.home. pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
BYDGOSZCZ				
40	Dom Pomocy Społecznej "Słoneczko" w Bydgoszczy ul. Gałczyńskiego 2 85-322 Bydgoszcz	52 372 91 51	dps@sloneczko.bydg oszcz.pl	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
41	Dom Pomocy Społecznej "Promień Życia" w Bydgoszczy ul. Łomżyńska 54 85-836 Bydgoszcz	52 361 22 28	dps@promien- zycia.bydgoszcz.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych
42	Dom Pomocy Społecznej "Jesień Życia" w Bydgoszczy ul. Mińska 15a 85-442 Bydgoszcz	52 327 72 13	sekretariat@dps.byd goszcz.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
GRUDZIĄDZ				
43	Dom Pomocy Społecznej w Grudziądzu ul. Parkowa 12 86-300 Grudziądz	56 451 75 20	dps.1@op.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych dla osób przewlekle somatycznie chorych
TORUŃ				
44	Dom Pomocy Społecznej w Toruniu ul. Szosa Chełmińska 220 87-100 Toruń	56 654 56 42	dpsdyr@dps.torun.w p.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u> dla przewlekle somatycznie chorych
45	Dom Pomocy Społecznej w Toruniu ul. Rydygiera 23 87-100 Toruń	56 657 59 29	torunsds@op.pl	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
46	"Kraft Haus" Dom Pomocy Społecznej w Toruniu ul. Szosa Okrężna 3 87-100 Toruń	784 535 133	torun@ krafthaus.pl	dla osób przewlekle psychicznie chorych
WŁOCŁAWEK				
47	Dom Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Nowomiejska 19 87-800 Włocławek	54 232 26 67	dpskarpa@ pro.onet.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

LP.	ADRES	NR TELEFONU	ADRES E-MAIL	TYP
48	Dom Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Dobrzyńska 102 87-800 Włocławek	54 237 14 13	dpswloclawek@wp.pl	<u>dla osób w podeszłym wieku</u>
49	Dom Pomocy Społecznej we Włocławku ul. Żeromskiego 28a 87-800 Włocławek	54 413 39 12	zeromskiego@mzoz.pl	dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób niepełnosprawnych fizycznie

PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI

Placówki całodobowej opieki nad osobami w podeszłym wieku mogą funkcjonować **w ramach komercyjnej działalności gospodarczej prowadzonej przez prywatne podmioty**, co stanowi pożądaną alternatywę w sytuacji braku zaspokojenia potrzeb opiekuńczych przez DPS. **Opieka oferowana w placówce uwzględnia świadczenie przez całą dobę usług opiekuńczych i bytowych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz w podeszłym wieku.** Podobnie jak w przypadku domów pomocy społecznej, sposób świadczenia usług winien uwzględniać stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną podopiecznego, jego potrzeby i możliwości, jak również podstawowe prawa do wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa.

Prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu całodobowej opieki **wymaga spełnienia konkretnych warunków i uzyskania zgody Wojewody**, gdyż nie jest to zwykła, standardowa forma działalności. Aby zająć się taką misją, należy zapewnić odpowiednie warunki do egzystencji i posiadać niezbędną wiedzę do zabezpieczenia potrzeb opiekuńczych i bytowych osób, które ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność nie mogą funkcjonować samodzielnie. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym działają w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, które regulują kwestie standardów działalności, jak i procedur nadzoru i kontroli oraz postępowania w przypadku stwierdzenia prowadzenia działalności bez zezwolenia lub innych nieprawidłowości.

Poważnym problemem jest to, że **wiele placówek zapewniających całodobową opiekę działa nielegalnie, bez zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności**, nie podlegając kontroli standardów jakości oraz bezpieczeństwa, co budzi uzasadniony niepokój zwłaszcza uwzględniając, że są to instytucje świadczące opiekę nad bezbronniymi osobami starszymi. Sytuacja nielegalnej działalności placówek dotyczy niestety również naszego regionu, gdyż województwo kujawsko-pomorskie zostało wskazane jako jedno z czterech w kraju,

w którym w ramach kontroli NIK wykryto na koniec 2018 roku największą liczbę działających nielegalnie placówek³⁵. Aby sprawdzić, czy placówka działa legalnie, należy upewnić się, iż figuruje ona w rejestrze wojewody, który znajduje się pod adresem: <https://bip.bydgoszcz.uw.gov.pl/75/rejestr-placowek-calodobowej-opieki.html>

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRZYJĘCIA DO PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI

Uzyskanie pobytu w prywatnej placówce całodobowej opieki **nie wymaga składania wniosków do ośrodka pomocy społecznej, jak również zazwyczaj oczekiwania na miejsce**. Umieszczanie osób w takich placówkach odbywa się na podstawie umów cywilnoprawnych, a nie decyzji administracyjnych. Osoby potrzebujące usług całodobowych i ich rodziny mają prawo wyboru placówki, która spełnia ich oczekiwania.

Szczególne uwagę należy zwrócić na kwestię podpisywania umów, gdyż **decyzji o umieszczeniu osoby w placówce całodobowej nie może podejmować rodzina z pominięciem zgody samego umieszczonego**³⁶.

Decydując się na prywatną placówkę, trzeba jednak pamiętać, że w tym przypadku **zasady funkcjonowania mogą być regulowane niemal dowolnie**. Umowę należy przeanalizować, sprawdzając kwalifikacje zatrudnionego personelu i zakres świadczonych usług, a także zakres odpowiedzialności, który bierze na siebie podmiot prowadzący działalność.

W przypadku osób całkowicie ubezwłasnowolnionych umieszczenie w placówce całodobowej opieki wymaga pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego, którą może wyrazić jedynie po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.

PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI				
LP.	NAZWA I ADRES	LICZBA MIEJSC	NUMER TELEFONU	ADRES E-MAIL
POWIAT ALEKSANDROWSKI				
1	Rodzinny Dom Seniora w Ciechocinku ul. Zdrojowa 53 87-720 Ciechocinek	15	511 871 480	domseniora@op.pl
2	"Zakątek Seniora-Plebanka" Plebanka 1 87-731 Waganiec	16	500 415 868	-
POWIAT BYDGOSKI				
3	Centrum Rehabilitacji "Romantica" z siedzibą w Kruszynie Krajeńskim ul. Ceramiczna 11 86-005 Białe Błota	70	512 897 946 887 677 667	biuro.romantica@w p.pl

³⁵ <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nadzor-nad-placowkami-opieki-calodobowej.html> (data korzystania 20.07.2020)

³⁶ Na taką rzeczywistość wskazują wyniki postępowania kontrolnego NIK [w:] Informacja o wynikach kontroli NIK, *Działania...*, op. cit., s. 15.

PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI				
LP.	NAZWA I ADRES	LICZBA MIEJSC	NUMER TELEFONU	ADRES E-MAIL
4	Dom całodobowej opieki "Czarneccy" ul. Leśna 11 86-005 Zielonka	12	52 320 86 61	biuro@domopiekiczarneccy.pl
5	Przyjazne Serce w Murowańcu ul. Skalna 1 gmina Białe Błota	7	609 624 064	hanna.1965@o2.pl
POWIAT INOWROCŁAWSKI				
6	"Zajazd-Dom Seniora" Latkowo 36 100 Inowrocław	88-10	665 400 661	-
POWIAT LIPNOWSKI				
7	"Lawendowy Dom" Mokowo 37 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	15	508 509 921	-
POWIAT MOGILEŃSKI				
8	Dom Seniora „CONRADO” Żabno 52 88-300 Mogilno	14	784 336 979 668 744 228	condaro@conrado.com.pl
POWIAT NAKIELSKI				
9	"Pensjonat Seniora" ul. Strażacka 40 89-200 Rynarzewo	32	52 561 06 80	biuro@pensjonat-seniora.pl
POWIAT RADZIEJOWSKI				
10	Dom Opieki Dla Osób Starszych DĘBY Dęby 13 88-210 Dobrze	86	517 258 852	kontakt@deby.com.pl
11	Dom Seniora Pod Topolami ul. Topolowa 24 88-230 Piotrków Kujawski	30	570 564 509	biuro@podtopolami.eu
POWIAT SĘPOLEŃSKI				
12	Dom Seniora "Gold" Szynwałd 57 89-412 Sośno	30	606 516 892	biuro@domsenioragold.pl
13	Dom Seniora im. św. Franciszka z Asyżu ul. Stary Rynek 8 89-410 Więcbork	25	668 411 499	domseniora@siostryzorlika.pl
POWIAT ŚWIECKI				
14	Dom Seniora "Tucholanka" Tleń ul. Bydgoska 4	32	505 058 296 507 465 757	dom.seniora.tucholanka@gmail.c

PLACÓWKI CAŁODOBOWEJ OPIEKI				
LP.	NAZWA I ADRES	LICZBA MIEJSC	NUMER TELEFONU	ADRES E-MAIL
	86-150 Osie			om
POWIAT TORUŃSKI				
15	Barwna Jesień Życia Dom Spokojnej Starości ul. Barwna 60 87-125 Silno	10	600 103 240	kontakt@ bjz-silno.pl
POWIAT WŁOCŁAWSKI				
16	Dom Opieki dla Osób Starszych "Wiktoria" Ossówek 31 87-820 Kowal	48	609 359 045 602 397 565	-
17	Dom Seniora "Broniek" Św. Anny 26 87-890 Lubraniec	ul. 31	577 599 783	-
POWIAT ŻNIŃSKI				
18	Leśny Dom Seniora Piastowo 13 A 88-410 Gąsawa	83	784 025 522 660 642 509 52 526 22 88	kontakt@ lesnydomseniora.pl
MIASTO GRUDZIĄDZ				
19	Dom Seniora "Ułan" ul. Legionów 53 86-300 Grudziądz	47	796 813 071	-
20	Dom Seniora i Opieki Przy Solankach ul. Warszawska 36A 86-300 Grudziądz	100	56 643 36 20	domseniora@ przysolankach.pl
MIASTO TORUŃ				
21	"Willa Chopina" ul. Chopina 20 87-100 Toruń	26	535 444 064	-

V. OCHRONA ZDROWIA

WSPARCIE W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

Seniorom zaleca się **przyjęcie trzeciej tzw. przypominającej dawki szczepienia przeciw COVID-19** (w okresie po 6 miesiącach od pełnego wyszczepienia). Szczepienia odbywają się nie tylko w placówkach medycznych. Do akcji szczepień przyłączyły się apteki, galerie handlowe oraz pracodawcy. Dodatkowo do przyspieszenia wyszczepialności

zaangażowały się lokalne Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Dzięki temu dostęp do preparatu przeciw COVID-19 jest jeszcze prostszy³⁷.

Badania przeprowadzone w Izraelu potwierdzają, iż ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19 po trzeciej dawce spada co najmniej 10–krotnie³⁸. Warto podkreślić, iż rekomendacje Zespołu Ekspertów, bazujące na wytycznych kilku krajów europejskich i Stanów Zjednoczonych, dopuszczają jednoczesne szczepienie przeciwko grypie i COVID-19. Warunkiem jest niewystąpienie działań niepożądanych przy poprzednich dawkach szczepionek oraz podanie ich w dwie różne kończyny. **Szczepionka przeciwko grypie może być podana zarówno z pierwszą, drugą, jak i przypominającą dawką szczepionki przeciwko COVID-19³⁹**. Badania wykazały, że szczepienie przeciwko grypie może chronić przed powikłaniami COVID-19, również u osób już zaszczepionych.

Sposoby umówienia się na 3. dawkę szczepienia przeciwko COVID-19⁴⁰:

→ za pośrednictwem bezpłatnej infolinii Narodowego Programu Szczepień: **989**

→ poprzez **skontaktowanie się z wybranym punktem szczepień**

Wykaz dostępnych punktów szczepień znajduje się na stronie:

<https://www.gov.pl/web/szczepimysie/mapa-punktow-szczepien#/>

→ poprzez wysłanie **SMS** na numer **664 908 556 lub 880 333 333** o treści: **SzczepimySie**

→ poprzez **e-rejestrację** dostępną na stronie głównej **pacjent.gov.pl**

→ poprzez ściągniętą na telefon **aplikację mojejKP**.

Przed szczepieniem należy wypełnić kwestionariusz badania przesiewowego. Można to zrobić **online** lub ściągnąć ze strony, wypełnić i przynieść ze sobą. W innym przypadku, kwestionariusz będzie dostępny do wypełnienia w punkcie szczepień.

W sytuacji, gdy osoba starsza zapadła na chorobę **COVID-19**, możliwe jest uzyskanie wsparcia związanego z **rehabilitacją po przebytej chorobie**. Narodowy Fundusz Zdrowia przygotował i wdrożył kompleksowy program w tym zakresie. Dzięki rehabilitacji pacjenci, którzy chorowali na COVID-19 i utrzymują się u nich m.in. duszność czy osłabienie, będą w stanie szybciej powrócić do pełnej sprawności, dzięki poprawie swojej sprawności oddechowej oraz zwiększeniu wydolności wysiłkowej i krążeniowej⁴¹. Rehabilitacja ma pozytywny wpływ również na kondycję psychiczną. Zgodnie z założeniami programu, rehabilitacja trwa w okresie od 2 do 6 tygodni (można z niej skorzystać do 12 miesięcy

---

³⁷ <https://www.gov.pl/web/szczepimysie/przypominajaca-trzecia-dawka-szczepionki> (data korzystania: 23.10.2021)

³⁸ <https://www.aptekaemini.pl/poradnik/arttykul/trzecia-dawka-szczepionki-przeciwko-covid-19-czy-jest-potrzebna/> (data korzystania: 23.10.2021)

³⁹ <https://www.aptekaemini.pl/poradnik/pytania-pacjenta/szczepienie-przeciwko-covid-19-a-przeciwko-grypie-ktore-najpierw/> (data korzystania: 23.10.2021)

⁴⁰ <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/dla-kogo-trzecia-dawka-szczepionki> (data korzystania: 22.10.2021)

⁴¹ <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/rehabilitacja-po-covid-19-lista-placowek,7976.html> (data korzystania: 26.10.2021)

od zakończenia leczenia związanego z COVID-19). W tym czasie pacjenci mają zapewnioną opiekę lekarską, pielęgniarską i wsparcie psychologiczne.

Świadczenia rehabilitacji COVID-19 są realizowane na podstawie skierowania, które wystawia pacjentowi lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, po zakończeniu leczenia związanego z chorobą COVID-19. Do rehabilitacji w trybie stacjonarnym i uzdrowiskowym kwalifikowani są pacjenci, u których:

→ występują powikłania lub następstwa po przebytych COVID-19 w zakresie układu oddechowego lub układu krążenia lub układu nerwowego lub narządu ruchu, w tym spadek siły mięśniowej lub stopień nasilenia duszności⁴².

W województwie kujawsko-pomorskim zakontraktowane zostały następujące placówki medyczne (stan na dzień 21.10.2021) świadczące rehabilitację po przebytej chorobie COVID-19 w trybie stacjonarnym (8 placówek), ambulatoryjnym (40 placówek) i w warunkach domowych (3 placówki)⁴³

REHABILITACJA PO COVID-19			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
REHABILITACJA STACJONARNA			
MIASTO BYDGOSZCZ			
1	Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii	ul. Meysnera 9 85-472 Bydgoszcz	52 32 79 322 52 32 79 300 52 32 79 329
POWIAT ALEKSANDROWSKI			
2	22 Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny	ul. Wojska Polskiego 5 87-720 Ciechocinek	542 837 200
3	NZOZ Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku	ul. Narutowicza 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 21 11 797 003 622
4	Sp. z o.o. Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA "Orion"	ul. Warzelniana 1 87-720 Ciechocinek	54 283 91 00
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
5	„Solanki" Uzdrowisko Inowrocław	„Kujawiak” ul. Sienkiewicza 50 88-100 Inowrocław	52 35 63 104 52 35 63 263 52 35 63 100

⁴² <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/znamy-szczegoly-programu-rehabilitacji-po-przebytej-chorobie-covid-19,7959.html> (data korzystania: 26.10.2021)

⁴³ <http://nfz-bydgoszcz.pl/arttykul/54/3425/rehabilitacja-po-covid-19-wykaz-placowek> (data korzystania: 26.10.2021)

REHABILITACJA PO COVID-19			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
6	Szpital Uzdrowski Energetyk	ul. Wilkońskiego 2 88-100 Inowrocław	52 35 35 700 52 35 35 705
7	Modrzew Sp. z o.o.	ul. M. Wierzińskiego 50a 88-100 Inowrocław	52 357 30 84
POWIAT WŁOCŁAWSKI			
8	UZDROWISKO WIENIEC Sp. z o.o.	ul. Brzozowa 187-800 Wieniec Zdrój	54 272 11 21 54 272 10 00 54 236 23 07
REHABILITACJA AMBULATORYJNA			
MIASTO BYDGOSZCZ			
1	PROMEDICA GP Sp. z o.o.	ul. E. Szelburg- Zarembiny 19 85-791 Bydgoszcz	52 506 57 69
2	Przychodnia Ogrody	ul. Ogrody 21 85-870 Bydgoszcz	52 362 09 26 888 209 222
3	Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii	ul. Meysnera 9 85-472 Bydgoszcz	723 900 105
4	SZPITAL UNIWERSYTECKI Nr 1 im. Dr. A. JURASZA	ul. M. Skłodowskiej- Curie 9 85-094 Bydgoszcz	52 585 40 53
5	NZOZ "Radwan" P. Radziszewski, A. Panfil, R. Radziszewski s.c.	ul. Piechockiego 3 85-796 Bydgoszcz	52 343 63 05
6	"Regionalny Ośrodek Medycyny Sportowej Sportvita" Sp.z o.o.	ul. Rejtana 1 85-032 Bydgoszcz	52 322 20 91
7	NZOZ Centrum Medyczne Ikar w Bydgoszczy Borowicz Sp. j.	ul. Szubińska 32 85-915 Bydgoszcz	608 644 312
8	NZOZ Centrum Medyczne Ikar w Bydgoszczy Borowicz Sp. j.	ul. Fromborska 18 85-724 Bydgoszcz	52 322 66 66
9	"Słoneczny Park" Centrum Zdrowia Bydgoszcz Leśna Grupa Polskie Przychodnie	ul. Czerkaska 22 85-636 Bydgoszcz	730 533 002

REHABILITACJA PO COVID-19			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
10	NZOZ Przychodnia Przyjazna Sp. z o.o. w Bydgoszczy	ul. Przyjazna 13 85-858 Bydgoszcz	52 360 34 56 52 360 34 62
11	Medic Klinika Sp. z o.o.	ul. Łochowskiego 7a 85- 796 Bydgoszcz	52 343 32 11 52 343 25 66
MIASTO GRUDZIĄDZ			
12	Przychodnia Kopernika	ul. Chełmińska 79 86-300 Grudziądz	56 461 00 20
13	"Geotermia Grudziądz" Sp. z o.o.	ul. Warszawska 36 86-300 Grudziądz	56 464 45 84 wew. 4
14	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Dr. W. Biegańskiego w Grudziądzu	ul. Dr. Ludwika Rydygiera 15/17 86-300 Grudziądz	56 641 45 42
MIASTO TORUŃ			
15	Remedis	Pl. 18 Stycznia 4 87-100 Toruń	56 654 93 70
16	Revital Medic Centrum Rehabilitacji - Specjalistyczne Gabinety Lekarskie	ul. Gregorkiewicza 3 87- 100 Toruń	56 477 88 57 730 731 253
17	Specjalistyczne Przychodnie Medycyny Rodzinnej Rudak-Med.	ul. Podgórska 24A 87-100 Toruń,	56 619 69 40
MIASTO WŁOCŁAWEK			
18	MEDICA Sp. z o.o. Prof-Med Oddział we Włocławku	ul. Toruńska 222 87-805 Włocławek	54 421 03 60
19	Wita Krystyna Jabłońska Usługi Rehabilitacyjne	ul. Kaliska 98 87-800 Włocławek	54 413 36 21
20	Kujawska Szkoła Wyższa we Włocławku	ul. Stefana Okrzei 94a 87-800 Włocławek	660 718 164
21	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku	87-800 Włocławek, Winiecka 49	54 412 93 14
22	Gabinet Fizjoterapii Joanna Ochocińska	ul. Zbigniewskiej 81 89-800 Włocławek	503841266
POWIAT ALEKSANDROWSKI			

REHABILITACJA PO COVID-19			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
23	NZOZ Sanatorium Uzdrawiskowe "Krystynka" w Ciechocinku	ul. Polna 16 87-720 Ciechocinek	54 283 62 21 wew. 539
24	NZOZ Kolejowy Szpital Uzdrawiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku	ul. Narutowicza 12 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 21 11
POWIAT BRODNICKI			
25	Novamed	ul. Wczasowa 1b 87-300 Brodnica	605 822 105
26	ZOZ Brodnica	ul. Wiejska 9 87-300 Brodnica	56 668 92 40
27	"Medic" U. Twarogowska Sp. j.	ul. Piwna 5 87-300 Brodnica,	604 552 523
POWIAT BYDGOSKI			
28	NZOZ Centrum Medyczne Ikar w Bydgoszczy Borowicz Sp. j.	ul. Barycka 38 86-005 Białe Błota	52 322 99 99
29	Gemed	ul. Kolejowa 8 86-014 Sicienko	662 285 993
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
30	Szpital Wielospecjalistyczny im. Dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu	ul. Poznańska 97 88-100 Inowrocław	52 354 54 44
31	Fizjomedica Monika Kolberg	ul. St. Staszica 67 88-100 Inowrocław	604 601 054
32	NZOZ Centrum Medyczne Ikar w Bydgoszczy Borowicz Sp. j.	ul. Andrzeja 15 88-100 Inowrocław	52 506 55 88
33	Sirmed	ul. Staropoznańska 131-133 88-100 Inowrocław	52 355 79 14 607 133 800
34	Solanki Uzdrawisko Inowrocław Sp. z o.o.	ul. Solankowa 77 88-100 Inowrocław	52 35 63 263 52 35 63 100 52 35 63 104
35	NZOZ Zespół Medycyny Rodzinnej – I. Zabrzyńska w Złotnikach Kujawskich	ul. Strażacka 11 88-180 Złotniki	52 351 77 59

REHABILITACJA PO COVID-19			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
Kujawskie			
POWIAT LIPNOWSKI			
36	Szpital Lipno	ul. Nieszawska 6 87-600 Lipno	54 288 03 76
37	NZOZ „Wimed”	ul. Dębowa 21 87-600 Lipno	54 288 68 10
38	NZOZ „Wimed”	ul. Warszawska 2 87-630 Skępe	54 288 68 10
POWIAT RADZIEJOWSKI			
39	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Ul. Szpitalna 3 88-200 Radziejów	54 285 62 00 608 277 898
POWIAT TORUŃSKI			
40	Revital Medic Centrum Rehabilitacji - Specjalistyczne Gabinety Lekarskie	Rzęczkowo 54 87-134 Zławieś Wielka	530 694 278
REHABILITACJA DOMOWA			
MIASTO BYDGOSZCZ			
1	NZOZ "Radwan" P. Radziszewski, A. Panfil, R. Radziszewski s.c.	ul. Piechockiego 3 85-796 Bydgoszcz	52 343 63 05
2	NZOZ Przychodnia Przyjazna Sp. z o.o. w Bydgoszczy	ul. Przyjazna 13 85-858 Bydgoszcz	52 360 34 56; 52 360 34 62
MIASTO GRUDZIĄDZ			
3	Przychodnia Kopernika	ul. Chełmińska 79 86-300 Grudziądz	56 461 00 20

PORADNIE/ODDZIAŁY/KLINIKI GERIATRYCZNE

Przyjęcie do poradni/oddziału/kliniki geriatrycznej jest możliwe na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza rodzinnego lub innego lekarza specjalistę. Pacjentem geriatrycznym jest osoba wymagająca całościowej oceny i opieki specjalistycznej

oraz postępowania fizjoterapeutycznego jako nieodłącznych elementów procesu leczniczego.

Świadczenia zdrowotne z zakresu opieki geriatrycznej obejmują co najmniej:

- zapobieganie schorzeniom i niepełnosprawności u osób starszych;
- rozpoznawanie i leczenie chorób występujących u pacjentów geriatrycznych;
- edukację pacjenta geriatrycznego, jego rodziny lub opiekunów;
- wsparcie psychologiczne⁴⁴.

Świadczenia zdrowotne z zakresu opieki geriatrycznej mogą być realizowane w następujących warunkach:

→ **poradni geriatrycznej** (ambulatoryjna opieka geriatryczna)

W poradni geriatrycznej w ramach lekarskich procedur diagnostyczno-terapeutycznych wyróżnia się następujące typy wizyt:

- pierwszorazowa porada lekarska z przeprowadzeniem całościowej oceny geriatrycznej, w tym wykonanie przynajmniej trzech testów;
- kontrolna porada lekarska z przeprowadzeniem przynajmniej dwóch testów;
- kolejne kontrolne porady lekarskie.

→ **geriatrycznych wizyt domowych** (domowa opieka geriatryczna)

Geriatryczny zespół opieki domowej uzupełnia i poszerza zakres działania lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o aspekty oceny i terapii geriatrycznej. Podstawową zasadą udzielania geriatrycznych wizyt domowych jest współpraca z lekarzem rodzinnym, pielęgniarką środowiskową i innymi podmiotami opieki środowiskowej oraz pomocy społecznej, które gwarantują ciągłość i jakość opieki nad pacjentami geriatrycznymi

w okresie między specjalistycznymi konsultacjami geriatrycznymi.

Do głównych kryteriów kwalifikujących pacjenta geriatrycznego do tej formy opieki należą:

- unieruchomienie w środowisku zamieszkania;
- istotne pogorszenie stanu zdrowia niepozwalające na samodzielne funkcjonowanie;
- okres do trzech dni po wypisie pacjenta geriatrycznego ze szpitala;
- bariery architektoniczne uniemożliwiające pacjentowi geriatrycznemu wyjście z domu i osobiste przybycie do poradni;
- stwierdzenie uwarunkowań środowiskowych, które uzasadniają zaplanowanie udogodnień, usług opiekuńczych, pielęgnacyjnych i socjalnych oraz przyznanie środków pomocniczych, dostosowanych do potrzeb pacjenta geriatrycznego.

→ **oddziału geriatrycznego** (leczenie szpitalne)

Leczenie szpitalne w oddziale geriatrycznym obejmuje:

---

⁴⁴ Standardy postępowania w opiece geriatrycznej Stanowisko Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego opracowane przez ekspertów Zespołu ds. Gerontologii przy Ministrze Zdrowia, Gerontologia Polska, Rocznik 2013, tom 21, numer 2, s. 35-36, 40-42.

- całościową ocenę geriatryczną,
- leczenie ostrych lub zaostrzonych stanów chorobowych,
- wykrywanie i eliminację czynników wpływających na pogorszenie zdrowia i stanu funkcjonalnego pacjenta geriatrycznego (w szczególności z ograniczoną sprawnością fizyczną lub psychiczną),
- planowanie dalszego leczenia, rehabilitacji i opieki celem poprawy jakości życia pacjenta.

→ **dziennego geriatrycznego oddziału szpitalnego (dzienny ośrodek opieki geriatrycznej)**

Do dziennego geriatrycznego oddziału szpitalnego przyjmowani są pacjenci geriatryczni ze schorzeniami trudnymi lub niemożliwymi do zdiagnozowania i leczenia w warunkach poradni geriatrycznej, wymagającymi diagnostyki i wdrożenia leczenia w warunkach szpitalnych, bez konieczności całodobowej i długotrwałej hospitalizacji, oraz przypadki, gdy leczenie w oddziale zamkniętym stwarza ryzyko pogorszenia stanu pacjenta geriatrycznego.

→ **konsultacyjnych wizyt geriatrycznych w zakładach leczniczych.**

Geriatryczna wizyta konsultacyjna dla zakładów opieki zdrowotnej powinna być realizowana w formie całościowej oceny geriatrycznej w ramach porady konsultacyjnej przeprowadzonej przez lekarza geriatrę i/lub konsultacyjny zespół geriatryczny. Jest ona dedykowana pacjentom geriatrycznym ze złożonymi problemami zdrowotnymi. Proponowane wnioski i zalecenia obejmują dalszą diagnostykę i leczenie i/lub dalszy zakres opieki długoterminowej, bądź paliatywnej. Głównym zadaniem tej formy świadczenia jest funkcja konsultacyjno-doradcza dla personelu medycznego w zakresie diagnozowania i leczenia pacjentów geriatrycznych.

W województwie kujawsko-pomorskim w roku 2021 funkcjonowało **11 poradni/oddziałów/ klinik geriatrycznych.**

PORADNIE / ODDZIAŁY /KLINIKI GERIATRYCZNE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
MIASTO BYDGOSZCZ		
1	NZOZ Wielospecjalistyczna Przychodnia "Bartodzieje"	
	Sp. z o.o. w Bydgoszczy	52 365 06 14
	Poradnia Geriatryczna	52 365 06 26
	ul. Koszalińska 7, 85-714 Bydgoszcz	
2	NZOZ Centrum Zdrowia "Błonie"	
	Sp. z o.o. "Krystyna Kopa i Wspólnicy"	52 325 83 60
	Poradnia Geriatryczna	52 325 83 70
	ul. Broniewskiego 9, 85-316 Bydgoszcz	

PORADNIE / ODDZIAŁY /KLINIKI GERIATRYCZNE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
3	Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Bydgoszczy Poradnia Geriatryczna ul. Markwarta 4-6, 85-015 Bydgoszcz	52 582 62 00 52 582 62 99
4	Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Bydgoszczy Oddział Geriatrii ul. Markwarta 4-6, 85-015 Bydgoszcz	52 582 63 64
5	Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy Poradnia Geriatryczna ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9, 85-094 Bydgoszcz	52 585 40 00 52 585 40 56
6	Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy Klinika Geriatrii ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9, 85-094 Bydgoszcz	52 585 49 00
7	Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy Poradnia Geriatryczna ul. Ujejskiego 75, 85-168 Bydgoszcz	52 365 57 99 52 365 59 99
MIASTO TORUŃ		
8	Nasz Lekarz Przychodnie Medyczne Sławomir Jeka Poradnia Geriatryczna ul. Stefana Batorego 18-22, 87-100 Toruń	56 300 43 00
9	REVITAL MEDIC Centrum Rehabilitacji - Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Poradnia Geriatryczna ul. Szosa Chełmińska 146 B, 87-100 Toruń	56 477 88 57
POWIAT ALEKSANDROWSKI		
10	NZOZ Praktyka Lekarska Ewa Winczyk Poradnia Geriatryczna ul. Lipowa 2, 87-720 Ciechocinek	54 283 22 95
POWIAT BYDGOSKI		
11	NZOZ Centrum Medyczne IKAR w Bydgoszczy Borowicz Sp. j. Poradnia Geriatryczna ul. Barycka 38, 86-005 Białe Błota	52 322 99 99

ZAKŁADY OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

Zakłady stacjonarne adresowane do osób starszych działają nie tylko jako instytucje pomocy społecznej (tj. domy pomocy społecznej), ale występują również w systemie ochrony zdrowia, są to **zakłady opiekuńczo-lecznicze (ZOL) i pielęgnacyjno-opiekuńcze (ZPO), tzw. zakłady opieki długoterminowej**, zapewniające pacjentom całodobowe świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, a także kontynuację leczenia farmakologicznego i dietetycznego w dłuższym okresie czasu⁴⁵.

Świadczenia gwarantowane (finansowane w ramach NFZ) realizowane przez zakłady opiekuńcze **przyznawane są osobom, które w ocenie skalą poziomu samodzielności (skalą Barthel²⁹³) otrzymały 40 punktów lub mniej**⁴⁶.

Ustawodawca w odniesieniu do zakładów opiekuńczych wprowadził **podwójne nazewnictwo**: zakład opiekuńczo-leczniczy i pielęgnacyjno-opiekuńczy. Warto jednak zauważyć, że **mimo rozróżnienia w nazwie, zakres realizowanych świadczeń w obu przypadkach jest taki sam**⁴⁷.

Świadczenia gwarantowane z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej udzielane są:

→ **w warunkach domowych** (realizowane w ramach: pielęgniarstwa domowego opieki długoterminowej lub zespołu długoterminowej opieki domowej dla osób wentylowanych mechanicznie),

→ **w warunkach stacjonarnych** (realizowane w zakładach opiekuńczych ZOL/ZPO).

Świadczenia realizowane przez ZOL/ZPO dotyczą **pielęgnacji i rehabilitacji pacjentów niewymagających hospitalizacji, zapewnienia im leków i wyrobów medycznych, miejsca pobytu i wyżywienia**. Usługi powinny także obejmować edukację zdrowotną pacjentów i ich rodzin oraz przygotowanie pacjentów do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRZYZNAWANIA MIEJSCA W ZOL/ZPO

A.

Pacjent występuje do lekarza udzielającego świadczenia w ramach NFZ o wydanie skierowania do zakładu opiekuńczego

W przypadku leczenia na oddziale szpitalnym, w sytuacji potrzeby specjalistycznej opieki w zakładzie opiekuńczym po jego zakończeniu, lekarz powinien poinformować o tym fakcie pacjenta lub jego rodzinę oraz wystawić odpowiednie skierowanie. Nie ma jednak

⁴⁵ *Zdrowie i ochrona zdrowia w 2018 roku*, Analizy statystyczne GUS 2019, s. 55.

⁴⁶ Do ZOL/ZPO nie przyjmuje się pacjentów, którzy w ocenie skalą Barthel otrzymali 40 punktów lub mniej, jeżeli podstawowym wskazaniem do objęcia opieką jest zaawansowana choroba nowotworowa, choroba psychiczna lub uzależnienie.

⁴⁷ <https://pulsmedycyny.pl/opieka-dlugoterminowa-nadal-niedoinwestowana-i-niedoceniana-964984> (data korzystania: 21.05.2020)

konkretnych regulacji prawnych w tym zakresie, wskazujących na taki obowiązek. Istotne, aby rodzina dysponowała wiedzą o możliwości wystąpienia o skierowanie jeszcze w czasie leczenia szpitalnego osoby bliskiej, co jest szczególnie ważne, zważywszy na długi okres oczekiwania na miejsce w zakładach opiekuńczych.

B.

Doręczenie przez pacjenta (osobiście lub pocztą) skierowania do wybranego przez siebie zakładu opiekuńczego

Należy zdecydować się na jedną konkretną placówkę, w której ubiega się o miejsce. Chory jest zobowiązany dostarczyć zakładowi opiekuńczemu oryginał skierowania, nie później niż w terminie 14 dni roboczych od dnia dokonania wpisu na listę oczekujących, pod rygorem skreślenia z listy.

C.

Skompletowanie dokumentacji potrzebnej do ubiegania się o przyjęcie do ZOL/ZPO

Aby otrzymać miejsce w zakładzie opieki długoterminowej należy złożyć następującą dokumentację:

- skierowanie do ZOL/ZPO wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,
- oświadczenie pacjenta o wyrażeniu zgody na umieszczenie w zakładzie i na odpłatność za pobyt, podpisane przez pacjenta lub opiekuna prawnego,
W przypadku chorych niemogących wyrazić świadomie zgody na umieszczenie w zakładzie opiekuńczym konieczne jest uzyskanie postanowienia sądu o umieszczeniu w placówce bez zgody pacjenta (w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych należy załączyć decyzję sądu o ubezwłasnowolnieniu i o ustanowieniu opiekuna prawnego). Sytuacja ta jest powszechna w przypadku zakładów opiekuńczych o profilu dla psychicznie i nerwowo chorych, gdy np. chory z postępującym procesem otępienia nie jest w stanie świadomie wyrazić zgody na przyjęcie do placówki;
- wywiad pielęgniarski i zaświadczenie lekarskie (wypełnia lekarz POZ lub lekarz danego zakładu opieki zdrowotnej),
- dokumenty stwierdzające wysokość dochodu (np. kserokopia aktualnej decyzji ZUS/KRUS, decyzja o zasiłku stałym, zaświadczenie o dochodach z zakładu pracy),
- kserokopie posiadanej dokumentacji medycznej, w tym historia choroby i karty leczenia szpitalnego,
- aktualne wyniki badań krwi, moczu, EKG (jeśli takowe pacjent posiada),
- kserokopia dowodu osobistego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (jeśli pacjent takowe posiada),
- karta oceny świadczeniobiorcy kierowanego do zakładu opiekuńczego/przebywającego w zakładzie opiekuńczym (ocena pacjenta wg skali Barthel).

D.

Złożenie kompletu dokumentów w wybranej placówce

Po skompletowaniu niezbędnych dokumentów, najlepiej osobiście zgłosić się do kierownika zakładu opiekuńczego, który udzieli informacji o kolejności i przewidywanym terminie przyjęcia do placówki. Zawiadomienie o decyzji dotyczącej przyjęcia do zakładu opiekuńczego otrzymuje się zazwyczaj telefonicznie.

E.

Ocena stopnia niesamodzielności

Przed przyjęciem pacjenta do zakładu opiekuńczego lekarz i pielęgniarka ubezpieczenia zdrowotnego dokonują oceny w zakresie stopnia niesamodzielności (w oparciu o skalę Barthel). Za pomocą stosownej karty wypełnianej przez lekarza i pielęgniarkę danego zakładu opiekuńczego, ocena ta jest powtarzana w dniu przyjęcia osoby chorej do zakładu, na koniec każdego miesiąca lub w przypadku zmiany stanu zdrowia.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2021 roku funkcjonowało **25 zakładów opiekuńczych** (ZOL / ZPO)⁴⁸.

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE/ PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
MIASTO BYDGOSZCZ		
1	Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Bydgoszczy Zakład/Oddział Opiekuńczo-Lecznicy ul. Markwarta 4-6, 85-015 Bydgoszcz	52 582 63 11
	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Bydgoszczy Oddział Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Smukalska 251, 85-485 Bydgoszcz	
MIASTO GRUDZIĄDZ		
3	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Szpitalna 6/8, 86-300 Grudziądz	56 641 48 55
MIASTO TORUŃ		
4	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Fundacji "Światło" prowadzony Przez Fundację "Światło" ul. Grunwaldzka 64, 87-100 Toruń	56 651 12 17
5	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy prowadzony przez Zgromadzenie Córek Matki Boskiej Bolesnej "Serafitki" Zakład Opiekuńczo-Lecznicy ul. Paderewskiego 2, 87-100 Toruń	56 652 01 73
6	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	56 657 42 90

⁴⁸ Wykaz zakładów opiekuńczo-leczniczych/pielęgnacyjno-opiekuńczych na podstawie Zintegrowanego Informatora Pacjenta <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/Uniwersalne> (data korzystania: 11.10.2021 r.)

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE/ PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
	im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Toruniu utworzony przez Radę Miejską Torunia Oddział Opieki Całodobowej o Profilu Somatycznym ul. Ligi Polskiej 8, 87-100 Toruń	
POWIAT ALEKSANDROWSKI		
7	NZOZ Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o. w Ciechocinku Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Narutowicza 12, 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 21 11
8	Powiatowy Szpital w Aleksandrowie Kujawskim Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo-Leczniczny ul. Słowackiego 18, 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 80 00
POWIAT BRODNICKI		
9	NZOZ Ars Medica Sp. z o.o. w Brodnicy Zakład Opiekuńczo-Leczniczny ul. Wichulec 14, 87-327 Bobrowo	56 495 95 04
10	Zespół Opieki Zdrowotnej w Brodnicy Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Wyspiańskiego 6, 87-300 Brodnica	56 498 23 25
POWIAT CHEŁMIŃSKI		
11	Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie Zakład Opiekuńczo-Leczniczny Plac Rydygiera 1, 86-200 Chełmno	56 677 26 66
POWIAT GRUDZIĄDZKI		
12	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Macieja z Miechowa w Łasinie Zakład Opiekuńczo-Leczniczny ul. Grudziądzka 2, 86-320 Łasin	56 466 42 03
13	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Macieja z Miechowa w Łasinie Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Kościuszki 23, 86-320 Łasin	56 466 42 03
POWIAT INOWROCŁAWSKI		
14	Centrum Medyczne Sir Med Sp. z o.o. Całodobowe Centrum Opiekuńczo-Leczniczne COL ul. Staropoznańska 131-133, 88-100 Inowrocław	52 355 79 12
POWIAT LIPNOWSKI		
15	NZOZ "Wimed" w Lipnie	54 306 71 10

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE/ PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Suradówek 26a, 87-603 Suradówek (gm. Wielgie)	
16	NZOZ "Szpital Lipno" utworzony przez Szpital Lipno Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Lipnie ul. Nieszawska 6, 87-600 Lipno	54 288 02 21
POWIAT MOGILEŃSKI		
17	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mogilnie Zakład Opiekuńczo-Leczniczy ul. Powstania Wlkp. 8, 88-320 Strzelno	52 315 23 03
POWIAT NAKIELSKI		
18	NZOZ „Nowy Szpital w Nakle i Szubinie Sp. z o.o.” Zakład Opiekuńczo-Leczniczy ul. Mickiewicza 7, 89-100 Nakło Nad Notecią	41 240 20 46
POWIAT RADZIEJOWSKI		
19	NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez Pallmed Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Powałkowice 16a, 88-220 Powałkowice (gm. Osiećciny)	52 329 00 95
20	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Leczniczy ul. Szpitalna 3, 88-200 Radziejów	54 285 62 30
POWIAT RYPIŃSKI		
21	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rypinie Zakład Opiekuńczo-Leczniczy ul. 3 Maja 2, 87-500 Rypin	54 230 87 55
POWIAT ŚWIECKI		
22	NZOZ „Florencja II” Sp. z o.o. w Świeciu Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Św. Wincentego 1, 86-100 Świecie	52 330 30 75
POWIAT TORUŃSKI		
23	Szpital Powiatowy Sp. z o.o. w Chełmży Zakład Opiekuńczo-Leczniczy ul. Browina 62, 87-140 Browina	56 675 70 48
POWIAT TUCHOLSKI		
24	"Szpital Tucholski" Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	52 336 05 37

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE/ PIELĘGNIACYJNO-OPIEKUŃCZE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
	ul. Nowodworskiego 14-18, 89-500 Tuchola	
POWIAT WĄBRZESKI		
25	NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy ul. Wolności 27, 87-200 Wąbrzeźno	41 240 17 52

W 2021 roku w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w ramach pielęgniarskiej opieki długoterminowej zakontraktowanych z NFZ było 68 realizatorów. Warto podkreślić, iż w każdym z powiatów przynajmniej jeden podmiot świadczył tego rodzaju pomoc.

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
MIASTO BYDGOSZCZ			
1.	Centrum Medyczne Erkade Med Sp. z o. o. Spółka Komandytowa Spo Bydgoszcz	ul. Łomżyńska 51a 85-863 Bydgoszcz	531 607 605
2.	Medic Klinika Sp. z o.o. Długoterminowa Opieka Pielęgniarska	ul. Wojciecha Łochowskiego 7a 85-796 Bydgoszcz	52 343 32 11
3.	NZOZ "Almach" Bogusława Hirt-Nowak	ul. Glinki 146 85-861 Bydgoszcz	52 360 22 66
4.	NZOZ "Lekarz Rodzinny" Monika Iwaszko Poradnia Pielęgniarki Opieki Długoterminowej	ul. Świetlicowa 9 85-884 Bydgoszcz	665 413 535
5.	NZOZ Fidelis w Bydgoszczy prowadzony przez Stowarzyszenie im. Sue Ryder Opieka Długoterminowa Pielęgniarska	ul. Czołgistów 4 85-532 Bydgoszcz	52 515 40 40
6.	Promedica-Gp Sp. z o.o. Poradnia Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Szelburg-Zarembiny 19 85-792 Bydgoszcz	52 343 07 69
7.	Wielospecjalistyczny Ośrodek Zdrowia "Gryf-Med" Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Wojska Polskiego 46 85-825 Bydgoszcz	52 320 87 10

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
MIASTO GRUDZIĄDZ			
8.	Mps-Med Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Waryńskiego 6 86-300 Grudziądz	56 451 71 02
9.	"Salve" Salve - Grudziądz	ul. Ludwika Waryńskiego 6 86-300 Grudziądz	507 559 462
10.	SPZOZ Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	Ul. Legionów 57 86-300 Grudziądz	56 644 09 61
MIASTO TORUŃ			
11.	Centrum Medyczne Medicor Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Olsztyńska 18b 87-100 Toruń	56 645 41 65
12.	Centrum Medyczne Promedica NZOZ Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Ugory 1 87-100 Toruń	531 559 415
13.	Centrum Pielęgnacji Caritas Diecezji Toruńskiej w Toruniu	ul. Kard. St. Wyszyńskiego 7/9 87- 100 Toruń	56 659 03 97
14.	Centrum Pielęgnacji Caritas Diecezji Toruńskiej w Toruniu Pielęgniarska Opieka Długoterminowa w Domu Chorego	ul. Szosa Bydgoska 1a 87-100 Toruń	56 654 05 43
15.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Opieki Długoterminowej Grażyna Drzewiecka	ul. Szosa Chełmińska 254/258 87-100 Toruń	56 654 60 12
16.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Opieki Długoterminowej Jolanta Zaborowska	ul. Sz. Chełmińska 254/258 87-100 Toruń	56 654 60 12
17.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Mohylowska Katarzyna	ul. Heleny Piskorskiej 2b/24 87-100 Toruń	500 017 334
18.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska Małgorzata Strychalska	ul. Gdańska 6/22 87-100 Toruń	605 290 867

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
19.	NZOZ "San-Med" Marta Wysocka Filia w Toruniu	ul. Zdzisława Dandelskiego 6 87- 100 Toruń	504 008 360
20.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Opieki Długoterminowej Tubaja Małgorzata	ul. Sz. Chełmińska 254/258 87-100 Toruń	56 654 51 52
MIASTO WŁOCŁAWEK			
21.	Centrum Medyczne Promedica NZOZ Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Kaliska 83d 87-800 Włocławek	531 559 415
22.	Centrum Pielęgnacyjne NZOZ Caritas Diecezji Włocławskiej Pielęgniarska Długoterminowa Opieka Domowa	ul. Wojska Polskiego 2 87-800 Włocławek	54 231 26 53
23.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Domowej Opieki Długoterminowej Aleksandra Górczyńska	ul. Zbiegniewskiej 13/2 87-812 Włocławek	691 917 942
24.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy Długoterminowa- Szpitalna	ul. Szpitalna 7 87-800 Włocławek	54 411 70 80
POWIAT ALEKSANDROWSKI			
25.	NZOZ Pielęgnacyjno-Opiekuńczy "Jol-Med" - Pielęgniarska Opieka Długoterminowa w Domu Pacjenta - Jolanta Świerska	ul. Słowackiego 20a 87-700 Aleksandrów Kujawski	721 603 727
26.	NZOZ Przychodnia Lekarska Kędzierscy Sp. z o.o. Spółka Komandytowa Gabinet Pielęgniarki Długoterminowej Opieki Domowej	ul. Juliusza Słowackiego 20 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 32 29
POWIAT BRODNICKI			
27.	NZOZ Ars Medica Sp. z o.o. w Brodnicy Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	Aleja Leśna 1a 87-300 Brodnica	56 495 95 04

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
28.	NZOZ Novamed Przychodnia Rodzinna w Brodnicy prowadzona przez "Novamed" Sp z o.o. Podd	ul. Wyspiańskiego 2a 87 300 Brodnica	56 697 65 65
POWIAT BYDGOSKI			
29.	NZOZ - Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Alicja Grodzka-Marut	ul. Porzeczkowa 20 86-065 Łochowo (gm. Białe Błota)	696 413 762
POWIAT CHEŁMIŃSKI			
30.	Gminny Ośrodek Zdrowia w Unistawiu Gabinet Pielęgniarki Opieki Długoterminowej	ul. Unistaw 16 86-260 Unistaw	56 686 60 31
POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI			
31.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Kościuszki 34/33 87-400 Golub-Dobrzyń	791 131 802
POWIAT GRUDZIĄDZKI			
32.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Macieja z Miechowa w Łasinie Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Kościuszki 23 86-320 Łasin	56 466 42 04
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
33.	Centrum Medyczne Sir Med Sp. z o.o.	ul. Staropoznańska 131-133 88-100 Inowrocław	52 355 79 00
34.	NZOZ - Centrum Medyczne "Farma-Med" W Inowrocławiu Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	ul. Dworcowa 71 88-100 Inowrocław	52 356 71 40
35.	NZOZ "Palium" Domowa Opieka Hospicyjno-Paliatywna w Inowrocławiu	Ul. Gen. Franciszka Kleeberga 1 88-100 Inowrocław	607 068 388

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
36.	NZOZ "Flandria" Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Andrzeja 15 88-100 Inowrocław	52 357 47 95
37.	NZOZ "Elamed" Opieka Długoterminowa w Domu Chorego Elżbieta Bilicka	ul. Dworcowa 8/C 88-140 Gniewkowo	52 351 07 10
POWIAT LIPNOWSKI			
38.	NZOZ "Zdro-Vita" Długoterminowa Opieka Domowa Iwona Łazińska	ul. Służba Polsce 87-610/3 87-610 Dobrzyń Nad Wisłą	54 287 95 89
39.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Dolna 17d 87-600 Lipno	54 411 70 80
40.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy	ul. Dębowa 21 87-600 Lipno	54 288 68 13
POWIAT MOGILEŃSKI			
41.	Opieka Długoterminowa i Hospicjum Domowe S.C. w Strzelnie	ul. Tadeusza Kościuszki 13a 88-320 Strzelno	783 608 000
POWIAT NAKIELSKI			
42.	NZOZ "Medicus" Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	Os. Chrobrego 15 89-100 Nakło Nad Notecią	52 385 24 73
43.	NZOZ Medika Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Szkolna 4 89-100 Nakło Nad Notecią	52 385 16 30
44.	Centrum Opieki Domowej im. Św. Franciszka Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Gen. Józefa Bema 6/7 89-200 Szubin	537 740 205
POWIAT RADZIEJOWSKI			
45.	NZOZ Woj-Med	ul. Skarbka 42 88-220 Osiećciny	600 012 444
46.	NZOZ "Wie-Med"		54 285 45 68

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
	Zespół Długoterminowej Opieki Domowej Wiesława Juszczyńska	ul. Dolna 22 88-200 Radziejów	
POWIAT RYPIŃSKI			
47.	NZOZ "Eskulap" w Rypinie S. C. Roman Bytner, Robert Wieczorek Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Ogrodowa 36 87-500 Rypin	54 280 63 70
POWIAT SĘPOLEŃSKI			
48.	NZOZ "Doktor" Sp. z o.o. w Sępólnie Krajeńskim Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Hallera 8 89-400 Sępólno Krajeńskie	52 388 45 05
49.	Stacja Opieki Długoterminowej Caritas	ul. Kościelna 8/2 89-400 Sępólno Krajeńskie	724 560 095
50.	NZOZ Provita Sp. z o.o. w Więcborku Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Powstańców Wielkopolskich 2a 89-410 Więcbork	52 389 71 01
POWIAT ŚWIECKI			
51.	Centrum Opieki Domowej im. Św. Franciszka Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Wojska Polskiego 80/7 86-100 Świecie	537 740 205
POWIAT TORUŃSKI			
52.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska Szablewska Elżbieta	ul. Olszynowa 15 87-123 Brzozówka (gm. Obrowo)	507 154 260
53.	Neuca Med Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Szewska 10/1 87-140 Chełmża	56 675 65 20
54.	NZOZ "Przychodnia Chełmżyńska" S.C. E. Antoniak-Hałat, M. Jakubowska, A. Muzioł Opd	ul. Kościuszki 4 87-140 Chełmża	56 675 33 01
55.	Bernardetta Zawadzka	ul. Jarzębinowa 4 87-123 Głogowo (gm. Obrowo)	721 954 581
56.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka	Łążyn II 69	723 460 627

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
	Pielęgniarska Rumińska Anna	87-123 Łążyn (gm. Zławieś Wielka)	
57.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska Myszkowska Agnieszka	ul. Zawały 40 87-123 Zawały (gm. Obrowo)	608 747 400
POWIAT TUCHOLSKI			
58.	Punkt Pielęgniarsko-Opiekuńczy "Troska" Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	ul. Świecka 53/2 89-500 Tuchola	52 334 29 69
59.	Specjalistyczna Poradnia Pielęgniarska	ul. Główna 50a 89-500 Tuchola	501 101 055
POWIAT WĄBRZESKI			
60.	Neuca Med Sp. z o.o. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa	ul. Niedziałkowskiego 5 87-200 Wąbrzeźno	56 687 03 58
POWIAT WŁOCŁAWSKI			
61.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Pro-Med” M. Rusak-Śnieć Sp. j. Gabinet Opieki Długoterminowej	Kłotno 111 87-821 Kłotno (gm. Baruchowo)	54 284 56 90
62.	Grupowa Praktyka Pielęgniarek Med S.C., H. Kuligowska, M. Skrzypińska, M. Adamowska	ul. Kopernika 19 87-820 Kowal	54 284 18 65
63.	NZOZ Murzyńscy Sp. j. Gabinet Pielęgniarki Opieki Długoterminowej	ul. Matejki 6 87-820 Kowal	54 284 13 38
64.	NZOZ Dab-Med S.C. Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	ul.1 Maja 46 87-840 Lubień Kujawski	698 161 565
65.	NZOZ Dab-Med S.C. Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	Smólnik 13 87-815 Smólnik (gm. Włocławek)	698 161 585
POWIAT ŻNIŃSKI			
66.	NZOZ "Przychodnia Lekarska" w Rogowie - Kościelniak & Usowska	ul. Gnieźnieńska 4 88-430 Janowiec Wielkopolski	52 302 40 12

PIELĘGNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA			
LP.	REALIZATOR	MIEJSCE UDZIELANIA ŚWIADCZENIA	TELEFON
	Lekarska Spółka Partnerska Opieka Długoterminowa		
67.	NZOZ "Przychodnia Lekarska" w Rogowie - Kościelniak & Usowska Lekarska Spółka Partnerska Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	ul. Kościuszki 8 88-420 Rogowo	52 302 40 12
68.	"Epoka" NZOZ Piotr Chodkiewicz Sp. z o.o. Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	ul. Aliantów 1a 88-400 Żnin	52 303 01 00

OPIEKA PALIATYWNA I HOSPICYJNA

Hospicjum to podmiot gwarantujący opiekę oraz filozofię postępowania z osobą w terminalnym okresie choroby. Oznacza również **instytucję zajmującą się opieką paliatywną, ukierunkowaną na łagodzenie bólu i cierpienia pacjenta w schyłkowym okresie jego życia**⁴⁹.

Świadczenia opieki paliatywnej i hospicyjnej to **wszecstronna, całościowa opieka i leczenie objawowe świadczeniobiorców chorujących na nieuleczalne choroby**, które nie poddają się leczeniu przyczynowemu, postępują oraz ograniczają funkcje życiowe. Opieka ta jest ukierunkowana na poprawę jakości życia, ma na celu zapobieganie bólowi i innym objawom somatycznym oraz ich uśmierzenie, łagodzenie cierpienia psychicznych, duchowych i społecznych.

Hospicjum stacjonarne – przeznaczone głównie dla pacjentów, którzy wymagają (ze względu na ciężki przebieg choroby) stałej specjalistycznej opieki medycznej (dotyczy to głównie pacjentów z tzw. nowotworami płynnymi, jak białaczka). Ten rodzaj opieki może być stosowany również wobec osób samotnych, nieposiadających bliskich.

Hospicjum domowe - opieka hospicyjna prowadzona jest w domu chorego, zwykle w sytuacji, gdy jest on już wypisany ze szpitala, po ostatnich zabiegach zwalczających chorobę, jakie można było przeprowadzić z medycznego punktu widzenia. Hospicja mogą zajmować się również wypożyczaniem specjalistycznego sprzętu, szkoleniem rodziny w pielęgnacji i postępowaniu z chorym.

⁴⁹ A. Redlińska, *Perspektywy rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w branży usług opiekuńczych*, s. 32.

ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA ORAZ ZASADY PRYZNAWANIA OPIEKI PALIATYWNEJ

O objęcie opieką hospicyjną może wystąpić zarówno sam pacjent, jak i jego bliscy, a także pracownicy opieki zdrowotnej lub, w uzasadnionych przypadkach, inne osoby (np. sąsiedzi osoby samotnej czy pracownicy pomocy społecznej)⁵⁰.

Warunkami realizacji świadczeń gwarantowanych są:

- wskazanie medyczne, w szczególności fakt występowania u świadczeniobiorcy jednostki chorobowej, o której mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia⁵¹, nierokującej nadziei na wyleczenie;
- przedstawienie skierowania wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (lekarza pierwszego kontaktu, z placówki opiekuńczej lub szpitala);
- załączenie dokumentu potwierdzającego, że zakończono leczenie przyczynowe choroby podstawowej;
- przedłożenie oświadczenia o wyrażeniu zgody na przebywanie pod opieką hospicjum (podpisuje je chory lub jego opiekun prawny);
- decyzja lekarza hospicyjnego o tym, czy dana osoba zostanie przyjęta do hospicjum.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2021 roku funkcjonowało **11 hospicjów stacjonarnych oraz 24 podmioty prowadzące domową opiekę hospicyjno-paliatywną**⁵².

HOSPICJA STACJONARNE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
MIASTO BYDGOSZCZ		
1	Hospicjum im. Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki przy Parafii Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy ul. Ks. Prałata Romualda Biniaka 3, 85-862 Bydgoszcz http://www.hospicjum.bydgoszcz.pl	52 361 48 51
2	NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez Pallmed Sp. z o.o. Oddział Opieki Paliatywnej ul. Roentgena 3, 85-796 Bydgoszcz	52 329 00 95
3	Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr Antoniego Jurasza w Bydgoszczy Oddział Medycyny Paliatywnej ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9, 85-094 Bydgoszcz	52 585 48 94

⁵⁰ Tamże.

⁵¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2013 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej.

⁵² Wykaz hospicjów stacjonarnych na podstawie Zintegrowanego Informatora Pacjenta
<https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/Szpitala> (data korzystania: 05.10.2021r.)

HOSPICJA STACJONARNE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
MIASTO GRUDZIĄDZ		
4	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu Oddział Medycyny Paliatywnej ul. Szpitalna 6/8, 86-300 Grudziądz http://bieganski.org/pl/main	56 641 48 59
MIASTO TORUŃ		
5	Centrum Opieki Medycznej Hospicjum Stacjonarne Oddział Stacjonarny ul. Św. Józefa 53-59, 87-100 Toruń	56 651 14 37
MIASTO WŁOCŁAWEK		
6	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku Oddział Medycyny Paliatywnej ul. Wieniecka 49, 87-800 Włocławek	54 412 93 80
POWIAT INOWROCŁAWSKI		
7	Szpital Wielospecjalistyczny im. dr Ludwika Błażka w Inowrocławiu Oddział Opieki Paliatywnej ul. Poznańska 97, 88-100 Inowrocław http://www.pszozino.org.pl	52 354 55 79
POWIAT LIPNOWSKI		
8	NZOZ „Szpital Lipno” utworzony przez Szpital Lipno Sp. z o.o. Oddział Medycyny Paliatywnej ul. Nieszawska 6, 87-600 Lipno	54 288 02 14
9	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Wimed” w Lipnie utworzony przez Jolantę Wiśniewską Stacjonarny Ośrodek Opieki Paliatywnej ul. Suradówek 26a, 87-603 Suradówek http://wimed.info/beta2/index.php/o-nas/	54 306 71 11
POWIAT RYPIŃSKI		
10	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rypinie Oddział Medycyny Paliatywnej ul. 3 Maja 2, 87-500 Rypin	54 230 87 93

HOSPICJA STACJONARNE

LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
------------	----------------------	-----------------------

POWIAT ŚWIECKI

11	NZOZ „Nowy Szpital Sp. z o.o.” prowadzony przez Nowy Szpital Sp. z o.o. Oddział Medycyny Paliatywnej ul. Wojska Polskiego 126, 86-100 Świecie http://www.swiecie.nowyszpital.pl	41 240 16 52
----	--	--------------

HOSPICJA DOMOWE

LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
------------	----------------------	-----------------------

MIASTO BYDGOSZCZ

1	Hospicjum im. Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki przy Parafii Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy ul. Ks. Prałata Romualda Biniaka 3, 85-862 Bydgoszcz http://www.hospicjum.bydgoszcz.pl	52 361 48 51
---	--	--------------

2	NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez Pallmed Sp. z o.o. Zespół Opieki Domowej ul. Roentgena 3, 85-796 Bydgoszcz	52 329 00 95
---	--	--------------

MIASTO GRUDZIĄDZ

3	MPS-MED Sp. z o.o. Hospicjum Domowe ul. Waryńskiego 6, 86-300 Grudziądz	56 451 71 02
---	---	--------------

MIASTO TORUŃ

4	Centrum Pielęgnacji Caritas Diecezji Toruńskiej w Toruniu ul. Kard. St. Wyszyńskiego 7/9, 87-100 Toruń	56 659 03 97
---	--	--------------

5	Centrum Opieki Medycznej Zespół Opieki Paliatywnej Hospicjum „Światło” Dział Opieki Domowej w Toruniu ul. Grunwaldzka 64, 87-100 Toruń http://www.hospicjumswiatlo.pl	56 651 14 37
---	--	--------------

HOSPICJA DOMOWE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
MIASTO WŁOCŁAWEK		
6	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Hospicjum Szpitalna ul. Szpitalna 7, 87-800 Włocławek	54 411 70 80
7	NZOZ Zespół Opieki Domowej Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku Hospicjum Domowe Dla Dorosłych ul. Wolność 44, 87-800 Włocławek	54 412 22 71
POWIAT ALEKSANDROWSKI		
8	NZOZ "Przychodnia Rodzinna" – E. Stefaniak-Mansour Hospicjum Domowe ul. Słowackiego 20A, 87-700 Aleksandrów Kujawski	54 282 85 12
POWIAT BRODNICKI		
9	Centrum Opieki Medycznej Hospicjum Domowe w Brodnicy ul.18 Stycznia 36B, 87-300 Brodnica	56 651 14 37
POWIAT CHEŁMIŃSKI		
10	Centrum Opieki Medycznej Hospicjum Domowe Chełmno ul. Łunawska 1, 86-200 Chełmno	56 651 14 37
POWIAT GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI		
11	Centrum Opieki Medycznej Hospicjum Domowe Golub-Dobrzyń ul. Wojska Polskiego 3c, 87-400 Golub-Dobrzyń	56 651 14 37
POWIAT INOWROCŁAWSKI		
12	Szpital Wielospecjalistyczny im. dr L. Błażka w Inowrocławiu Zespół Wyjazdowej Opieki Paliatywnej Domowej ul. Poznańska 97, 88-100 Inowrocław http://www.pszozino.org.pl	52 354 55 79
POWIAT LIPNOWSKI		
13	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Hospicjum Domowe ul. Dolna 17D, 87-600 Lipno	54 411 70 80
14	NZOZ „Szpital Lipno” utworzony przez Szpital Lipno Sp. z o.o. Hospicjum Domowe	503 578 774

HOSPICJA DOMOWE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
	ul. Nieszawska 6, 87-600 Lipno	
POWIAT MOGILEŃSKI		
15	NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez Pallmed Sp. z o.o. Zespół Opieki Domowej Mogilno Wójcin 63, 88-324 Wójcin	52 329 00 95
POWIAT NAKIELSKI		
16	NZOZ "MEDICUS" Sp. z o.o. Hospicjum Domowe Os. Chrobrego 15, 89-100 Nakło Nad Notecią	52 385 24 73
POWIAT RADZIEJOWSKI		
17	NZOZ "WIE-MED" Wiesława Juszczyńska Hospicjum Domowe ul. Dolna 22, 88-200 Radziejów	54 285 45 68 605 553 361
POWIAT RYPIŃSKI		
18	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rypinie Hospicjum Domowe ul.3 Maja 2, 87-500 Rypin	54 230 87 93
POWIAT SĘPOLEŃSKI		
19	Stacja Opieki Długoterminowej "CARITAS" ul. Kościelna 8/2, 89-400 Sępólno Krajeńskie	724 560 095
20	NZOZ w Więcborku prowadzony przez Gminne Centrum Medyczne Provita Sp. z o.o. Hospicjum Domowe ul. Powstańców Wielkopolskich 2A, 89-410 Więcbork	52 389 71 01
POWIAT ŚWIECKI		
21	NZOZ Nowy Szpital Sp. z o.o. Hospicjum Domowe ul. Wojska Polskiego 126, 86-100 Świecie http://www.swiecie.nowyszpital.pl	41 240 16 52
POWIAT TUCHOLSKI		
22	Stowarzyszenie "Hospicjum im. Św. Małgorzaty" - Organizacja Katolicka przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Bożego Ciała zespół opieki domowej ul. Świecka 27, 89-500 Tuchola	52 336 57 67

HOSPICJA DOMOWE		
LP.	NAZWA I ADRES	NUMER TELEFONU
POWIAT WĄBRZEŃSKI		
23	Centrum Opieki Medycznej Hospicjum Domowe Wąbrzeźno ul. Niedziałkowskiego 30, 87-200 Wąbrzeźno	56 651 14 37
POWIAT ŻNIŃSKI		
24	NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez Pallmed Sp. z o.o. Zespół Opieki Domowej ŻNIN ul. Żytnia 1, 88-400 Żnin	52 329 00 95

VI. AKTYWNY SENIOR

RADY SENIORÓW

Na różnych szczeblach samorządu, wspierane są inicjatywy na rzecz powoływania organów opiniodawczo-doradczych tzw. rad seniorów, które reprezentują interesy grupy mieszkańców w podeszłym wieku. Biorąc pod uwagę dane demograficzne oraz prognozy, należy zapewnić słyszalność głosu seniorów w gminie, powiecie i województwie, tak aby w odniesieniu do środowisk senioralnych planowane były kierunki strategicznych działań odpowiadające na ich realne potrzeby i faktyczną sytuację. Najczęściej w strukturach urzędów miast i gmin powoływane są rady seniorów, które pełnią rolę nie tylko opiniodawczą i reprezentującą interesy osób starszych, ale również podejmują się aktywności i realizują różnego rodzaju działania oraz przedsięwzięcia mające na celu aktywizację, jak i integrację środowisk senioralnych. Zatem Rady Seniorów mają charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny w sprawach dotyczących osób starszych. Do ich zadań należy w szczególności:

- zgłaszanie uwag do przepisów prawa, w tym zwłaszcza projektów prawa miejscowego dotyczącego spraw ważnych dla seniorów (w formie petycji, konsultacji i in.),
- integracja i wspieranie środowisk osób starszych (organizacja różnego rodzaju wydarzeń, spotkań, obchodów),
- nawiązywanie i prowadzenie współpracy z lokalnymi podmiotami na rzecz środowiska seniorów (przykładem dobrej praktyki w tym zakresie jest formalne zacieśnienie lokalnej współpracy ciechocińskiej rady seniorów w oparciu o deklarację współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi),
- popularyzowanie aktywności seniorów,

- propagowanie wszelkich form dotyczących edukacji, kultury, sportu, turystyki i rekreacji (w tym wydawanie publikacji informacyjnych z ofertą działań adresowanych do seniorów),
- budowanie pozytywnego wizerunku seniora,
- upowszechnianie wiedzy o potrzebach i prawach ludzi starszych (m.in. poprzez działalność badawczą w zakresie diagnozowania potrzeb i oczekiwań środowiska senioralnego),
- prowadzenie działalności przez radnych seniorów w formie regularnych dyżurów dla mieszkańców, w ramach których seniorzy mogą zgłaszać nurtujące ich sprawy i problemy.

Obecnie w naszym regionie działa 20 Rad Seniorów⁵³.

RADY SENIORA		
LP.	NAZWA	ADRES
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE		
1	Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Departament Spraw Społecznych ul. M. Skłodowskiej-Curie 73 87-100 Toruń e-mail: se.sekretariat@kujawsko-pomorskie.pl tel. do sekretariatu 56 652-18-96
MIASTA NA PRAWACH POWIATU		
2	Bydgoska Rada Seniorów	ul. Jezuicka 1 , 85-102 Bydgoszcz tel. 52 58-59-288
3	Grudziądzka Rada Seniorów	ul. Ratuszowa 1, 86-300 Grudziądz tel. 56 45 10 318 e-mail: senior@um.grudziadz.pl
4	Rada Seniorów Miasta Torunia	ul. Fałata 39, 87-100 Toruń Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Torunia Krystyna Nowakowska
5	Włocławska Rada Seniorów	ul. Żabia 12 A, 87-800 Włocławek tel. 54 416-62-60
GMINY		
6	Miejska Rada Seniorów	ul. Kopernika 19, 87-720 Ciechocinek
7	Chełmińska Rada Seniorów	ul. Dworcowa 1, 86 - 200 Chełmno tel. 56 677 17 17
8	Gminna Rada Seniorów w Świeciu nad Osą	Urząd Gminy Świecie nad Osą 1 86-341 Świecie nad Osą tel. 56 466 16 13

⁵³ Dane na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego przez ROPS w Toruniu wśród gmin województwa kujawsko-pomorskiego w sierpniu 2021 roku

RADY SENIORA		
LP.	NAZWA	ADRES
		e-mail:gmina@swiecienadosa.pl
9	Miejska Rada Seniorów w Inowrocławiu	ul. Ratuszowa 36, 88-100 Inowrocław
10	Rada Seniorów w Pakości	Urząd Miejski ul. Rynek 4, 88-170 Pakość tel. 52 566 60 76
11	Lipnowska Rada Seniorów	ul. Piłsudskiego 22, 87-600 Lipno
12	Rada Seniora w Dąbrowie	ul. Kasztanowa 16, 88-306 Dąbrowa
13	Mogileńska Rada Seniorów	ul. Gabriela Narutowicza 1 88-300 Mogilno
14	Nakielska Rada Seniorów	ul. Ks.P. Skargi 7 89-100 Nakło nad Notecią tel. 52 386 79 00
15	Rada Seniorów Gminy Szubin	ul. Kcyńska 12, 89-200 Szubin
16	Gminna Rada Seniorów	Urząd Gminy Bytoń 72, 88-231 Bytoń tel. 54 285 13 17
17	Rada Seniorów Miasta Chełmży	ul. Hallera 2, 87-140 Chełmża
18	Gminna Rada Seniorów w Cekcynie	ul. Szkolna 2, 89-511 Cekcyn
19	Rada Seniorów Miasta Kowala	ul. Piwna 24, 87-820 Kowal kowal@kowal.eu, promocja@kowal.eu
20	Gminna Rada Seniorów	ul. Artylerzystów 9, 88-190 Barcin

UNIwersytety Trzeciego Wieku

Działalność uniwersytetów trzeciego wieku (UTW) ukierunkowana jest na poprawę jakości życia osób starszych, które korzystają z oferty tych placówek dydaktycznych. Celem UTW jest aktywizacja seniorów, a także wykorzystanie drzemającego w nich potencjału. Działalność tych placówek nastawiona jest przede wszystkim na dostarczanie wiedzy, kształcenie i podtrzymywanie sprawności intelektualnej seniorów oraz tworzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego. Program UTW uwzględnia zazwyczaj różnorodną ofertę zajęć m.in. wykłady, seminaria, lektoraty języków obcych, koła zainteresowań, zajęcia artystyczne, sportowe i rekreacyjne.

Pod względem organizacyjnym, to jest ze względu na kryterium siły związku z uczelniami wyższymi, wyróżnia się dwa typy funkcjonowania UTW:

- model francuski – ściśle powiązane z ośrodkiem akademickim, wysoki poziom działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej,
- model brytyjski – samokształcenie i samopomoc seniorów, bez wsparcia ze strony uczelni⁵⁴.

Aktualnie najczęściej obowiązującym modelem funkcjonowania uniwersytetów trzeciego wieku jest wzór francuski, który ma zapewnić akademicki poziom kształcenia, kładąc duży nacisk na zajęcia dydaktyczne. Wymagania, które muszą spełnić UTW, aby móc określać się jako uniwersytety trzeciego wieku, zostały określone podczas konferencji zorganizowanej w 2004 roku przy współudziale polskich UTW Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, a także Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Wśród głównych założeń wskazano przede wszystkim na:

- lokalizację placówki przy szkole wyższej (najlepiej humanistycznej) jako jej część, w ramach zawartej z uczelnią umowy, czy też ścisłej współpracy z nią, bądź bezpośredniego patronatu uczelni (mogą to być także placówki utworzone przy filiach tychże uczelni);
- wykładowcami tego typu uniwersytetów powinni być wyłącznie pracownicy naukowi szkół wyższych;
- dodatkowym wymogiem formalnym ma być dogodna, pod względem komunikacji, lokalizacja, umożliwiająca dojazd pracowników naukowych danej uczelni na wykłady⁵⁵.

Uczestnictwo w zajęciach uniwersytetów trzeciego wieku jest zazwyczaj odpłatne. Najczęstsze źródła finansowania działalności UTW pochodzą od uczestników (składki członkowskie: wpisowe, czesne, dodatkowo odpłatność za regularne zajęcia), zdarza się również dofinansowanie z budżetu miasta lub regionu, różne formy sponsoringu, granty lub środki wypracowane na ten cel przez uczelnię.

Pierwszy uniwersytet trzeciego wieku w naszym regionie powstał przy UMK w Toruniu w roku 1989, a w Bydgoszczy w 1996 roku. **Aktualnie w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują 43 uniwersytety trzeciego wieku⁵⁶** (wraz z 39 filiami).

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU		
LP.	MIEJSCOWOŚĆ	DANE TELEADRESOWE
BYDGOSZCZ		
1.	Kazimierzowski Uniwersytet Trzeciego Wiek Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	ul. Chodkiewicza 30 85 - 064 Bydgoszcz 52 520 61 61 e-mail: ifukw@ukw.edu.pl

⁵⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Uniwersytet_trzeciego_wieku (data korzystania: 22.10.2021)

⁵⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Uniwersytet_trzeciego_wieku (data korzystania: 22.10.2021)

⁵⁶ Na podstawie danych zebranych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu – stan na październik 2021 r.

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
2.		Uniwersytet Każdego Wieku przy Wydziale Zamiejscowym w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu	ul. Fordońska 74 85-229 Bydgoszcz 52 582 91 17 e-mail: ukw@wsb.bydgoszcz.pl
3.		Bydgoski Uniwersytet Trzeciego Wieku Ogólnopolskie Stowarzyszenie Seniora z siedzibą w Bydgoszczy	ul. Stefana Batorego 1/3 85-104 Bydgoszcz 502 344 230 e-mail: oss.seniorzy.bydgoszcz@wp.pl
4.		Kujawski Uniwersytet Trzeciego Wieku Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	Plac Kościeleckich 6 85-033 Bydgoszcz e-mail: integracja@kpck.pl
5.		Uniwersytet Trzeciego Wieku "AGORA NESTORA" Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy	ul. Marcinkowskiego 12-14, pok. 74 85-056 Bydgoszcz 52 325 55 51 e-mail: hanna.parucka@mck- bydgoszcz.pl
6.		Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Technologiczno- Przyrodniczym Regionalne Centrum Innowacyjności	Al. prof. S. Kaliskiego 7 85-790 Bydgoszcz 52 374 94 27, 52 374 92 64 e-mail: magdalena.kozłowska@utp.edu.pl
7.		Uniwersytet Trzeciego Wieku "Wiatrak" w Bydgoszczy	ul. Bołtucia 5 85-791 Bydgoszcz 52 323 48 10 e-mail: sekretariat@wiatrak.org.pl
8.		Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy	ul. Garbary 2 85-229 Bydgoszcz 52 567 07 07 e-mail: u3w@byd.pl
9.		Akademia Sztuk Wszelakich przy Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury w Bydgoszczy	Pl. Kościeleckich 6 85-033 Bydgoszcz 52 585 15 02 wew. 108 e-mail: integracja@kpck.pl
GRUDZIĄDZ			
10.		Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Demokracji w Grudziądzu	ul. Legionów 57A 86-300 Grudziądz 56 465 41 36 e-mail: utw@wsd.info.pl

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
TORUŃ			
11.		Toruński Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Gagarina 37 87-100 Toruń 691 811 242 e-mail: biuro@tutw.org
WŁOCŁAWEK			
12.		Włocławski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	ul. Nowomiejska 25 87-800 Włocławek 54 232 99 56 e-mail: oddz@ckziu.wloclawek.pl
13.		Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku	ul. Okrzei 94, pok. nr 19 87-800 Włocławek 660 714 516 e-mail: kdutw@wshe.pl
14.		Stowarzyszenie Medyczny Uniwersytet Trzeciego Wieku Państwowa Szkoła Zawodowa we Włocławku	ul. 3 Maja 17 87-800 Włocławek 54 231 60 80 e-mail: utwmed@pwsz.wloclawek.pl
15.		Stowarzyszenie Włocławski Uniwersytet Seniora	ul. Plac Wolności 1 87-800 Włocławek 509 764 925 e-mail: uniwersytetzarzad@wp.pl
POWIAT ALEKSANDROWSKI			
16.	Aleksandrów Kujawski	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział w Aleksandrowie Kujawskim	ul. Słowackiego 8 87-700 Aleksandrów Kujawski 54 282 68 30 e-mail: kdutw@ksw.wloclawek.pl
17.	Ciechocinek	Stowarzyszenie Uniwersytet dla Aktywnych w Ciechocinku z siedzibą w Miejskim Centrum Kultury	ul. Żelazna 5 87-720 Ciechocinek 728 728 452 e-mail: uda-ciechocinek@gmail.com
POWIAT BRODNICKI			
18.	Brodnica	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Towarzystwie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	ul. Wyspiańskiego 13 87-300 Brodnica 56 697 02 41 e-mail: trdstwtz@wp.pl

UNIwersytety Trzeciego Wieku

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
POWIAT BYDGOSKI			
	Białe Błota	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Kruszynie Krajeńskim	ul. Świerkowa 3 Kruszyn Krajeński 86-005 Białe Błota 512 357 464
	Dobrcz	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Dobrczu <i>Zapisy: Gminny Ośrodek Kultury w Dobrczu</i>	ul. Długa 52 86-022 Dobrcz 52 364 80 36 e-mail: gok@dobrcz.pl
	Dobrcz	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Karolewie <i>Zapisy: Zespół Szkół Agro-Ekonomicznych w Karolewie</i>	Karolewo 8 86-022 Dobrcz 52 364 80 10
	Koronowo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Koronowie <i>Zapisy: Zespół Szkół Zawodowych im. gen. S. Maczka</i>	ul. Dworcowa 53 86-010 Koronowo 52 382 22 46
	Nowa Wieś Wielka	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Brzozie	ul. Powstańców Wielkopolskich 31A 86-061 Brzoza 52 320 15 41
	Niemcz	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Niemczu Świetlica Wiejska	ul. Pod Wierzbami 2b 86-032 Niemcz 52 381 36 80
	Osielsko	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Osielsku <i>Zapisy: Gminny Ośrodek Kultury w Osielsku</i>	ul. Szosa Gdańska 57 86-031 Osielsko 885 884 618 e-mail: kultura_instruktor@gok-osielsko.eu
	Maksymilianowo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Maksymilianowie (świątlica)	ul. Kościelna 2 86-021 Maksymilianowo 52 335 82 39
	Sicienko	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Sicienku <i>Zapisy: Gminny Ośrodek Kultury</i>	ul. Bydgoska 6 86-014 Sicienko 52 554 13 05

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	Miejscowość	Nazwa	Dane teleadresowe
	Solec Kujawski	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Solcu Kujawskim Centrum Aktywności i Edukacji	ul. 23 stycznia 9 86-050 Solec Kujawski 52 387 01 52
POWIAT CHEŁMIŃSKI			
19.	Chełmno m.	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Chełmińskim Domu Kultury	ul. Dworcowa 40a 86-200 Chełmno 56 686 48 08 e-mail: sekretariat@chdk.pl
20.	Unisław	Akademia Dorosłego Człowieka Gminny Ośrodek Kultury	ul. Parkowa 22 86-260 Unisław 56 686 87 34 e-mail: gok@unislaw.pl
	Lisewo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Lisewie	ul. Chełmińska 2 86-230 Lisewo 56 676 89 66
POWIAT GOLUBSKO-DOBZYŃSKI			
	Golub-Dobrzyń	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Golubiu-Dobrzyniu (Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ks. F. K. Malinowskiego)	ul. Żeromskiego 11 87-400 Golub-Dobrzyń 56 683 24 05
	Golub-Dobrzyń	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Ostrowitem Urząd Gminy Golub-Dobrzyń	ul. Plac1000-lecia 25 87-400 Golub-Dobrzyń 56 683 54 00
	Kowalewo Pomorskie	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Kowalewie Pomorskim Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	Plac Wolności 13 87-410 Kowalewo Pomorskie 56 684 10 24 wew. 30
21.	Zbójno	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Zbójnie Gminna Biblioteka Publiczna w Zbójnie	Zbójno 35 87-645 Zbójno 54 280 10 91 e-mail: gbpzbojno@wp.pl
POWIAT INOWROCŁAWSKI			
	Dąbrowa Biskupia	Uniwersytet Trzeciego Wieku Fundacji Ekspert-Kujawy Filia w Dąbrowie Biskupiej Gminny Ośrodek Kultury,	ul. Długa 48 88-133 Dąbrowa Biskupia 52 351 20 67

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	Miejscowość	Nazwa	Dane teleadresowe
		Sportu i Rekreacji	
	Gniewkowo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Gniewkowie Urząd Miejski w Gniewkowie	ul. 17 stycznia 11 88-140 Gniewkowo 52 355-88-00
22.	Inowrocław m.	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Fundacji „Bądźmy Razem - Łączymy Pokolenia”	Al. Niepodległości 4 88-100 Inowrocław 501 588 211 e-mail: katarzyna_palasz@wp.pl
23.	Inowrocław m.	Uniwersytet Trzeciego Wieku Fundacja Ekspert-Kujawy przy Wyższej Szkole Przedsiębiorczości im. Księcia Kazimierza Kujawskiego w Inowrocławiu	ul. Dworcowa 65 88-100 Inowrocław 52 357 62 15 e-mail: utw@ekspert-kujawy.pl
24.	Kruszwica	Stowarzyszenie "Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kruszwicy"	ul. Kujawska 22 88-153 Kruszwica 511 205 052
	Pakość	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia Pakość Ośrodek Kultury i Turystyki	ul. Św. Jana 12 88-170 Pakość 52 351 83 45
	Złotniki Kujawskie	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Złotnikach Kujawskich Szkoła Podstawowa im. Karola Urbańskiego w Złotnikach Kujawskich	ul. Powstańców Wielkopolskich 3 88-180 Złotniki Kujawskie 52 351 71 29
POWIAT LIPNOWSKI			
25.	Dobrzyń nad Wisłą	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział w Dobrzyniu nad Wisłą Dobrzyński Dom Kultury Żak	ul. Szkolna 2 87-610 Dobrzyń nad Wisłą 54 253 05 42 e-mail: kduw@ksw.wloclawek.pl
26.	Lipno m.	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Lipnie Miejskie Centrum Kulturalne w Lipnie	ul. Piłsudskiego 22 87-600 Lipno 54 287 24 40 e-mail: sutw-lipno@gazeta.pl
27.	Wielgie	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział w Wielgiem	ul. Starowiejska 81 87-603 Wielgie 54 289 71 22, 54 289 74 70 e-mail: kduw@ksw.wloclawek.pl

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	Miejscowość	Nazwa	Dane teleadresowe
powiat Mogileński			
28.	Mogilno	Uniwersytet Trzeciego Wieku Ziemi Mogileńskiej Mogileński Dom Kultury	ul. Księdza Piotra Wawrzyniaka 1 88-300 Mogilno 52 315 24 80 e-mail: sekretariat@mdk.mogilno.pl
29.	Strzelno	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Strzelnie Dom Kultury w Strzelnie	ul. Gimnazjalna 26 88-320 Strzelno 889 021 500 e-mail: kultura@dkstrzelno.pl
powiat Nakielski			
	Kcynia	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Kcyni Gminne Centrum Kultury i Biblioteki im. Klary Prillowej w Kcyni	ul. Libelta 27 89-240 Kcynia 52 589 37 56
30.	Nakło nad Notecią	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Nakielskim Ośrodku Kultury w Nakle nad Notecią	ul. Mickiewicza 3 89-100 Nakło nad Notecią 52 386 08 62 e-mail: nok@nok.naklo.pl
	Szubin	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Szubinie Szubiński Dom Kultury	ul. Kcyńska 13 89-200 Szubin 52 384 82 35
	Zamość	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Zamościu Świetlica Wiejska	ul. Wierzbowa 1 89-200 Zamość k. Bydgoszczy 52 384 82 35
powiat Radziejowski			
31.	Radziejów	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział w Radziejowie	ul. Kościuszki 58 88-200 Radziejów 601 512 349 e-mail: kdutw@ksw.wloclawek.pl
powiat Rypiński			
32.	Rypin	Uniwersytet Każdego Wieku	ul. Warszawska 40 87-500 Rypin
33.	Rypin	Kujawsko – Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku	ul. Warszawska 8 87-500 Rypin e-mail: kdutw@ksw.wloclawek.pl

UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
		Stowarzyszenie Dobrzyński UTW Oddział w Rypinie	
	Wąpielsk	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Wąpielsku	Wąpielsk 20 87-337 Wąpielsk 56 493 83 21
POWIAT SĘPOLEŃSKI			
34.	Sępólno Krajeńskie	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Stowarzyszeniu „Duże Różowe Słońce”	ul. Jeziorna 6 89-400 Sępólno Krajeńskie 514 066 891
	Więcbork	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Więcborku Urząd Miejski w Więcborku	ul. Mickiewicza 22a 89-410 Więcbork 52 389 72 07
35.	Kamień Krajeński	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kamieniu Krajeńskim przy Wyższej Szkole Zarządzania Środowiskiem w Tucholi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kamieniu Krajeńskim	ul. Sępoleńska 4 89-430 Kamień Krajeński 52 388 60 68 e-mail: mgok.kamienkraj@wp.pl
POWIAT ŚWIECKI			
36.	Dragacz	Uniwersytet Trzeciego Wieku Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie	ul. Świecka 8 Górna Grupa 52 330 61 26 e-mail: goksirggrupa@poczta.onet.pl
	Drzycim	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Drzycimiu Gminna Biblioteka Publiczna w Drzycimiu	ul. Młyńska 10 86-140 Drzycim
	Jeżewo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Jeżewie	ul. Główna 4a 86-031 Jeżewo 789 133 559
	Lniano	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Lnianie Gminna Biblioteka Publiczna w Lnianie	ul. Długa 1 86-141 Lniano 52 332 30 59, 52 332 37 63
	Osie	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Osiu	ul. Rynek 2 86-150 Osie 52 33 29 568

UNIwersytety Trzeciego Wieku

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
		Gminny Ośrodek Kultury	
	Pruszcz	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Pruszczu Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Sportowa 1 86-120 Pruszcz 52 521 27 38
37.	Świecie	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Spółdzielczym Ośrodku Kultury „STOKROTKA”	ul. Wyszyńskiego 15 86-105 Świecie 52 331 21 88 e-mail: sok.stokrotka@smswiecie.pl
	Świekatowo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Świekatowie Gminna Biblioteka Publiczna w Świekatowie Filia w Świekatowie	ul. Dworcowa 3 86-182 Świekatowo 52 332 20 22
	Warlubie	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Warlubiu Gminna Biblioteka Publiczna w Warlubiu	ul. Bąkowska 12 86-160 Warlubie 52 332 60 97
POWIAT TORUŃSKI			
	Chełmża m.	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Chełmży Biblioteka Publiczna Powiatowa im. Juliana Prejsa w Chełmży	ul. Rynek 4 87-140 Chełmża 56 675 61 33
	Chełmża w.	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Gminie Chełmża Urząd Gminy Chełmża	ul. Wodna 2 87-140 Chełmża 56 675 60 77, 56 675 60 76
	Łysomice	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Łysomicach Centrum Animacji Kultury	ul. Warszawska 19 87-148 Łysomice 56 678 31 52
	Zławieś Wielka	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Górsku Dom Kultury w Górsku	ul. Leśna 13 87-134 Zławieś Wielka 56 610 21 28

UNIwersytety Trzeciego Wieku			
LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
POWIAT TUCHOLSKI			
	Cekcyn	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Cekcynie	ul. Szkolna 2 89-511 Cekcyn 52 334 75 63
	Gostycyn	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Gostycynie Urząd Gminy Gostycyn	ul. Bydgoska 8 89-520 Gostycyn 52 336 73 10
	Lubiewo	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Lubiewie Urząd Gminy w Lubiewie	ul. Hallera 9 89-526 Lubiewo 512 864 125
38.	Tuchola	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wyższej Szkole Zarządzania Środowiskiem w Tucholi	ul. Poczтовая 13 89-500 Tuchola 52 559 19 87 e-mail: wszs@tuchola.pl
POWIAT WĄBRZESKI			
	Wąbrzeźno	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Wąbrzeźnie Wąbrzeski Dom Kultury	ul. Wolności 47 87-200 Wąbrzeźno 56 688 17 27
POWIAT WŁOCŁAWSKI			
39.	Izbica Kujawska	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział Izbica Kujawska	ul. Okrzei 94 (Collegium Maius) 87-800 Włocławek 660 714 516 e-mail: kduw@ksw.wloclawek.pl
40.	Lubanie	Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Kujawskiej Szkole Wyższej we Włocławku Oddział w Lubaniu	Lubanie 28A 87-732 Lubanie 54 251 33 12 wew. 27 e-mail: kduw@ksw.wloclawek.pl
POWIAT ŻNIŃSKI			
41.	Barcin	Uniwersytet Trzeciego Wieku Miejski Dom Kultury w Barcinie	ul. Artylerzystów 8 88-190 Barcin 52 353 93 90 e-mail: sekretariat@mdkbarcin.com.pl
42.	Gąsawa	Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Żnińska 3a 88-410 Gąsawa e-mail: gok@gasawa.pl

UNIwersytety Trzeciego Wieku

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA	DANE TELEADRESOWE
	Janowiec Wielkopolski	Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Janowcu Wielkopolskim Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Janowcu Wielkopolskim	ul. Powstańców Wielkopolskich 16 88-430 Janowiec Wielkopolski 508 843 234
43.	Żnin	Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Wandy Dobaczewskiej w Żninie	ul. Pocztowa 15 88-400 Żnin 52 302 0517

OFERTA KULTURALNA

Oferta instytucji kultury w województwie kujawsko-pomorskim na 2022 rok

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, celem upowszechniania informacji na temat inicjatyw kulturalnych realizowanych przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego adresowanych do seniorów, współpracuje z Departamentem Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Poniżej prezentujemy aktualny wykaz wojewódzkich instytucji kultury realizujących w naszym regionie inicjatywy dla seniorów⁵⁷. Zapraszamy do skorzystania z bogatej oferty kulturalnej przygotowanej z myślą o seniorach.

MIASTO BYDGOSZCZ

→ **Filharmonia Pomorska im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy**

1. Cykl poranków muzycznych wyłącznie dla seniorów organizowanych raz w miesiącu w godzinach przedpołudniowych w sali kameralnej Filharmonii.
2. Bilety ulgowe na koncerty kameralne i symfoniczne.
3. Specjalna cena biletów dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku z województwa kujawsko-pomorskiego.
4. Preferencyjna cena biletów dla osób w wieku emerytalnym skupionych w stowarzyszeniach, związkach, klubach, które mają na co dzień utrudniony dostęp do Filharmonii, np. pochodzą z uboższych i odległych miejscowości. Na podstawie uzasadnionego wniosku możliwa jest także częściowa refundacja kosztów przejazdu autokarem.
5. Klub Melomana, którego członkami są przede wszystkim seniorzy i uczestniczą regularnie w edukacyjnych spotkaniach.

⁵⁷ Wykazy wojewódzkich instytucji kultury wraz z aktualizacją oferty przekazane przez Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Strona internetowa instytucji: www.filharmonia.bydgoszcz.pl

→ **Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**

Pracownia Integracji Międzypokoleniowej Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy organizuje przeglądy, konkursy, festiwale, imprezy, wydarzenia oraz projekty edukacyjne, kulturalne i społeczne o zasięgu lokalnym, regionalnym oraz ogólnopolskim skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów i osób niepełnosprawnych. KPCK ma najdłuższą w regionie tradycję pracy edukacyjno-kulturalnej z osobami starszymi, w 1968 roku przy Wojewódzkim Domu Kultury (obecnie KPCK) powstał Klub Seniora „Złota Jesień”, a w roku 1987 został utworzony pierwszy dział poświęcony działaniom na rzecz Seniorów (obecnie PIM).

Do najbardziej rozpoznawalnych działań Pracowni należy Ogólnopolski Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów „ARS”, Ogólnopolski Przegląd Twórczości Artystycznej Seniorów „Babie Lato” oraz towarzyszący im Latający Uniwersytet Każdego Wieku.

Kontakt:

Plac Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, pokój nr 4 na parterze

e-mail. integracja@kpck.pl

e-mail. julian.waszak@kpck.pl

tel. 780 181 770

tel. 52 585 15 01 wew. 108

tel. 52 585 15 02 wew. 108

tel. 52 585 15 01 wew. 108

www.: <https://kpck.pl/pracownia-integracji-miedzypokoleniowej>

FB: <https://www.facebook.com/integracja.kpck>

YT: <https://www.youtube.com/user/WOKiSBydgoszcz>

→ **Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. W. Bełzy w Bydgoszczy**

Do zadań organizowanych w Bibliotece Głównej i filiach szczególnie z myślą o seniorach należą:

1. Bezpłatne zajęcia komputerowe dla osób chętnych, prowadzone indywidualnie, zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników. Bibliotekarze uczą podstaw obsługi komputera, serfowania po Internecie, zakładania kont mailowych, korzystania z katalogu on-line oraz zamawiania książek przez Internet i ich prolongowania.
2. Spotkania i dyskusje przy kawie o książce i literaturze.
3. Cykliczne spotkania w bibliotece: prelekcje, wykłady, spotkania autorskie, koncerty, imprezy łączące pokolenia np. z okazji Dnia Babci, wernisaże.
4. Spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki działających przy filiach osiedlowych WiMBP w Bydgoszczy. Członkowie klubów spotykają się regularnie, a koordynator DKK zapewnia im interesujące nowości wydawnicze do dyskusji. W ramach DKK odbywają się również spotkania autorskie oraz warsztaty literackie.

5. Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki Mówionej w Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy, utworzonego z myślą o osobach niewidomych i słabowidzących. Klubowicze słuchają wybranych do dyskusji lektur z audiobooków.
6. Cykliczne, zorganizowane wyjścia seniorów spotykających się w Bibliotece do muzeów, filharmonii.
7. Współpraca z działającym przy WOKiS Teatrem Form Różnych „Nasza klasa” Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który wystawia przedstawienia w filiach bibliotecznych.
8. Projekt „Projektor - filmy na strychu”, cykliczne seanse filmowe w Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy prezentujące filmy z kanonu klasyki filmowej.
9. Systematycznie poszerzana oferta książek z dużą czcionką, udostępnianych w Wypożyczalni Fabula przy Starym Rynku oraz w bibliotekach osiedlowych.
10. Systematycznie poszerzany zbiór audiobooków w Wypożyczalni Multimediiów-Multimedia 39 oraz w bibliotekach osiedlowych.
11. Bezpłatny dostęp do e-booków na platformie Legimi oraz Ibuk.Libra, a także możliwość bezpłatnego wypożyczenia czytników e-booków.
12. Nieformalne kluby seniora działające przy filiach osiedlowych na Szwederowie, Kapuściskach, Wyżynach, Wzgórzu Wolności, Czyżkówku. Na spotkaniach seniorzy dyskutują nie tylko o literaturze, ale o zdrowiu, zdrowym odżywianiu, dzielą się swoimi pasjami, wychodzą wspólnie do Filharmonii Pomorskiej, muzeów lub na spacer po starej Bydgoszczy. Klub seniora działający przy filii osiedlowej na Jachcicach zaprasza na cykliczne rozgrywki w scrabble oraz bingo, warsztaty malarskie, zajęcia origami i decoupage.
13. Nauka gry w brydża - cykliczne spotkania klubu brydżowego w filiach osiedlowych na Okolu i Osiedlu Leśnym.
14. Organizacja wystaw i wernisaży seniorów z pasją.
15. Udział w akcji „Weekend seniora z kulturą” organizowanej przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Strona internetowa instytucji: <http://biblioteka.bydgoszcz.pl/>

→ Opera Nova w Bydgoszczy

1. Bilety ulgowe dla posiadaczy legitymacji emeryta lub rencisty.
2. Preferencyjna cena biletów na wybrane spektakle dla osób w wieku emerytalnym skupionych w stowarzyszeniach, związkach, klubach oraz dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku z województwa kujawsko-pomorskiego.

Strona internetowa instytucji: www.opera.bydgoszcz.pl

MIASTO TORUŃ

→ Teatr im. Wilama Horzycy w Toruniu

1. Teatralna Akademia Seniora

Seniorki i seniorzy pogłębiają swoją wiedzę na temat teatru oraz rozwijają się twórczo. Zajęcia prowadzą zaproszeni twórcy lub osoby związane z Teatrem Horzycy. W sezonie 2021/21 przewodnim hasłem spotkań jest „opowieść”. Podczas warsztatów spotykamy

się z twórcami teatralnymi, którzy konstruują własne historie za pomocą różnych narzędzi.

Kiedy i gdzie: poniedziałek raz w miesiącu, godz. 15.00-17.00 w Teatrze im. Wilama Horzycy. Bilety: 6 zł

2. Młody Teatr

W międzypokoleniowych warsztatach teatralnych bierze udział młodzież w wieku 16-23 oraz seniorzy. Zajęcia prowadzą pedagodzy/pedagożki oraz aktorzy/aktorki Teatru Horzycy. Uczestnicy wzmacniają swój potencjał twórczy oraz umiejętność kreatywnego i nieszablonowego myślenia, a także podnoszą swoje umiejętności aktorskie. Program obejmuje m.in.: umiejętność pracy w grupie i z partnerem, świadomość ciała, improwizację teatralną, elementarne zadania aktorskie.

Kiedy i gdzie: w Teatrze im. Wilama Horzycy lub innych przestrzeniach (uczestnicy są wcześniej informowani o miejscu warsztatów).

W terminach: poniedziałki, g. 16.00-18.00 – grupa I, soboty, g. 14.00-16.00 – grupa II.

Bilety: 6 zł/miesiąc

Strona internetowa instytucji: www.teatr.torun.pl

→ **Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej Prüfferowej w Toruniu**

Oferta Muzeum adresowana do seniorów obejmuje:

1. Korzystne zasady wstępu:

- wstęp wolny w środy na wszystkie wystawy stałe,
- bilety ulgowe na wystawy i płatne imprezy.

2. Programy edukacyjne dla seniorów:

- „Muzeum-panaceum” – cykl tematycznych interaktywnych spotkań dla osób indywidualnych w wieku 55+, wstęp 5 zł/os .
- spotkania przy ekspozycjach muzealnych dla zorganizowanych grup seniorów ze stowarzyszeń, klubów, itp. (cena biletu kalkulowana każdorazowo zależnie od formy wydarzenia).

Strona internetowa instytucji: www.etnomuzeum.pl

→ **Biblioteka Publiczna - Książnica Kopernikańska w Toruniu**

1. Uruchomienie wolnego dostępu do audiobooków w wypożyczalni biblioteki głównej: szybszy i łatwiejszy dostęp do zbiorów bez konieczności przeglądania katalogu i składania zamówienia.
2. Wykłady, spotkania, prezentacje (również online na kanale YouTube Książnicy Kopernikańskiej oraz facebookowym profilu Biblioteki); wspólne zwiedzanie wystaw Książnicy. Codziennie zapraszamy także do udziału w e-spacerze. Po toruńskiej bibliotece oprowadza sam... Mikołaj Kopernik: <https://ksiaznica.torun.pl/spacer/>. W trakcie wykładów, spotkań i prezentacji mówimy przede wszystkim o naszej małej ojczyźnie

(Toruń i województwo kujawsko-pomorskie) i jej historii. Przybliżamy i popularyzujemy wydarzenia i ludzi z nią związanych.

3. Cykliczne spotkania z ciekawymi ludźmi, prelekcje, zajęcia i warsztaty plastyczne w bibliotece głównej adresowane przede wszystkim do seniorów w ramach akcji „**60 plus Kultura**”.
4. **Oferta Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych (Szczytna 13)** skierowana jest nie tylko do osób z orzeczoną niepełnosprawnością, ale również do osób starszych. W swoich zbiorach Ośrodek posiada duży wybór książek z powiększonym drukiem, książek mówionych (na płytach CD i kasetach magnetofonowych). Ponadto, w zbiorach znajdują się nagrania muzyczne, relaksacyjne, pobudzające i filmowe, w tym również z audiodeskrypcją dla osób z wadami wzroku i z napisami dla osób niesłyszących/niedosłyszących. W ofercie również czasopisma udostępniane do domu. Osobom starszym Ośrodek oferuje pomoc w doborze materiałów bibliotecznych, dostarczanie książek osobom samotnym, pozostającym na stałe w domu. Budynek Ośrodka dostosowany jest do potrzeb osób z trudnościami w poruszaniu się.
5. W podregionie toruńsko-włocławskim województwa kujawsko-pomorskiego działa 102 Dyskusyjnych Klubów Książki, z czego 70 to kluby dla dorosłych, i wciąż powstają nowe. Kluby funkcjonują przy bibliotekach i ich filiach, ale nie tylko, czego dowodem są kluby przy Kamienicy Inicjatyw czy Centrum Kultury Dwór Artusa w Toruniu. Seniorzy udzielają się czynnie w każdym z klubów, gdzie nie tylko mogą czytać i omawiać książki, ale też włączać się w życie instytucji, przy której działa klub. W Filii nr 1 (Jęczmienna 23) działają 4 kluby współpracujące z Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz 1 Klub Seniora.
6. "Barwna Paleta" - zajęcia z malarstwa grupy seniorów prowadzone pod okiem toruńskiego artysty plastyka pana Włodzimierza Sokołowskiego. Uczestnicy zajęć to amatorzy, którzy rozwijają swoje talenty i pasje artystyczne na terenie naszej placówki i organizują regularnie wernisaże swoich prac.
7. Klub Szczęśliwego Seniora – zajęcia dla osób w wieku emerytalnym. W programie prelekcje o zdrowym stylu życia, właściwym odżywianiu, rekreacji. Rozmawiamy również o literaturze, kuchni, podróżach, o stylu życia seniorów w innych krajach i wielu innych inspirujących tematach. Spotkania odbywają się przy kawie i herbacie.

Strona internetowa instytucji: www.ksiaznica.torun.pl

→ **Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu**

1. Zespół Rękodzieła Artystycznego Klub Supełek – ma charakter wielopokoleniowy, jednak przeważają w nim osoby starsze. Większość członków Klubu należy do Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Artyści zrzeszeni w Klubie tworzą wysokiej wartości artystycznej koronki i hafty oraz popularyzują rękodzieło artystyczne poprzez wystawy, kursy, warsztaty, udział w przeglądach i kiermaszach sztuki ludowej w całym kraju. Specjalnością Supełka jest koronka czółenkowa – frywolitka.
2. Orkiestra Dęta – jest wielopokoleniowym amatorskim zespołem instrumentalnym.

3. Chór Męski Copernicus – jest wielopokoleniowym amatorskim zespołem śpiewaczym. Koncertuje w Toruniu i innych miastach w Polsce, a także za granicą.
4. Sekcja plastyczna Toruńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – artyści amatorzy – osoby będące na emeryturze uczestniczą w cotygodniowych zajęciach, podczas których malują w różnych technikach, rysują, tworzą grafiki, a swoje dokonania prezentują na wystawach. Organizują także plenery, spotkania i konkursy artystyczne.
5. Centrum Aktywizacji Seniorów – cotygodniowe spotkania, podczas których seniorzy wspólnie celebrują różne święta i uroczystości, zapoznają się z propozycjami kulturalnymi miasta, przygotowują okolicznościowe programy artystyczne, uczestniczą w pokazach filmowych, prelekcjach.
6. Seniorzy są angażowani w projekty edukacyjne realizowane przez Ośrodek, tworzą inscenizacje, prezentacje teatralne, uczestniczą w przedsięwzięciach międzypokoleniowych.
7. Z myślą o osobach pracujących z ludźmi starszymi w Ośrodku są organizowane warsztaty przysposabiające do takiej pracy.

Strona internetowa instytucji: www.woak.torun.pl

→ Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu

Oferta Galerii adresowana do seniorów obejmuje:

1. zajęcia wielopokoleniowe, w szczególności organizowane cyklicznie Sobotnie Poranki Plastyczne skierowane do dzieci 3 i 4-letnich oraz ich rodziców i dziadków,
2. bezpłatny wstęp na wszystkie wystawy organizowane w obu siedzibach Galerii.

Strona internetowa instytucji: www.galeriadziecka.com

→ Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu

Seniorzy mogą skorzystać z następującej oferty:

1. Pokaz filmowy z prelekcją i dyskusją, bilety po 10 zł (ilość miejsc ograniczona, warunkowane sytuacją epidemiczną).
2. Spacer z przewodnikiem po aktualnej wystawie w CSW, wstęp: 2 zł, (ilość miejsc ograniczona, warunkowane sytuacją epidemiczną). Stacjonarne zapisy w recepcji CSW lub pod numerem telefonu 56 610-97-18).
3. Warsztaty artystyczne – DZIEŃ ZE SZTUKĄ, wstęp: 2 zł, (ilość miejsc ograniczona, warunkowane sytuacją epidemiczną). Stacjonarne zapisy w recepcji CSW lub pod numerem telefonu 56 610-97-18).

Strona internetowa instytucji: www.csw.torun.pl

→ Galeria Sztuki „Wozownia” w Toruniu

Galeria oferuje bilety ulgowe (3 zł) dla seniorów na wszystkie swoje wystawy. Wstęp we wtorki i niedziele, na wernisaże wystaw oraz wykłady jest bezpłatny.

Strona internetowa instytucji: www.wozownia.pl

MIASTO WŁOCŁAWEK

→ Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku

Muzeum oferuje bilety ulgowe oraz wstęp wolny (piątek) dla seniorów na wystawy stałe i czasowe oraz możliwość skorzystania z lekcji muzealnych i warsztatów:

- na terenie Włocławka (Gmach Główny, Muzeum Etnograficzne, Muzeum Historii Włocławka, Zbiory Sztuki);
- w Muzeum Stanisława Noakowskiego w Nieszawie;
- w Kujawsko-Dobrzyńskim Parku Etnograficznym w Kłóbce.

Strona internetowa instytucji: www.muzeum.wloclawek.pl/pl

POWIAT GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI

→ Ośrodek Chopinowski w Szafarni

Oferta dla seniorów obejmuje:

1. Korzystne zasady wstępu:

- ulgowe bilety wstępu do Ośrodka i na koncerty;
- specjalna cena biletów dla zorganizowanych grup seniorów na wybrane koncerty (10 zł);

2. Propozycje kulturalne i edukacyjne:

- sobotnie koncerty o godz. 17.00;
- możliwość dojazdu na koncerty z Torunia i Golubia-Dobrzyńskiemu specjalną linią autobusową tzw. Chopin Busem;
- audycje muzyczne - różnorodne tematycznie spotkania poświęcone postaci Fryderyka Chopina z muzyką na żywo w wykonaniu pianisty, zakończone projekcją filmu „Wakacje z Chopinem”;
- spacer z przewodnikiem po pałacu i parku, połączony z degustacją kawy żołądziejowej.

Strona internetowa instytucji: www.szafarnia.art.pl

POWIAT ŻNIŃSKI

→ Pałac Lubostroń w Lubostroniu

Ulgowe bilety dla seniorów – zwiedzanie zabytkowego obiektu Pałacu.

Strona internetowa instytucji: www.palac-lubostron.pl

→ Muzeum Archeologiczne w Biskupinie

Bilety ulgowe dla posiadaczy legitymacji emeryta lub rencisty.

Możliwość skorzystania z lekcji muzealnych i warsztatów.

Strona internetowa instytucji: www.biskupin.pl

